În colecția
BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
vor apărea:

N. OSTROVSKI
Născuți în furtună

G. COȘBUC
Fire de tort

* * *

Alexandria-Esopia

ANATOLE FRANCE
Crima lui Sylvestre Bonnard

N BĂLCESCU
Romînii sub Mihai Voievod Viteazul

AL. DAVILA
Vlaicu-vodă

TUDOR ARGHEZI
Versuri alese

M. GORKI
Copilăria mea

Lei 5

MIHAI BENIUC

13

ESPLA

MIHAI BENIUC

Poezii

13

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

Clubul cărții digitale 2022

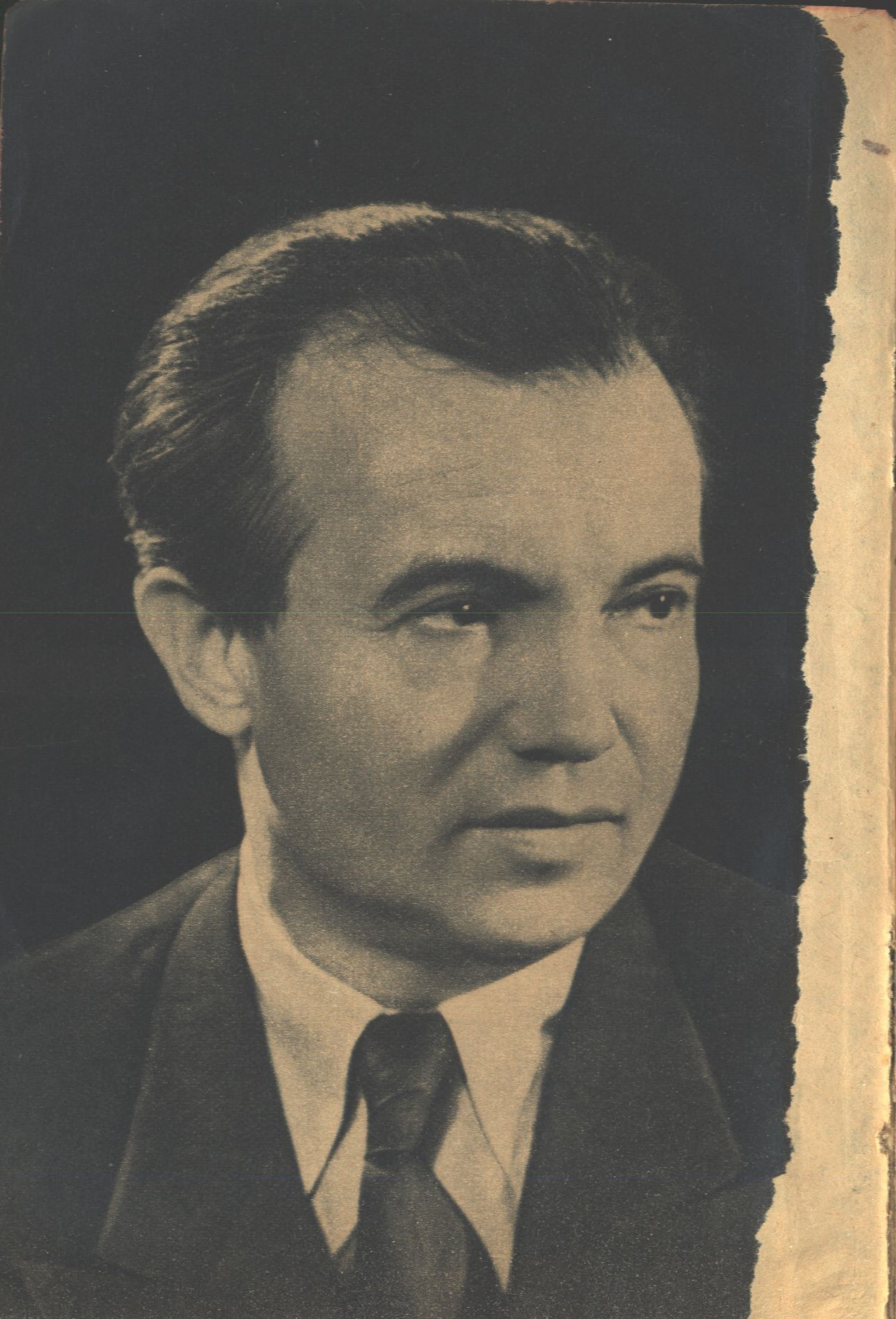

PREFAŢĂ

Născut în 1907, Mihai Beniuc debuta, în 1928, cu cîteva poezii, în vestita revistă *Bilete de papagal* a lui Tudor Arghezi. În 1927, *Cuvintele potrivite* consacraseră definitiv pe marele lor autor. Spre acesta se îndrepta cu discernămînt tînărul Mihai Beniuc, într-o vreme cînd confuzia valorilor atrăgea, adeseori, talentele debutante în marasmul orientărilor diversioniste ale culturii burgheze decadente. În 1928, maxima izolare de popor a poeziei „moderniste" se vădise prin ermetismul lui Ion Barbu, care publicase cea mai mare parte a volumului său *Joc secund*. Descompunerea expresiei artistice, pînă la imitarea vorbirii paranoice, se vădise şi ea prin suprarealismul a cărui principală revistă – *unu* – apăruse chiar în acel an. Pe de altă parte, vechiul semănătorism retrograd ajungea atunci la ortodoxismul şovin şi profascist. Cu un fond mistic îmbrăcat în veştmînt modernist se afirma faima poeziei lui Lucian Blaga. Departe de aceste orientări şi împotrivindu-li-se, Mihai Beniuc, intelectual coborîtor din moţii lui Horia, se afirma într-o cu totul altă filiaţie poetică şi anunţa elementele unei noi orientări literare.

La cîţiva ani după debut, lirica sa se integra într-un fenomen de fundamentală semnificaţie istorică.

Începutul deceniului al patrulea coincide cu încheierea perioadei de stabilizare relativă a capitalismului. Contradicţiile acestuia, în faza crizei generale, ajung, cum se ştie, culminante. Mişcarea muncitorească din întreaga lume cunoaşte acum o nouă epocă de avînt

Clubul cărţii digitale 2022

revoluționar. Partidul comunist din țara noastră, intrat în ilegalitate, fixează, prin Congresul al V-lea, în 1932, un energic și clar program de luptă, mobilizînd masele muncitoare la acțiuni hotărîte pentru pîine, pace și libertate, împotriva ofensivei exploatatorilor, a ascensiunii fasciste și a pregătirilor pentru criminalul război antisovietic. Istoricul februarie 1933, al ceferiștilor și petroliștilor, demonstrează forța proletariatului revoluționar și avertizează asupra inevitabilei prăbușiri a societății capitaliste.

În aceste condiții, nici intelectualitatea nu poate rămîne indiferentă. Încordarea luptei de clasă a momentului îi cere o luare de atitudine, îi cere să opteze. Literatura reflectă această cerință.

Realismul critic, demascator, cunoaște o rodnică recrudescență, ilustrată perfect de protestatara *Răscoală* a lui Liviu Rebreanu. În același timp crește agitația literară diversionistă, fie prin cultivarea șovinismului deșănțat al legionarilor, fie prin „revolta în genunchi" a moderniștilor care „epatează" burghezia dar n-o zdruncină.

Istoria cerea însă o literatură care să exprime faptul cel mai însemnat al epocii, acela al ofensivei clasei muncitoare revoluționare. Realismul critic însuși, limitat la denunțarea racilelor dar incapabil să surprindă dezvoltarea forțelor eliberatoare ale societății, rămînea în urmă, ca și sincera dar mărginita poezie a revoltei individuale, spontane, cu năzuințI cețoase. Elementele realismului socialist, ale literaturii legată de partidul clasei muncitoare și de perspectiva revoluționară, se nasc astfel acum dintr-o necesitate socială obiectivă, continuînd cele mai bune tradiții ale artei militante. Accentuînd lupta dintre realism și antirealism, dintre arta legată de popor și arta burgheză decadentă, apar acum semnalele unei noi arte, cu cel mai consecvent caracter popular, aparținînd direct luptei dusă de partea cea mai înaintată a poporului. Astfel se conturează tînăra și tragic întrerupta creație nuvelistică a lui Alexandru Sahia sau poezia combativă a lui A. Toma. Se dezvoltă astfel poezia ce începe să îndrepte răzvrătirea anarhică, fără orizont, spre orizonturile incandescente ale revoluției socialiste.

Mihai Beniuc este unul dintre pionierii acestei poezii în literatura românească.

Firește, poetul tînăr își mărturisise adeseori suferințele și dezamăgirile dragostei, cîntase natura și anotimpurile. Dar fondul său liric se reliefa curînd izvorînd din adeziunea la durerile, năzuințele și revolta celor apăsați. Sintetizate, direcțiile liricei sale de țăran răzvrătit vor fi, mai tîrziu, enunțate în versurile :

Venisem flăcău de pe Crișuri,
Cu sufletu-n trei învelișuri :
De jale, de dor, de răscoale...

Prin conținutul lor, poeziile lui Beniuc se aflau de la început în opoziție esențială față de tradiționalismul mistic care făcea caz de „țărănism". Cele dintîi elemente ale universului său poetic aparțin exponentului unei țărănimi concret-istorice, de generații muncită și împinsă la marginile răbdării. Bun cunoscător al poeziei contemporane, românești și străine, Beniuc repudia și tiparele rigide ale formei tradiționaliste, căutînd expresia poetică apță să pună, în slujba unui conținut dinamic și vulcanic, cuceririle experienței literare a epocii alături de cele mai trainice tradiții ale artei legată de popor. Nu în mai mică măsură, Beniuc repudia esența modernismului, în contradicție cu propriul său fond liric.

Beniuc se așeza, ca personalitate poetică, la încrucișarea unor mari drumuri artistice, reluînd o anumită filiație într-o sinteză creatoare. Depășind primejdia epigonismului, restabilea firul marii școli eminesciene, nu în melodicitatea exterioară a acesteia ci în forța ei de tipizare lirică, opusă prin definiție imagismului simbolist, abstract sau subiectivist. Ducea, apoi, mai departe, tradiția poeziei sociale a ardelenilor de la Coșbuc pînă la înaintașii contemporani, împletind-o cu tradițiile poeziei revoluționare frățești a maghiarilor, de la Petőfi Sándor pînă la Ady Endre și Iózsef Attila. Poezia arghezianâ, a *testamentului* strămoșesc, de venin și ură pentru stăpîni, venea în sprijinul impetuozității și durității tînărului poet răzvrătit. Adînc național în lirica sa, acesta nu ignora însă nici umanele chemări la luptă ale lui Walt Whitman, nici sugestia poetică a lui Baudelaire, pe latura sentimentului de prăbușire a lumii burgheze, nici cîntecul lui Apollinaire, maestru alchimist al valorilor extrase din folclor. Curînd, putea fi recunoscut

contactul cu versurile lui Serghei Esenin, apoi cu marea poezie bolşevică a lui Maiakovski, răspunzînd aspiraţiilor celor mai profunde ale poetului.

Un program de luptă şi creaţie totodată fusese expus de la primii paşi. Poezia – ţîşnire nestăvilită de forţe răsculate, împotriva a tot ce reprezintă încremenire, stagnare : formă poetică, natură, stare socială înapoiată... Poetul izbea cu barda în stîncă ; forţa sa crăpa roca masivă, pentru a elibera din ea „şuvoi de ape" ; toiagul biblicului Moise era astfel înlocuit cu un instrument fără virtuţi supranaturale pentru a zăvorî sau descătuşa elementele, – o simplă unealtă ţărănească, mînuită de un braţ viguros şi pedepsitor. La început anarhic, poetul se afirma prin negaţie, anatemizînd „templele" (poncifurile), exaltînd drumurile noi, pîrtiile croite eroic în tărîmuri virgine. El o lua „fără drum în sus", lăsînd „urme de sînge". Militant, poetul îşi scria versurile „nu cu peniţa", ci „cu ascuţişul coasei", îşi trimitea cuvintele „de foc şi plumb ca gloanţele din flinte" şi-şi înţelegea menirea :

„De a suna din trîmbiţele Morţii
Sfîrşitul Veacului
Şi de a vesti mulţimilor flămînde
O viaţă nouă !"

Ascultînd, ca în balade, cu urechea la inima ţării, lutul străbun îi comunica poetului „şuier de piatră pe tăiş de coasă".

Fără a fi trîmbiţată, întîlnirea poetului cu partidul clasei muncitoare se făcea mereu mai simţită, lăsînd în urmă anarhica răzvrătire ţărănească. Beniuc mobiliza, maiakovskian, „coloana de atac" pentru victoria „steagului nostru ca o flacără". Cititorii începeau să-i recunoască autenticitatea glasului, care vestea mîndru şi ameninţător energia eliberatoare :

„Cu mii de cai putere
Se crapă zorii unei alte ere !"

Ţăranul răzvrătit care a descoperit calea revoluţiei socialiste avea, în actualitatea concret-istorică, o militantă prezenţă, proprie

sarcinii poetice a comunistului. În creaţia sa din timpul dictaturii fasciste – îşi făcea loc cronica lirică a evenimentelor contemporane, mărturie a durerii şi luptei din anii grei ai dictaturii fasciste şi ai războiului.

„La mine-n sînge
Istoria contemporană plînge"

scria Beniuc, dar avertiza :

„Nu puteţi, degeaba-i orice trudă,
Să legaţi în lanţuri primăvara !"

Meliţa, alegorică înfăţişare a unui tineret vîndut drept carne de tun pentru războiul cotropitor, se înscrie în marile valori ale poeziei noastre de rezistenţă.

O etapă nouă în poezia lui Beniuc începe după eliberarea patriei.

La 23 August 1944, armele poeziei combatante, partinice, îi erau în bună măsură familiare lui Beniuc. Expresia versurilor sale n-avea de învins balastul formalismului de diverse nuanţe moderniste, care-i apăsa încă pe alţii. Nu-l pîndea nici primejdia prelungirii, incompatibile cu poezia socialistă, a unor reminiscenţe din vechea şi nesuferita poezie patriotardă, a sloganurilor găunoase.

Dar lirica militantă a lui Beniuc avea acum să se autoverifice în faţa realităţii revoluţionare.

Descendentul din moţii lui Horia, purtînd într-însul obida generaţiilor trecute se afla acum în acea „altă eră" pe care o vestise. Poezia, receptacul milenar de durere şi tristeţe, trebuia să ştie a primi, acum, într-însa, universul bucuriei.

„Cucuvaie fost-am pînă ieri
iar de astăzi, iată-s ciocîrlie."

Răzvrătirea, veche temă poetică, se transformase, în lirica lui Beniuc, în noua temă a revoluţiei, dar acum revoluţia îşi începea

grandioasa acțiune constructivă. Simbolic vorbind, cel obișnuit să dea cu barda trebuia acum să apuce mistria. Biruința lui Beniuc avea să fie deplină cînd lirismul său, în cadrul marei revoluții lirice a epocii noastre, va fi găsit „cîntul ce se cere", noul cînt al realismului socialist.

Manifestarea liberă și creatoare a ideologiei socialiste, construirea practică a societății pe baza acestei ideologii aduc în viziunea poetului luptător deplină claritate, definitivînd trecerea de la tradiționalele elemente ale revoltei la ineditul univers al vieții în transformarea revoluționară.

Contactul direct cu masele cărora li se adresează îi relevă poetului noi criterii artistice pentru cronica lirică a actualității. Beniuc are acum conștiința că arta sa trebuie să răspundă, în fiecare moment, nevoilor spirituale, politice, ale maselor. „Toboșarul timpurilor noi" își înțelege datoria de poet mobilizator în marile bătălii ale socialismului. Într-un mod nou apare, acum, problema poeziei „ocazionale", a prezenței lirice la comentarea evenimentelor politice interne și internaționale, la sărbătorile de seamă și la acțiunile hotărîtoare ale clasei muncitoare. Beniuc a avut curajul să fie printre cei dintîi experimentatori ai acestei poezii, să înfrunte prejudecata atemporalității poeziei și să demonstreze, prin cele mai bune creații ale sale, de acest gen, unitatea dialectică dintre ocazional și esențial în poezie. Orice poezie pornește de la ocazie și poate răspunde unei ocazii. Esențială este încărcarea ocazionalului cu valoarea de unitate tipică, ca expresie individuală a generalului, proprie imaginei artistice. Adevărata poezie politică, partinică, aceasta este. La 1 Mai, la 23 August, la 7 Noiembrie, la Congresul Partidului, la o rezoluție istorică, la inventarea și lansarea sputnicului și la multe alte zile și evenimente – ca și la sesiunea pactului agresiv N.A.T.O. sau la provocările diferite ale imperialiștilor – poetul își aduce comentariul liric, odă sau satiră, confesie sau îndemn, exprimînd, de fapt, cu diferite prilejuri, atitudinea sa majoră în fața problematicii conștiinței contemporane.

Pe de altă parte, funcția agitatorică a poeziei e dominantă și poetul are conștiința că trebuie să fie mereu în pas cu viața, gata

la chemările ei, preferînd cîte un vers mai puțin meșteșugit, unei absențe.

În ciuda inegalității, evidentă nu o dată, valoarea artistică a poeziei lui Beniuc se evidențiază, desăvîrșită, într-un filon ce străbate întreaga sa creație de după 23 August, aducînd la tezaurul poeziei noastre naționale un șir de piese antologice – poezii rotunde, dar și strofe, sau chiar versuri de neuitat.

Poetul *Mărului de lîngă drum* este azi unul dintre cei mai buni lirici ai epocii socialiste, realist și militant.

În cele mai izbutite creații ale lui Beniuc, lirismul său își ilustrează deplin forța de reflectare a realității în transformare, demonstrînd că nu există contradicție dintre subiectiv și obiectiv în poezia însuflețită de spiritul partidului revoluționar al clasei muncitoare. Poetul partinic este, el însuși, un erou tipic al realității contemporane și individualitatea sa, confesia sa lirică, poartă sensurile fundamentale ale vieții.

În depășirea lirismului subiectivist și crearea unei lirice capabile să dea, despre realitatea obiectivă, o imagine subiectivă tipizantă și mobilizatoare, constă în primul rînd revoluția poetică a zilelor noastre, la care Beniuc și-a adus, încă o dată, o contribuție de pionier.

De la volumul scos după 23 August, *Un om așteaptă răsăritul*, pînă astăzi, drumul lui Beniuc a fost ascendent, bineînțeles nu prin fiecare poezie în parte, ci prin ansamblul creației sale.

Personalitatea poetului e confirmată de continuitatea ei în diferitele ipostaze lirice. În același timp viabilitatea poeziei sale depinde de succesele creației sale permanente, a depășirii primejdiei unei autorepetări. Primejdia aceasta, la Beniuc, încă există, dar nu trebuie confundată, nicidecum, sterilitatea manierismului, cu însăși unitatea lirică existentă pentru un poet.

În realitate, orice mare liric *se repetă*, prin însăși permanența efortului de autoexprimare și definire. Marea temă lirică, oricît de diversificată, e una singură : EU în raport cu viața, cu universul și cu societatea. Beniuc tratează la infinit această mare și sintetică temă, ca și Eminescu, ca și Arghezi, ca și cei mai autentici poeți ai lumii. Eul său fiind al unui militant comunist, tema

unică, și care îi dă excepționala valoare de tipizare, este aceea a raporturilor omului nou cu lumea înconjurătoare, de fapt tema majoră a liricii realist-socialiste. Individualitatea artistică valorifică trăsăturile fundamentale.

Concepută ca armă de luptă, poezia lui Beniuc este predominant imperativă, exclamativă, dar, de cele mai multe ori, nu oratorică, ci dramatică. Ea este adeseaori un jurămînt și o confesiune, un program intim și teoretic totodată. De aici și continua meditare asupra rosturilor poeziei – în arte poetice, în autodefiniri și în satire la adresa poeților rămași în urma exigențelor istorice. Dacă, în ansamblul ei, poezia lui Beniuc este autobiografie lirică, din care baza obiectivă e ușor de dedus, meditația lui Beniuc asupra poeziei înseși constituie o sintetizare, o contribuție de principiu la „arta poetică" a vremilor noastre.

Țăranul colțos a rămas și pînă azi aspectul structural al celui ce se proclamă „printre poeți bătrîn haiduc". Poetul izbește și acum cu violență, pătimaș în toate ale lui, dăruindu-se cu generozitate vieții și oamenilor și chemînd asupră-și cel mai îngrozitor blestem „de n-o fi țării credincios". Lumea imaginilor sale cu efigia întipărită în aur se dezvăluie prin „limba lui aspră", care, „ca o pilă nu linge – zgîrie și roade", deoarece cînturile sale : „deocamdată nu-s civile, ci stau sub arme", „au de clădit și să darme".

Aparent nudă uneori, poezia lui Beniuc realizează adesea marea simplitate a poeziei adevărate, a desăvîrșirii autentice.

Debutanții și poeții mediocri aglomerează metafore, rime bogate și complicate, ritmuri originale. Poetul autentic scrie degajat, sugerînd spontaneitatea și vorbirea curentă, nu se teme de armoniile bătătorite, nici de locurile comune. Aceasta e adevărata școală a lui Eminescu a cărui supremă simplitate, în anii maturității, deconcerta spiritele obtuze ale unor contemporani. „În locul comun să facă să joace Ielele – aceasta-i poezia", nota cîndva Beniuc. Stăpîn pe arta sa, Beniuc cunoaște secretul „glossei eminesciene", a concentratelor poetice de înțelepciune, tinzînd să-și confirme, cum mai nota altă dată, că „versul fără caracter proverbial nu este viabil". Sentința, cu adînci rădăcini folcloristice, reliefiază un

univers de simboluri populare, de la frunza verde și floarea trecătoare pînă la rodul pîrguit, de la șarpele căruia trebuie „să-i dai la cap" și pînă la uneltele casnice agricole cu acceptate semnificații antropologice. Mărturisirea intimă, gravă și profundă se împletește, în modul cel mai firesc, cu permanența polemicei, uneori cu sine însuși, necruțătoare, zdrobitoare, fie că se exprimă prin imprecație și amenințare, fie că se exprimă printr-o ironie subtilă sau prin prefăcutul sfat binevoitor și calm...

Beniuc, același, e totuși – în cele mai bune creații ale sale – mereu altul, nu numai pentru că tema supremă a liricii e în neîncetată corespondență cu viața în prefacere revoluționară, ci și pentru că lirica sa are vîrste, constituind o mărturie a omului comunist la trîntă cu viața. Chipul statornic în evoluție, care-l reprezintă pe Beniuc, este acela al războinicului pe care-l „tatuează timpul an de an". Dialogul poetului cu vremea curgătoare e una din relativ recentele ipostaze ale poetului (de la volumul *Azimă*, în evidentă ascensiune pînă azi, dominantă în ultimul volum *Cu un ceas mai devreme)*, confirmînd nedezmințit profilul ideologic și tipologic, la altitudinea umană supremă a comunistului :

„Eu te-am primit în trupu-mi cu alai
Măi timpule, fălos că-mbătrînesc,
Știind că-mi dai și mai uitînd că-mi iai
Din mîndrul meu tezaur pămîntesc.
. . . . . .

...Dar timpule, tu frate,
Să știi că fără milă ne vom bate –
Voi bate-n bătrînețea-mi ca-n dușman !..."

Vîrsta de azi a poeziei lui Beniuc conține o tinerețe de neînvins, în luciditatea conștiinței. Timpul a devenit tema lirică – precumpănitoare. Amintirea, recapitularea, retrăirea afectivă aduc o notă nouă, de profunzime emoțională, poetul poposind mai mult asupra florilor care „pică" și a copacilor care „s-au resemnat", asupra căminului intim și a fericirii trăite intens, dar în goană, de luptător.

Beniuc, brăzdat de vreme, nu-şi dezminte nici firea bătăioasă şi neînduplecată, nici spiritul partinic. Încrederea, hotărîrea şi energia reînvie din cenuşa nostalgiilor şi a temerilor :

„Timpul, timpu-ncet mă-nghite,
Veacul luptelor grozave,
Al materiei trezite
Şi al lumii vechi bolnave
. . . . . .

Şi mi-e teamă, dar nu foarte –
Viaţa-n lume n-are moarte !“

Lirica recentă a lui Beniuc, cu tonalităţile-i distincte şi cu permanenţa celor de altădată, ilustrează răspunsul complex pe care îl dă realismul socialist marilor întrebări ale omului pe pămînt.

Optimismul descoperit de poet acum 15 ani nu este un optimism de operetă ci sentimentul adînc al cunoaşterii comuniste, clarvăzătoare, biruitoare asupra neliniştilor, activă asupra propriei naturi şi a societăţii.

SAVIN BRATU

CÎNTECE DE PIERZANIE

1938

Învrăjbitorii de popoare
Au încercat să ne despartă –
Noi ne vorbeam prin rădăcini,
Sub linii strîmbe de pe hartă.

În temniți vrut-au să mă bage,
Pe tine vrut-au să te rumpă –
Noi ne-am păstrat credința vie,
Garoafă roșie și scumpă !

De-acum logodnei punem capăt,
Curînd începem nuntă mare –
Garoafă roșie, mireasă,
Nimic nu ne mai stă-n cărare.

Chiar de va fi să pier în drum
– Doar Moartea m-a păscut mereu –
Garoafă roșie, de-a pururi
Vei înflori pe pieptul meu !

1944 septembrie 3

AJUN DE SĂRBĂTOARE LA CLUJ

Toropit, bătrîn, pe coastă,
Dormitează lînced Clujul.
Sună Someșul în vale –
Pe Feleac – pustiu urcușul...
Cată-n zare catedrale
Și adastă, tot adastă.

Astă-noapte Primăria
A visat cocoș pe turlă :
Roșu filfîia ca focul.
Și-au sunat oșteni din surlă –
Poate c-a sosit norocul
Pentru Pătru, Ion, Maria.

Vești mai mîndre ca-n povești
A zvonit pe frunză vîntul.
Nemeșii s-au strîns la sfat :
Șoaptă, spaimă li-i cuvîntul –
Vin, sosesc, nenduplecat,
Oști rusești și romînești !

Unde să mai fugă domnii ?
Drumurile li se taie.
Taie-li-se și genunchii,
Și-n gîtlej simt jar, văpaie ;
Le prășesc arici rărunchii –
Prinși sînt în năvod ca somnii !

Rîde hîtru badea Toader ;
El știa ce o să iasă –
Dă cuțitul la tocilă –
Are-un steag în pod la casă –
Și zău, n-o să-i fie milă !
Știe cizma care-l roade...

Doarme Clujul somn de moarte.
Dar s-a deșteptat Feleacul.

Iluzii trecătoare nu cunoaștem.
Știm noi Nimicul dătător de friguri :
Odată ne va trece peste diguri,
Și-n van o să-ncercăm să ne mai naștem.

Dar Noaptea asta ce-o ținem în brață
Și de călduri am vrut să se pătrundă,
Pe veci de veci a devenit fecundă :
Va înflori viață din viață.

1937

INTRARE

Ca țăranul printre snopi de grîu
Voi intra masiv și greu în vreme,
Cu un car cît dealul de poeme,
Murmurînd o doină trist, moliu.

Nu-mi bat capul ce-or gîndi vecinii,
N-am cosit din holda lor un pai.
Asudînd sub ploile luminii
Numai anii mei mi-i secerai.

O strujea de vis mi-a fost merinde,
Un crîmpei de crez prin îndoieli.
N-am pus preț vreodată pe spoieli,
Am căutat un razim doar în minte.

Că am fost și beat din cînd în cînd
Ori de vin ori de femei – se poate.
Sînt aicea-n carte scrise toate.
Una știu : Nu m-am supus la vînt !

Vijelii, ispite au trecut
Cum trec vara norii peste boltă ;
Ploaia lor de mi-a căzut pe holdă,
Eu am rîs domol, nu m-am temut.

Toată vremea am rămas eu însumi,
Pe la porți domnești n-am fost milog,
N-am știut și nu pot să mă rog,
Nici n-aș vrea s-auză alții plînsu-mi.

Că servind pe candida Minervă
Ori pe Venus ori pe nu știu cine,
Cu vîrtute, harnic, plin de vervă –
Este drept, eu m-am servit pe mine.

Nimenea să nu mă-nvinuiască :
M-am iubit mai mult decît pe altul
Ori pe alta, martur Preaînaltul.
Nici ei n-au știut să mă iubească.

Dar în schimb dușmanii ca scaeții
Mi-au crescut pe țarină tot timpul.
Prieteni am făcut din ei cu schimbul,
Sau gunoi, să-ngrașe huma vieții.

Nici cu cerul n-am trăit în pace.
M-am luptat ades cu Dumnezeu.
Azi e pace însă : curcubeu.
Domnul vede ce-am făcut – şi-i place.

Dacă eu sînt mulţumit sau nu,
Nu e treabă s-o discut în rime.
Ce sînt eu ? Sămînţă din mulţime
Ce crescu atîta cît putu.

Să mă bucur azi de rodul muncii
Ca nebunul Bibliei nu pot.
Altfel chibzuind eu drept socot :
Bucure-se de tristeţea-mi pruncii.

Sînt copilul unui neam sărac,
Bieţi romîni ce scormonesc pămîntul,
Vor să-şi facă mai comod mormîntul, –
Tare-mi este neamul ăsta drag.

Ei mi-au fost credinţa-n toi de luptă.
Fiul lor, azi poate le sînt tatăl.
Aurul tristeţii mele iată-l :
Carne sînt din carnea voastră ruptă !

Pită, sare, nu-mi puneţi pe tavă,
De-ale vieţii-s plin cu prisosinţă.
Mi-a rămas o singură dorinţă,
Una numai : cupa cu otravă.

Nu vă fie supărare deci
Că nu stau să vă cinstesc banchetul,
Tare-i obosit şi trist poetul,
Bîjbîie prin negurile reci.

Dar aicea-i cartea năzdrăvană,
Cîntece şi, minţii, vin cu pîne,
Pentru azi şi pentru cei de mîne.
Fie cea mai veselă pomană !

1937

VULTURUL DE FOC

Te uită, vreu să vreu din nou
Cum n-am mai vrut de cînd am vrut
Pe vremuri, cînd eram copil,
S-ajung odată cunoscut.

Pe umeri simt crescînd aripi
De vultur, nu aripi de înger,
Şi, suflete, te-aud cum ţipi
Că-n zbor mă leagăn, nu că sînger.

Azurul se deschide larg,
Fug norii speriaţi în lături
Şi iată, suflete, începi
Cu-aripa stelele să mături.

Tot colbul cerului se-ncurcă
Prin uriașul meu penet,
Și luna strigă ca o curcă,
Ascunsă roșie-n făget.

Cu ciocul spintec pînza-albastră
Și cerurile le deschid.
De-acolo urlu-n glas de tunet :
„Vedeți că cerul este vid ?"

Iar cînd voi vrea să nu mai vreu,
M-oi repezi nebun în soare
Și am s-aprind penetul meu
În flacăra-i strălucitoare.

Apoi m-oi prăvăli prin aer,
De foc și pară o cascadă !
Dar peste țărnă doar cenușa-mi
Răcită, sură va să cadă.

1937 august 17

CU SANIE FĂRĂ CLOPOȚEI

Cu sanie fără clopoței
Trec peste zăpada și noroiul veacului,
Cînd am pornit la drum fugarii mei,
Eu nu m-am închinat nici Domnului, nici Dracului.

Di ! caii mei,
Nu vă lăsați,
Zburați ca zmei
Înaripați,

Spre creste de vis,
Spre vis de creste,
Vis nedescris
Nici în poveste !

Nu plătesc la nici o punte vamă,
Nu spun unde merg, nu spun cum mă cheamă,
Și de părerea lumii n-am habar,
Mă laudă, mă-njură în zadar.

Hi ! cailor,
Zburați mereu.
Vedeți pe-un nor
Pe Dumnezeu,

Cum ne privește
Întrebător ?
„Unde sfîrșește
Smintitul zbor ?"

În urmă-aud cum oamenii mă suduie,
Că țara, greu, pe unde trec se zguduie,
În față văd pe Domnul cum se-ncruntă,
Își pune mîna-n barba lui căruntă...

Cai năzdrăvani !
Acum vi-i rîndul,
Zburați ca vîntul,
Zburați ca gîndul,
Să tremure
Subt voi pămîntul !

De lutul ăsta
Vă desprindeți,
În foc și pară
Vă aprindeți !
Și sus mereu
Spre Dumnezeu !

În jurul meu, un ocean de fulgere.
Porni tăria toată pe distrugere !
Și zboară-n țăndări stele și comete !
Ce trăsnete și tunete – cerești trompete !

Hi ! caii mei !
O vînă-mi crap,
Cu sînge am
Să vă adap.

Și de vi-i foame,
Inima
Poftim ! luați-o
Și pe ea !

Moșnege ! lasă drumul slobod,
Să treacă zmeii mei în tropot.

De-mpărăția ta zbor mai departe,
Dincolo de viață și dincolo de moarte !
Pe unde n-a fost pîn-acum nimic
O lume nouă Eu am să ridic !

Di ! caii mei,
Nu vă lăsați,
Zburați ca zmei
Înaripați,

Spre creste de vis,
Spre vis de creste,
Vis nedescris
Nici în poveste.

1937

LA ȘEBIȘ ORI ÎN ALTĂ PARTE...

La Șebiș ori în altă parte
Mereu același dor de ducă
Spre Nu-știu-unde mă usucă,
Mă chinuie mereu, mă arde.

Nu sînt acasă nicăieri,
La Cluj, vreau satul și pădurea,
Mă simt la mine doar Aiurea
Și Azi îmi pare rău de Ieri.

Visez necontenit un Mîine
Ce n-aş vrea să se facă Azi,
O ţară fără de popas,
Un drum care fugind rămîne.

1936

ÎNDOIALA BATE ICURI

Îndoiala bate icuri
Grele-n mine : „Sînt nimicuri
Toate visurile tale,
Toate versurile tale.

Niciodată n-o să iasă
Luna – palidă crăiasă –
Să te-nvăluie cu raze,
Să te-nvăluie cu raze.

Vei pieri-n a vieţii ceaţă
Ca-n borcanul cu dulceaţă
Vespea galbenă sau musca,
Vespea galbenă sau musca".

Eu tot mîndru : „Nu mă tem,
Nu mă tem eu de blestem.
Vreau să fiu şi am să fiu,
Am să fiu ce vreau să fiu !"

1937 august 21

CÎNTEC DESPRE MELC

Arînd cu talpa trudnic coasta vremii,
Sub zarea lui mioapă-n coarne moi,
El taie drum încet decis prin foi,
Precum poetu-n aurul poemii.

– Ce s-a-ntîmplat în lume-i de-şi ascunse
Făptura de moluscă-n var spirală ?
Mult cumpănit es coarne la iveală
Iscoditor în spaţiu iar împunse.

Un veac, şi a trecut cu greu hotarul
Crestat în ghimpi al unei late frunze.
În faţă şes, cu ierbi, de om netunse.
Dar cale nu-i. O-ncepe el, drumarul.

Şi urma de argint e după el.
Acestui melc aş vrea să fiu la fel.

1938

JURNAL

Cofetăria mică, modestă ne primea.
Era o zi tăcută sub cerul alb ca sarea.
Ploua domol... mai tare... şi iar nu mai ploua...
Uşor plutea pe lucruri tristeţea, nepăsarea.

„Să rămînem prieteni !“ ai zis dojenitoare
Şi te mirai că numai acuma înţeleg...
O, aş fi vrut atuncea ca dorul meu întreg
Să ţi-l topesc în valuri de lacrimi la picioare !

Dar tu mi-ai spus : „Să nu strici cu lacrimi prietenia“.
Eu am zîmbit – o floare deschisă pe ruini,
Şi mă gîndeam : totuna-i de rîzi ori de suspini.
Se-nvălmăşea zbătută o mare cu tăria.

Greu frămîntată luntre mă depărta de ţărm.
Din pînzele visării mai spînzurau crîmpeie.
Nu mai avea nici cerul, nici marea ce să-mi deie.
Doar stînca nevăzută de care să mă sfărm.

Poate-am vorbit alene, privind afară vag :
Voi colinda prin lume rătăcitor Peer Gynt,
Şi-am să revin, odată, cu plete de argint –
Ci Solveig n-o s-aştepte pe cel întors, cu drag.

Şi de-oi închide ochii să văd, prin vremi pierdute
S-or perinda-nainte-mi trecutele năluci.
Era o zi tăcută... Prin ceaţă, lin, te duci,
Cînd sună ceasul galben al undei revolute.

Am înţeles din vreme că nu am drept să plîng. –
Cad norii grei ca bulgări pe soarele apus.
O seară de cenuşă. Văd barda lunii sus,
Aştept pe ţărm, iar valul se zbuciumă-n adînc.

Apoi ţi-am spus, îmi pare, că vreau să scriu o carte.
Altar de suferinţă şi viselor sicriu.
Un om va sta de veghe zidit în ea de viu,
Stins măsurînd viaţa şi nesupus la moarte.

Blînd începuşi atuncea, cu ochii mustrători :
„Tristeţea ta mă doare, dar poate e mai bine
Să mergi-nainte singur şi să mă uiţi pe mine.
Nu trebuie din piscuri în vale să cobori !

Tu eşti menit ca singur să-ţi faci în lume legi,
Te-nalţi în zbor pe unde noi dibuim cu trepte.
De ce la ieslea clipei viaţa să ţi-o legi ?“ –
Ulei curgeau pe rană cuvintele-nţelepte.

Dar ploaia prinse iarăşi un scîncet monoton.
Eu urmăream pe masă, în marmoră, şuviţă, –
Joc alb în fondul negru stînd gata să-l înghiţă –
Iar fumul de ţigară se risipea aton.

Într-un tîrziu, grăbită, ai scos un tub de ruj
Şi-n timp ce în oglindă te potriveai discretă,
Eu însemnam cadenţe pe margini de gazetă :
Era o zi tăcută, în luna mai, la Cluj...

1936 mai

E CEASUL TÎRZIU...

E ceasul tîrziu și sufletul gol.
Pisica urîtului își toarce firul.
În țarina celor trecute dau un ocol,
A năpădit-o morcovul sălbatic și pirul.

Lăcustele anilor lacomi
Belșugul de vis l-au păscut.
În șesul pustiului azi, doar vîntul cu șuier durut,
Și timpul fulgeră argint pe capu-mi...

Pruncia mea, poveste, unde ești ?
Întors în vreme gîndul meu flămînd
Te va scobi de-acolo din mormînt,
Am să te fac din nou să înflorești !

– Te uită, piersicii din dealul viilor ?
Și, mărule bătrîn, tu iarăși scuturi
Petalele pe creștetul copiilor.
Hai să pornim pe cîmpuri după fluturi !

– Fetiță bălaie, bălaie,
Cu cer amintit sub pleoape,
Apari din cenușă, văpaie,
O, vino aproape, aproape...

– Ce am greșit de s-a topit
Ca fumul visul făurit ?

Nu pot cu mintea să desferec
Poveștile din întunerec ?

ULTIMA SCRISOARE

Sfîrșitul a venit fără de veste.
Ești fericită ? Văd că porți inel.
Am înțeles. Voi trage dungă peste
Nădăjdea inutilă. Fă la fel.
Nici un cuvînt. Nu-mi spune că-i o formă,
Cunosc însemnătatea ei deplin.
Știu, voi aveți în viață altă normă,
Eu însă-n fața normei nu mă-nchin.
Nu te mai cînt în versuri niciodată,
În drumul tău mai mult nu am să ies,
Nu-ți fac reproșuri, nu ești vinovată
Și n-am să spun că nu m-ai înțeles.
A fost desigur numai o greșeală,
Putea să fie mult, nimic n-a fost.
În veșnicia mea de plictiseală
Tot nu-mi închipui că puneai un rost.
Și totuși, totuși cîteva atingeri
Au fost de-ajuns să-mi deie amețeli.
Vedeam văzduhul fluturînd de îngeri,
Lumină-n seara mea de îndoieli.
Cînd degete de Midas am pus magic
Pe fragedă ființa ta de lut,
Suna în mine murmurul pelagic
Al sfintelor creații de-nceput.
Vedeam cum peste vremuri se înalță
Statuia ta de aur greu, masiv,
Cum serioase veacuri se descalță

Clubul cărții digitale 2022

Și-ngenuncheate rînduri submisiv
La soclul tău dumnezeiesc așteaptă
Să le întinzi cu zîmbet liniștit
Spre sărutare adorata dreaptă,
'Nainte de-a se șterge-n infinit.
O, de-am fi stat alături doar o oră,
Ai fi rămas în auriul vis
Ca o eternă, roză aurora
De nențeles, de nedescris.
Ireversibil s-a-ncheiat povestea
Și nici nu știu de ai să mai citești
Din întîmplare rîndurile-acestea
În care-aș vrea să fii ce nu mai ești.
N-am să strivesc eu visul sub picioare,
N-am să pătez cu vorbe ce mi-i drag.
Aș fi putut să spun : „Ești ca oricare..."
Dar nu vreau în noroaie să mă bag.
De-ar fi mocirla-n jurul tău cît hăul,
Tu vei rămîne nufărul de nea
Ce-l oglindește beat de pofte tăul,
Ce-l ține candid amintirea mea.
Vei fi acolo veșnic nentinată,
Te voi iubi mereu fără cuvînt.
Și lumea n-o să știe niciodată
De ce nu pot mai mult femei să cînt.
Acolo, sub lumină de mister,
Scăldată-n apa visurilor lină,
Vei sta iubită ca-ntr-un colț de cer
O stea de seară blîndă și senină.
Și cînd viața va fi rea cu tine,
Cînd au să te împroaște cu noroi,
Tu fugi în lumea visului la mine,
Vom fi atuncea singuri amîndoi.
Cu lacrimi voi spăla eu orice pată,
Cu versuri nemaiscrise te mîngîi.

În dulcea lor cadență legănată,
Te vei simți ca-n visul tău dintîi.
Iar de va fi (cum simt mereu de-o vreme)
Să plec de-aicea de la voi curînd,
Cînd glasul tău vreodat-o să mă cheme,
Voi reveni la tine din mormînt.
Și dac-ar fi să nu se poată trece
Pe veci pecetluitele hotare
M-aș zbate-ngrozitor în țărna rece,
Plîngînd în noaptea mare, tot mai mare.

1937

ÎNTINDE VREMEA GIULGI

Zi de zi întinde vremea giulgi
De uitare peste cele scurse.
Tot mai rar visez la ochii dulci,
Tot mai rar la fragedele-ți buze.

Cînd te văd pe stradă braț la braț
Cu acel logodnic ce te are,
Parcă mi-ar fi ochii lăcrimați
Și tresar, dar nu așa de tare.

Te urmez cu ochii, stînd pe loc,
Cum te pierzi cu dînsul printre oameni,
Tu erai cometa mea de foc,
Azi începi cu oamenii să sameni.

În curînd, la anul poate-n parc
Vei împinge și tu căruciorul
Cu un pui de om micuț și drag
Ce se joacă-n perne cu piciorul.

Și vei fi atîta de ferice
Cînd îți va zîmbi trandafiriu,
Cînd întîia vorbă o va zice
Către tine propriul tău fiu.

Vei fugi-ngrijată pe la medici
Cînd va fi stomacu-i în deranj.
Ah viața asta-i numai piedici,
Te izbești de ele pas de pas !

Dar în rezumat va fi frumos
Și vor trece fără zgomot anii.
Chipuri gălbenite nebulos
Au să-ți amintească slava Anei.

Dacă veți avea bibliotecă,
Iar în ea de mine un volum
(Vreau să sper că nu rămîn adecă
Leneșul vestit, de pîn-acum !),

Vei putea citi pe cîte-o filă
Cîte patimi mi-ai scornit în piept,
Și-o să-ți fie-o leacă poate milă
C-ai fost rea și crudă cu-un poet.

Dar Pegasul meu va fi departe
Tropotind sălbatic fără drumuri,
Pe tărîmul dincolo de moarte,
Plin de foc și veșnic plin de fumuri,

Tot semeț mă voi ține în șea,
Tot nepăsător ca totdeauna.
Stele vor sări în urma mea,
Iar pe cer, pătrar din urmă, luna

Va fi doar potcoava de pe cal
Ce-am pierdut-o-n fugă năzdrăvană
Peste țări de-azur și de opal
După cine știe care Ană !

1937

NU MĂ VEI UITA

Te măriți, și știu, vei naște prunci,
Veți avea cămin și alte cele,
Dar așa frumoasă ca atunci
Cînd erai stăpîna vieții mele
Nu vei fi tu niciodată,
Niciodată.

Anii vor veni mereu șiraguri
Ca soldații la cazan flămînzi.

Din viața ta de miez și faguri
N-o să aibă Moartea nici de prînz.
Poate doar o simplă, tristă cină,
Tristă cină.

Ce bătrînă, palidă și goală
Vei rămîne peste trei decenii !
Sîngele tău, astăzi în răscoală,
Va fi rece, rece. Doar vedenii
Despre tot ce-a fost vei mai avea,
Mai avea.

Ca strigoii vor veni la tine
Din iubirea noastră ne-ntîmplată
Gîndurile, visele haine.
Nu mă vei uita tu niciodată ;
Sufletul cu altul ți-i zădarnic
Darnic.

1937 septembrie 19

PĂRERI DE RĂU

O, poate-am fost întîia dată
Întîiul vierme de mătasă
Ce-ar fi țesut vrăjit o haină
Pe trupul tău cea mai aleasă,

Profund albastră, numai visuri
Ca cerul nopților de stele,

Scăldată-n ploi diamantine
Din toate lacrimile mele.

Pe fruntea ta senin regală
Puneam o candidă cunună
Ce-am făurit-o pentru tine
Din cel dintîi pătrar de lună.

În ochi ți-aș fi topit lumina
Din mările verzui – fiorul
Ce-nvăluie nostalgic unda,
Născînd în oameni pururi dorul.

Furam zăpezii frăgezimea,
Căldura primăverii-ntîie,
Să năvădesc poema blîndă
A mîinii tale ce mîngîie.

Petale roșii de mușcată
Ți-ar fi-nflorit pe gura caldă,
Un nufăr era orice zîmbet
Pe-o apă vie ce tresaltă.

Și tremura de poftă lutul
Pe unde ți-ai fi pus piciorul.
Meneam ca orice urmă dornic
Să ți-o sărute muritorul.

Dar, vai, piciorul tău distruge
În cale florile-ntîlnite
Şi nu ridici cu mîna fluturi
Cu aripile obosite.

1937

TOVARĂŞII COPILĂRIEI

Am venit iarăşi la voi.
Mi se făcuse dor de Şebiş,
De apa sonoră şi limpede a Desnei,
De culmile cu păduri ale Dealului Mare,
– De-acolo voiam să ating în copilărie cerul cu mîna –
Şi mai cu seamă de voi, tovarăşi ai copilăriei mele.
– Nu m-am schimbat de loc?
Da, peste mine Timpul trece ca peste Piramide.
Dar voi n-aţi învăţat istorie şi nu ştiţi ce spun.
A fost o glumă doar, voiam să spun că nu mor niciodată.

Voi însă ştiţi că numai Pleşcuţa
Stă lîngă sat de cînd veacul
Ca un dulău cu capul pe labe
Şi n-o macină nici ploile, nici vîntul, nici Timpul.
Iar omul se schimbă ca anotimpurile
Şi trece ca undele Desnei.
Chiar voi v-aţi schimbat mult, de cînd nu v-am văzut.
Vă mai cunosc doar în copiii voştri.
Ochii lor mă privesc ca murele coapte din tufiş,
Ori ca albăstriţele din lanul de grîu
Şi nu mă cunoaşte nici unul.

Voi ce priviţi aşa ciudat la mine?
Nici voi nu mă cunoaşteţi?
Ori nu mă mai socotiţi de al vostru.
Ci spuneţi o vorbă!
De ce v-au rămas gurile ca nişte clopote fără limbă?
Nu mai răsună în voi ca-ntr-un ghioc
Povestea minunată a prunciei?
Cum alergam ca furtuna,
În fugă nebună, pe beţe!
Hi! cal năzdrăvan, pînă unde se bat munţii în capete!
Pe-atunci credeam aievea în basmul Cosînzenei.
– Cîte cuiburi de pasări n-am lăsat pustiite!
Numai rînduneaua era sfîntă
Şi putea să-şi crească liniştită
Puii cu gura largă, de aur, în cuibul de lut.
Azi, abia dacă mai este ceva sfînt pe lume!
De-aceea tăceţi şi voi.
Nu vă mai încălzesc cele trecute.
În locul verilor de-odinioară,
Cînd înotam ca nişte peşti de bronz
În undele gîlcevitoare,
Ori stăteam tolăniţi ca zeităţi mărunte
Pe nisipul arzător
Împestriţat cu tufe de arini şi răchite, –
În sufletul vostru a pătruns
Vara cu muncă din zori pînă-n noapte.
Vă place mai mult hîrşîitul coasei
Prin holda de orz, grîu sau secară,
Decît ciocîrlia cîntînd nevăzută-n văzduh.
Asudînd printre snopii trîntiţi la pămînt
Şi îngrijoraţi de norii ce întunecă apusul,
Nu vă mai gîndiţi la zilele frumoase
Cînd rătăceam cu undiţa pe vale
Smulgînd din apă peştii ca argintul.

Iarna, puneam cîinele în săniuță,
Ca să știe și el ce bine-i să te poarte alții.
Ne era frig numai la nas
Și nu ne păsa de loc de amenințările mamei.
Acum stați adunați lîngă vatră,
Beți, dintr-o singură sticlă, țuica nu prea tare.
Înjurați domnii
Și nu știți cum să vă plătiți dările.

Nici toamnele, nici primăverile de altădată
Nu au lăsat urme în voi,
Cum nu lasă valul ce trece pe-un mal de nisip
Eu numai am păstrat amintirea lor întreagă
Înscrisă în inimă
Ca anii cercuiți
În trunchiul stejarului.
Nu afară, în mine sînt urmele copilăriei.
Dar ce folos ? Nu mă pot închide în trecut
Ca omida în gogoașa de mătase.
Viața urlă-n mine ca un lup flămînd,
Rătăcind prin pustiul codrilor.
De-aceea poate colindai pămîntul.
Și n-am găsit nimic.
Numai granițe, granițe peste tot
Și porți zăvorîte cu lanțuri și chingi de oțel.
Voi, stînd aici pe loc, vă găsirăți rostul.
Dar poate nu e dat oricui
Să-nalțe un altar căminului.

Pe unii-i poartă stele fără noroc
Pe toate drumurile vieții.
Și eu sînt unul de-acela.

Rătăcesc ca un cîine fără stăpîn
Viața-n lung și lat.
Dar nu port pe grumaz urmele lanțului.
Aș rupe cu dinții cătușele de pe mîini
Ori mi-aș mușca mîinile
Lăsîndu-le-n cătușe dușmanilor :
Libertate, libertate,
Pentru tine...

– Ci trebuie să plec !
Sînt multe de făcut în țara noastră.
Va fi mare clocot și chiot în crama vieții.
Și voi veți călca poate-n picioare
Strugurii putrezi de copți,
Din care-avem să stoarcem
Vinul de viață lungă
Al Neamului nostru !

Și-acum, la plecare, o vorbă.
Aveți voi sus, pe deal, un cimitir.
Nu-i îngrijit prea mult.
Prin gardul de spini
Trec vitele și pasc netulburate
Printre crucile căzute.
Natura, fără s-o stingheriți,
Resoarbe în sînul ei morții,
Ștergîndu-le amintirea.
Îmi place însă că l-ați pus mai sus ca satul.
Doar moartea-i mai presus decît viața.
– De-o fi să mai revin vreodată, obosit,
Cu toiagul credinței frînt în două,
Cu visurile numai zdrențe

Şi însetat de somnul pămîntului,
Aş vrea ca-n cimitirul vostru neîngrijit
Să îmi săpaţi şi mie o groapă-adîncă.
Acolo să-mi putrezească oasele bătrîne
Şi să mă topesc fără urmă
În sînul nepăsător al naturii.

1935

AICEA PRINTRE ARDELENI...

Aicea printre ardeleni mă simt acasă.
În fiecare văd un nepot de-al lui Horia, de-al lui Iancu.
Ai ! ce s-or mişca-ntr-o bună zi Munţii Apuseni,
Ce s-or urni din loc, ca urieşii !

Mi-am ridicat privirile spre cer,
Dar nu-mi spune nimic măreaţa lui de stele,
Nici luna lustruită ca tingirea.

Îmi pun în schimb urechea pe inima ţării
Şi-aud bătăi neregulate prin gemete surde...
Freamătă pădurea românească,
Ca-n preajma vijeliei !

Mi-am culcat capul pe lutul străbun
Alăturea cu alţii
Ce mestecă prin somn cuvinte fără sens.

Şi-am vrut să dorm.
Eu însă-aud, în noaptea ce se lasă,
Şuier de piatră pe tăiş de coasă...

1935

POEŢILOR TINERI

Pe Eminescu noi, poeţii tineri,
Zadarnic încercăm, nu-l vom ajunge.
Cîntecele lui fără seamăn
Sînt pentru noi miraj de neatins.
Caravana noastră trecătoare
Aleargă după oaza visurilor lui
Şi oaza aleargă mereu la fel de departe
În zare.

Dar Eminescu nu cuprinse tot
În stihurile lui dumnezeieşti.
Durerea românească-i mult mai mare
Şi n-o cuprinde toată nici un cîntec.

Poeţi, poeţi !
Vă puneţi urechea pe inima ţării
Şi-i ascultaţi bătăile neregulate.
Spuneţi-mi ce e aceasta ?
De ce-i bolnavă oare ţara noastră ?
A putrezit stejarul românesc ?
Îl rod la rădăcină viermii tainic
De-şi clatină coroana a cădere ?

De ce atîtea crengi uscate-n vîrf,
Atîta vîsc
Şi-atîtea frunze veştede ?
Ce-nseamnă tînjirea aceasta ?

Pe Eminescu noi, poeţii tineri,
Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge.
Dar Eminescu nu cuprinse tot
În stihurile lui dumnezeieşti.
Durerea românească-i mult prea mare
Şi n-o cuprinde toată nici un cîntec.

Cît despre mine, ce să vă spui ?
Eu nu am darul versului decît în mică măsură.
Prefer să spun în proză ce gîndesc.
Şi mai presus de toate îmi place să tac.
Dar cîteodată mă copleşeşte tristeţea
Şi-atuncea trebuie să scriu.
Ca fluxul mării
Cresc în mine durerile – valuri,
Sfărmînd în drumul lor cotropitor
Zăgazurile puse cu învăţ.
Suferinţele gloatei neştiutoare
Clocotesc în mine ca viforul.
Mă simt din nou ţăranul de pe Crişuri
Şi-mi reînvie-n minte vremea Iancului.
Ah ! domnii, domnii...
Nu cu penita,
Cu ascuţişul coasei
Îmi scriu poemele sălbatice.
Cuvintele-mi zboară, de foc şi de plumb,
Ca gloanţele din flinte !

Să lase rană vie orice vers al meu
În cititor,
Să-i sîngere de durerea neamului
Inima-mpietrită !
Ce ştiu ?
Poate nu asta e arta.
Poate-am greşit.
Cînd luna trece grăbită pe cer
Ascunzîndu-şi faţa după norii străvezii,
Mă gîndesc cu o mică părere de rău :
De ce să fii mereu atît de singur ?
E undeva, departe, o femeie,
Care te-aşteaptă...
Mîngîierile căminului
Sînt poate mai plăcute
Decît veşnica luptă
Şi rătăcirile fără capăt.
N-ar trebui să-ţi lunece printre degete,
Ca un peşte de argint,
Tinereţea.
În clipele astea de grea solitudine
O iau razna prin noapte
Şi colind fără ţintă
Toate străzile oraşului.
Ori mă înfund abătut
În vreo cîrciumă proastă,
Din cartierele sărace,
Şi-mi torn peste rănile vieţii
Vinul acru.
Şi totuşi cred într-o lumină nouă.
Dar pentru asta, noi, poeţii,
Trebuie să ştim pe care coardă
E de sunat.
Nu-i timp acum de cîntece duioase,
De lună şi dragoste.
Ca murmurul izvoarelor

Şi şopotul frunzei,
S-aud mai tare gemetele surde
Din pieptul mulţimilor.
Descîntece şi blesteme ne trebuie !
Ca vracii să vîrîm în viaţă
Febra mişcării.
Să plesnească odată gogoaşa prezentului,
Ca să vedem ieşind din ea
Fluturele vieţii noi.
Din zările de sînge şi de scrum,
Ca o minune nouă să răsară,
Călare pe Destin,
Omul !

Ne-or îngropa probabil fără urmă
Dărîmăturile Istoriei.
Se vor aşterne peste noi
În straturi nepătrunse
Zăpezile uitării.
Viaţa noastră consumată
În pară şi flăcări
Nu va lăsa fosile şi vestigii
Pentru muzeele de-apoi.
Bolizi fulgerători,
Prevestitoare comete
Vom trece pe zările Timpului,
Stingîndu-ne lumina de o clipă
În veşnicul Nimic.
Ci din cenuşa noastră risipită
Pe cîmpul de luptă al Veacului
Va înflori aievea pentru alţii
Frumosul nostru vis de fericire.
Iar bucuria de a crede-n vis
E pentru noi răsplata cuvenită.

Pe Eminescu noi, poeţii tineri,
Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge,
Dar poate noi avem destinul falnic
De a suna din trîmbiţele Morţii
Sfîrşitul Veacului
Şi de-a vesti mulţimilor flămînde
O Viaţă nouă !

1934

URSUL ROMÎNESC

Oraşul rîde şi petrece,
Huieşte-n chihot, urlă strada.
Boierul dă un leu, cînd trece
Prin faţa lui jucînd parada !
Dansează ursul romînesc !

Prin nas i-au petrecut verigă,
Şi tot mai mormăie urîtul,
Mai mormăie, dar nu prea strigă,
Că-i trage cu veriga rîtul !
Dansează ursul romînesc !

E mare ridicată-n labe
Şi blîndă fiara fioroasă.
Prin blană-i numeri coaste slabe.
Dar nu se lasă, nu se lasă :
Dansează ursul romînesc !

De două mii de ani dansează,
L-au prins de pui în miez de codru,
Hei ! codru ăla-l tot visează
Dar să mai scape nu e modru :
Dansează ursul romînesc !

Orașul rîde și petrece,
Huiește-n chihot, urlă strada,
Boierul dă un leu, cînd trece
Prin fața lui jucînd parada :
Dansează ursul romînesc !

1937 august 16

NECUNOSCUTA FEMEIE

Dintre-nșelătoarele amante,
Mi-a rămas în minte numai una
Încărcată greu cu diamante
Și purtînd pe frunte – nouă – luna.

Mă-nvelea cu șalul de-ntuneric
Și stăteam alături tăcuți,
Trupul fin i-l cuprindeam eteric :
„Spune, tu, de ce nu mă săruți ?“

Ea tăcea și mă-nvelea mai tare,
Tăinuit o lacrimă zvînta,
Nu-ndrăzneam să-i pun vreo întrebare,
Ce durere grea o frămînta.

Dar o dată către zori de ziuă,
Cînd pleca de obicei grăbit,
Inima, ca un ciocan în piuă,
Îi bătea, ș-atuncea mi-a vorbit :

„Trebuie să rupem legătura,
Te iubesc așa de mult acum,
Că mi-e arsă de-nsetare gura,
Un sărut : și te vei face scrum !

N-am iubit pe nimeni niciodată,
Toți i-am sărutat pe cîți i-am vrut
Și-au pierit ca floarea scuturată.
Te iubesc, nu pot să te sărut.“

N-a mai fost de-atuncea la-ntîlnire,
Dar eu știu că nu mă va uita.
Cînd s-o stinge marea ei iubire,
O, atuncea mă va săruta !

1937 august 21

PLECARE

Voi intra în apa fără fund,
Apa-n cercuri s-o izbi de maluri,
Lin apoi s-o-ntinde peste valuri
Pace-naltă : semn că nu mai sînt.

Clubul cărții digitale 2022

Sălciile despletite vor
Plînge peste recile oglinzi
Luna învelită într-un nor
Trist va cerne colb de aur stins.

O să verse cerul ploi de stele
Ce s-or stinge rînd pe rînd în apă,
Iar prin vîntul serii o să-nceapă
Să bocească versurile mele.

Şi va fi atîta jale-n fire
Şi va fi atîta plîns şi geamăt,
Frunzele s-or zbate în neştire
Pomenindu-mi numele cu freamăt.

Numai peste fire în zenit
Va luci superb nepăsătoare,
Solitară, steaua ce-am iubit,
Pururi mîndră, neîndurătoare.

1938

TEAMĂ DE TOAMNĂ

Inima şi gîndul meu se teme
Cînd apar în toamnă crizanteme
Şi le duc cei vii la ţintirim.
Inimă şi gîndule, murim.

Scuipă galben pomii pe cărare,
Trece cu fanfar-o mormîntare,
Iară zările funebre
Flutură pe cer drapele negre.

Unde să ne-ascundem ? Crîşmă sură,
Crîşmăriţo, adu băutură.
Dar ţiganii tacă azi chitic,
Nu mai vreau s-aud nimic, nimic !

Nu-i destul că-şi înstruneşte coarda
Inima-mi şi bate pe ea joarda,
Bate pîn'la sînge joarda Morţii ?
Cine hohoteşte-n pragul porţii ?

Lasă, lasă, vîntule, nu plînge,
Nucule, tu mîinile nu-ţi frînge,
Spus-am eu că viaţa, aşa cum e,
Nu e tocma-aşa cum trebuie !

1937 august 22

ÎNTOARCEREA MEA

Pe drumuri pietroase şi rupte
Scîrţîie căruţa mea.
Mă-ntorc din pierdutele lupte
Şi mă duc iar undeva.

Mîrţoaga ce trage trăsura
Este însuşi eul meu.
Uscată de sete i-e gura
Şi se-mpiedecă mereu.

În loitră izbeşte o vadră :
Inima sunînd a gol.
Sar javre la mine şi latră,
Eu mă duc domol, domol.

În vîrful trăsurii lampaşul
Afumat şi stins de mult.
Cum greu le hurducă făgaşul
Jalea roţilor ascult.

Ce boarfe şi zdrenţe-n căruţă !
Ăsta e trecutul meu ?
Nici cea mai sărmană chivuţă
N-ar plăti pe ele-un leu.

Pe-acestea gunoiul le-aşteaptă
Şi pe mine tot la fel.
Dar pruncul cu inima dreaptă,
Oare ce va fi cu el ?

Acolo pe cîmpul de luptă
Au să-l lese pentru corbi.
O ! văd încă faţa lui suptă.
– Tu mă vezi cu ochii orbi ?

Greu scîrţîie-n scrîşnet căruţa
Pe făgaşurile rupte ;
Se-ntoarce să-şi vadă căsuţa
Unul ce-a murit în lupte.

1937

CELE TREI CORĂBII

I

Nu huli pe Domnul, în nevoie,
Suflete, te poartă înţelept !
Părăsit ca Robinson Crusoe
Stau aici pe insulă şi-aştept.

Huruie sălbatic împrejur
Oceanul vieţii în furtună,
Ceru-i veşnic frămîntat şi sur,
N-o să văd eu nici o zi mai bună.

Vase încărcate cu mister,
Nu cunosc sub ce pavilioane,
Trec înscrise depărtat pe cer,
Poate cu averi de milioane,

S.O.S. – luaţi-mă cu voi !
Le mai văd la orizont doar fumul.
Vase trec în zare noi şi noi,
N-au p-aicea niciodată drumul.

Rar mi-aduce valul zbuciumat
Cîte-o tristă, jalnică epavă,
Ori cîte-un cadavru de-necat,
Asta eşti viaţă ? Ţie slavă !

2

Dar te uită ! Cositorul zării
Sfîrtecat în cîrpe fumurii !
Viorie rîde faţa mării,
Iahturi vin – ura ! – cu bucurii !

Vin pe valuri molcom, şi dansează
Splendide, albastre, strălucind,
Nu ştiu cum dansează şi visează,
Marea-i toată aur şi argint !

Şi eu beat pe insulă mă leagăn,
Stol de păsări, primăvară, cald,
Iahturile chihotind se bagă-n
Golfurile mele de smarald.

Nopţi cu stele – ploaie de confetii –
Mări de fosfor, cer ultramarin,
Valuri bat ori poate pieptul fetii ?
Rubinii ard cupele cu vin.

3

Tinereţe, albă tinereţe,
Ce uşor te risipim în vînt !
Cine-ar şti să spună, să ne-nveţe
Iahturile tale unde sînt ?

Ce amară-i drojdia vieţii
După chef şi nopţi dormite prost !
Tinere, nu-i ora dimineţii,
Ar fi timpul să găseşti un rost !

Dar dorinţa nu-i decît dorinţă,
Mai presus de toate-i un destin.
Ai scăpat abia de-o suferinţă,
Alte suferinţe iată vin !

4

Mări amare, cum foşniţi de spume,
Tu sirenă iar vrăjit şopteşti !
Vine-un vas de dincolo de lume
Cu minuni şi-averi nepămînteşti.

Lebădă ca visul de zăpadă,
Nu e vers în el să te cuprind,
O, aştept să vii la mine-n radă,
Dragoste, nebun să te alint.

Tu eşti vasul visurilor mele,
Singurul visatul cel dintîi.
Nu pe mări vii, tu cobori din stele
Şi pe veci la mine-o să rămîi.

Aurore-mprăştie mistere,
Cozi, pe cer şi mare, de păun,
Vîntul poart-o blîndă mîngîiere
De miresme, stelele apun.

Dimineți de aur grele, roșii,
Nestemate ploi diamantine,
Soarele-l anunță albatroșii
Ori e vasul dragostei ce vine?

Valuri verzi cu unduiri de stepe
Poartă lin meduze străvezii,
Amintind în joc nebune iepe,
Sar în sus rechinii argintii.

Zilele-s ca jarul arzătoare,
Eu aștept vaporul meu iubit,
Vii domol, minune plutitoare,
Într-o zi de soare și de mit.

Dup-amiezi cu nori de îndoială,
Ploi fierbinți pe ape de aramă.
Nu m-auzi? Plîng norii de cerneală,
Păsări mari țivlind în zări se cheamă.

Uite cerul darnic ne întinde
Curcubeul punte de culori,
Vino vis tulburător de minte,
Adiere caldă de fiori!

Ce apusuri înecate-n sînge!
Seri ca fierul roșu, seri de tuci,
Vîntul ori un om pe valuri plînge?
Vas nălucă, nu vii, nu te duci.

Poate-n nopți de insomnii și lună
Cînd luceferi mișunau pe ape
Și-ascultam cum valu-n țărmuri sună,
A putut năluca ta să-mi scape.

Nu te caut, unde să te caut
În aceste neguri fără fund?
Trist răsună-n mine ca-ntr-un flaut
Visurile care nu mai sînt.

5

Vasul alb al dragostei curate
A pierit, înșelător miraj.
Port cu ochii-n zări întunecate
Jugul vremii aspre pe grumaji.

Nu-mi aduce valul care geme
Decît zvon de moarte și furtuni,
Uragane, ură și blesteme
Fierb învălmășitele genuni.

Tot mai des se-nalță-n zare trombe
Și cicloane pîn'la ceruri sus,
Cad apoi ca tunete de bombe
Pe talazuri roșii în apus.

Oceanul geme, urlă groaznic,
Insula se zguduie-n temei:
Pot să stau netulburatul paznic
Lîng-un far ce nu mai dă scîntei?

Zi de zi vin vase sfărîmate
Ori un hoit pe plajă stă livid,
E un prieten, un dușman, un frate, –
Vînturi grele ușa mi-o deschid.

Dar mi-i rece inima ca steiul,
Anii, ce-a fost bun, de mult au stors...
Unde, pentru far, să cat uleiul,
Ca să ardă-n beznă luminos ?

– Nu am ars de tot ! mai am fărîme
Sub cenușă, care nu s-or stinge.
Prin stihii ce prind să se dărîme
Farul meu va lumina cu sînge !

Azi de mine poate au nevoie,
Suflete acum fii înțelept !
Ochii-n patru, Robinson Crusoe,
Vasul mare astăzi îl aștept.

A sărit în aşchii răsăritul,
Zările şi-au spart catapeteasma,
Îngrozită a scăpat cuțitul
Sîngeros şi a tulit-o iasma

Lumii vechi, turbată de mînie.
Roasă pînă-n măduvă se surpă
Putredă o-ntreagă-mpărăție.
Masele-au mişcat spinarea curbă !

Iar în zări superbă, încruntată,
Peste timp vedenie pe ape
Noi, de vis, nădejdilor s-arată,
Mare-i marea, dar abia o-ncape !

N-a fost vis mai larg de fericire
Să cuprindă fiecare rob,
De cînd biata noastră omenire
Tot visează rătăcind pe glob.

An de an vaporu-naintează
Pe talazuri clocotind potrivnic.
Ochii mei nu au putut să-l vază
Cît visam închis în mine schivnic.

Dar acuma văd pe marea largă
Vis de flăcări vasul cum s-avîntă
Peste valuri negre să le spargă,
Pentru mult visata pace sfîntă.

S.O.S. – luați-mă cu voi,
Şi eu sînt sămînță din mulțime,
Vis ce se avîntă din noroi,
Aur să sclipească pe-nălțime !

Dar deodată se deschid vîltori,
Mii de demoni urlă-n beznа ruptă,
Iasma veche-apare în culori
Sîngeroase, gata iar de luptă.

Zguduit se clatină vaporul,
Închid ochii, nu mai vreau să văd
Cum destinul mînuie toporul
Drumul dînd la cel mai crunt prăpăd.

6

Şi cum stau cu-nchisele pleoape,
Simt o mînă că m-atinge rece,
Simt umblînd pe cineva p-aproape,
Spune ceva ne-nţeles şi trece.

Marea-i calmă, nu mai geme unda,
Vîntul a căzut cu aripi frînte,
Veşnicie s-a lăţit secunda,
Doar trecutul prinde-ncet să cînte.

Film fără cuvinte trec imagini,
Depărtat pe-o dună de nisip,
Caravană-n tristele paragini
Dintr-o lume galbenă, de chip.

Lunecă fantome legănate
Prin pustie fumurii cămile,
Amăgiri dezamăgite-n spate –
Asta sînteţi amărîte zile !

Ori e marea iarăşi cu vapoare,
Steagul la jumate de catarg,
Vin pe apă neagră, stătătoare,
Se re-ntorc nălucile din larg.

Iar se lasă peste văz cortină,
Lilieci m-ating în zbor cu-aripa,
Parc-aud o undă cum suspină,
Cînd îi stinge oboseala clipa.

Sună, sună depărtat un zvon
De sirenă-n ceaţa fără zare.
Ce vapor, sub ce pavilion
Trece iar, iluzie pe mare ?

Portul meu de mult nu mai aşteaptă
Nici un vas din Indii, s-au-necat
Unul după altul. Înţeleaptă
Mintea mea pe toate le-a uitat.

Doar această inimă bolnavă
Bate încă surd şi fără sens
Cînd mai vine cîte-un vas epavă
Din noianul rece şi imens.

Să deschid iar ochii să te văd
Şi pe tine, noua mea nălucă ?
Nu vei merge poate îndărăt
Cum a fost ca toate să se ducă

Fără să s-apropie de ţărmuri,
Cîte-n depărtare mi-apărură,
Ori sosite să se facă sfărmuri,
Să le plîng pe insula mea sură.

Dar tu vii, te văd cu ochii-nchiși
Vas real de dincolo de lume,
Marea se cutremură : trimiși,
Valuri vin să-mi geamă sumbrul nume.

N-ai mai fost prin tristele-mi ținuturi,
Vii acum întunecat ca soartea,
De departe flamuri negre fluturi,
Iar la cîrmă,-naltă dreaptă, Moartea.

1937 august, 15-29

CÎNTECE NOI

1940

RĂSĂRIT

Se tescuieşte ziua – poamă stoarsă –
Dă glas octombre-n viile naturii.
Ca mustul tînăr soarele se varsă
Pe buza tremurată a pădurii.

Azi-mîine chiotind şi eu, şi eu
Încep culesul mare-al vieţii ;
În pieptul meu atîrnă tot mai greu,
S-au copt, bag seama, strugurii tristeţii.

Prieteni ! facem chef cum n-a fost altul.
Din inimă vă torn ca din ulcior.
Cu hore noi vom desfunda înaltul
Tăriilor aprins ca un bujor.

În pas bălăbănit suim pe deal,
Ţîşnesc de sînge boabele prea coapte.
Şi beţi de vinul vechiului Ardeal
Noi dezbumbăm de stele Fata Noapte.

În mînă strîngem luna ca un sîn
Şi-i rupem vălul de mireasă nouă –
Tovarăşi ! vreau cu Noaptea să rămîn,
Ca să-i sărut privirile de rouă.

Dar cînd porumbii zorilor vor prinde
Pe coperișul cerului să joace,
Eu liniștit pe jos mă voi întinde
Învăluit cu-a morții reci cojoace.

Voi să vegheați ! O zi va răsări
Cum alta încă nimeni nu cunoaște.
Bătrînele păduri vor chiui :
Un tînăr soare munții grei vor naște !

1938

SANIA NEBUNĂ

Tinerețea mea
Ah tu sanie
Pe cărări de nea
Și pierzanie !

Caii tăi nebuni,
Viața, dragostea,
Spulberă furtuni
Urmărind o stea.

„Și de n-o s-ajung ?" –
Șoväind suspini,
Drumul este lung,
Anii sînt puțini.

Dar un cal ivit
Negru din pămînt
(Ochii-i ard cumplit,
Coama lui e vînt)

Iute s-a-nhămat
Și pornesc tustrei,
Drumu-i neumblat,
Scapără scîntei.

Tinerețea mea
Ah tu sanie
Pe cărări de nea
Și pierzanie !

1938

COLOANA DE ATAC

Din rîndurile noastre încă unul
S-a prăbușit.
Mai sîntem ? 'Nainte ! 'Nainte !
Altul să ia comanda
Acelor mase de țărani
Ce vin furtună după noi.
Ioane, Tudore sau tu, Mihai,
Hai !
Scobiți o groapă și puneți o cruce.
Apoi la drum.
'Nainte ! 'Nainte !

Pînă-n seară trebuie să dăm atacul
Chiar de ne ia dracul !
Muntele acesta-ntreg să cadă,
Să fîlfîie pe creasta-i de zăpadă
Steagul nostru
Ca o flacără !

Cine plînge ?
Așa-i războiul : cu moarte, cu sînge.
Strigați pe cei ce au rămas.
Pînă la unul, nu cedăm un pas !
'Nainte ! 'Nainte !

1937 august 22

NU, TIMPULE...

Nu, timpule, să știi că nu plec.
Am hotărît să mi te-nduplec.
Sădesc în azi un tainic mîne,
Alt azi va fi din el poimîne.

Și dacă multor par omidă,
Ei bine ! fi-voi crisalidă.
Iar cîndva, cîndva, de mă scutur,
Albastru va-nflori un flutur.

1938

SÎNT COPACUL, STRAJĂ...

Peisaj melancolic
În apele lunii
Mai ești pentru unii,
Aievea, simbolic,
Al țării de vis
Dorit paradis.

Afară din timp,
Afară din loc,
Din nenoroc și din noroc
Îndepărtat, lunar Olimp,
În pală rază
Ei te visează.

Dar eu jos în lut
Am prins rădăcină
Și ploi de lumină
Mi-i dat să sărut
Cu mii de buze,
Cu mii de frunze !

Sînt copacul strajă
Cu frunzișul treaz
Pentru cei de azi,
Și șoptesc o vrajă,
Poate-o rugăciune
Pentru cei de mîne.

Clubul cărții digitale 2022

Nu știu dacă e
Să răsară flori
Din sămînța ce
O resfir în zori,
Totuși suferință
Samăn și credință.

Iar de voi apune,
Una doar mă rog :
Fulger să-ncunune
Creștetu-mi cu foc,
Ca să ardă pară
Peste-ntreaga țară !

1938

PROOROCIRE

Cu rădăcinile-n morminte
Și cu tulpina printre voi,
Mi-s gîndurile frunze sfinte
Ce spun de zilele de-apoi.

Vai vouă ! Noapte grea de spaimă
Stihiile vestesc în șoaptă,
Că vine cel care defaimă
Orînduiala vieții dreaptă.

Un corb va stinge cu aripa
Pe rînd luminile nădejdii ;

Veac dureros va crește clipa
Învinețită de primejdii.

Vor stoarce sînge negru dinții
Din mincinos vopsite poame,
Copiii-și vor mînca părinții
Și-o să le fie și mai foame.

Din flori vor scoate capul șerpii,
Tăciune se va face grîul,
Un cîmp de ace prețul ierbii,
Către izvor s-o scurge rîul.

Le-or crește colți de fier la vite
Ca tot ce-i viu, murind, să pască,
Și toate visele ivite
Vor fi doar pentru moarte mască.

Vai vouă ! Noapte grea de spaimă
Stihiile vestesc în șoaptă,
Că vine cel care defaimă
Orînduiala lumii dreaptă.

1939

FIINȚE

Fără formă, grea, stîngace
Firea oarbă tace, tace.

Sclave unei legi fatale
Au încremenit cristale.

Răsărind greoi din tină
Plante pipăie lumină.

În priveliște de seară
Stă la pîndă ochiu de fiară.

Omul în lumină slabă
E neliniștit și-ntreabă.

1940

SĂRUT

Nu cuvinte sufletele noastre
Vor atunci cînd le-nfloreşte dorul.
Oare viorelele albastre
Spun ceva cînd le-a cuprins fiorul?

Vîntul serii niciodată nu
Spune vorbe cînd sărută plopii
Cu frunzişul tremurat – nici tu
Să nu spui nimic cînd te apropii.

Vino lin! şi braţul, visătoare,
Pune-mi-l pe umăr ca un ram
Încărcat cu flori aromitoare,
Primăvara, răzbătînd pe geam.

Caută-apoi în ochii mei, cum cerul
În adîncul tăului mîhnit –
Nu cerca să lămureşti misterul
Ce-n mîhnire-l ţine cotropit,

Ci pe unda sumbră-n rotogol
Te apleacă-ncet să o cuprinzi,
Iar de vrei, sărută-mi-o domol
Precum luna recile oglinzi.

1937

PLÎNGE BUSUIOCUL

Care va să zică nu mă mai iubeşti.
Clipa asta-i parcă fundul unei cești,
Mă trudesc zadarnic, s-o-nţeleg nu pot.
Poate totuşi, totuşi n-ai să pleci de tot.

Ce-o să facă fără tine grădiniţa?
Plînge busuiocul, plînge lămîiţa,
Va muri o floare-n fiecare zi,
Laviţa de ploaie trist va putrezi.

Pasul meu de-acuma pe cărări nu calcă,
Voi privi ca-n valuri plîngătoarea salcă
Cum străbat – cuțite – peștii reci prin apă,
Jos la rădăcină apa sapă, sapă...

1937

ANA KELEMEN

Ții minte, Ana Kelemen,
Vara aceea albă, caldă,
Cînd ne duceam noi doi la scaldă,
Ții minte, Ana Kelemen ?

Ții minte, Ana Kelemen,
Cum rătăceam noi prin pădure
Să strîngem, pare-mi-se, mure,
Ții minte, Ana Kelemen ?

Ții minte, Ana Kelemen,
Cînd cerii vechi șopteau în barbă
Veneai ca șarpele prin iarbă,
Ții minte, Ana Kelemen ?

Ții minte, Ana Kelemen,
Și ce urma era minune !
O, ce cuvinte-ar ști-o spune ?
Ții minte, Ana Kelemen ?

1937 august 23

APLEACĂ-TE LIN

Apleacă-te lin
Pe sufletul meu
Cum cerul senin
Pe-un vast eleșteu
Și plînge cu stele
În apele mele.

Nebunii mei nuferi
Din nou vor răspunde,
Văzînd că tu suferi
Privindu-te-n unde,
Și apele iar
S-or zbate amar.

Din nou te voi țese
Cuprinsă-ntre maluri,
De-or fi mai alese
În tristele-mi valuri
Frumsețile tale
Ca-n zările pale.

Curată pe veci,
Desprinsă din vremuri,
În apele-mi reci
Mai mult n-ai să tremuri
De frica plecării
În țara uitării.

ÎNTÎLNIRE ÎN TOAMNĂ

În toamna cu miros de primăvară
Brînduşile sfios au răsărit
Şi soarele ardea întinerit
Salcîmii înfloriţi a doua oară.

Au întîmplarea să fi fost aceea
Ce-n drumul meu rătăcitor a scos
Nălucă albă-n parcul răcoros,
De-am tresărit ca dintr-un vis, femeia?

Sînt încă ameţit ca de-o beţie,
S-a dus şi totuşi e aici-pe-aproape,
Îmi sună ca un ropot calm de ape
În asfinţirea caldă, purpurie.

Am s-o revăd? N-am s-o revăd? O, gînduri,
Lăsaţi-mă şi nu-ntrebaţi nimic.
Brînduşile-nfloresc şi rîd un pic
Prin frunze scuturate rînduri-rînduri.

1938

PESTE VEACURI

Eu n-am dansat în jurul viţelului de aur
Şi prea puţin îmi pasă că-n lume trec boem,
Pun mai presus de toate o ramură de laur
Şi mai presus de lauri un viitor poem.

Da, şmecherii vor spune că-i imbecil să lupţi
Adulmecînd în vreme cu Idealu-n frunte,
Cu visuri zvăpăiate şi cu nădragii rupţi,
Cînd s-ar putea să nască un şoarece din munte.

Ci eu cu pălăria trîntită pe-o ureche
Trec fluierînd un cîntec pe drumul îndrăzneţ,
Privind cum după mine, bolnavă, lumea veche
Se surpă din temeiuri într-un apus măreţ.

Tai brazdă prin desişuri de îndoieli şi-arunc
Cu buzduganul vrerii hotar departe-n vreme,
Va merge neamul ăsta spre el din tată-n prunc
Şi veşnic mai departe hotarul o să-i cheme.

– Iar eu, de mult sub ţărnă, în fiecare an
În primăvara blîndă voi răsări în zori
Şi bucuros de jocul vieţii năzdrăvan
Le voi zîmbi la toate în chipul unei flori.

1937–1938

STEAUA MEA

Stele, gămălii de ac,
Prind în noapte catifeaua
Cerului. De-asupra-mi steaua
Mea cît un bobuţ de mac.

Creşte, creşte, roşu mugur,
Fără grabă, fără teamă,
Fără ca s-o bage-n seamă
Auriul nopţii strugur.

Şi din cîte-s, orice stea,
Tremurată blînd în ape,
E de alta mai aproape
Decît e de steaua mea.

Dar nu-i pasă, ea va fi
Pîn'ce razele ei roşii
Vor trezi din somn cocoşii,
Ca să cînte-o altă zi.

Iar atuncea steaua mea,
Roşu fir de sînge-n aer,
Tors din al veciei caer,
În adîncuri va cădea.

1939

POEZII

1943

DRUMURI

1

Voi îmbrăca în negru
De sus pînă jos
Singurătatea-mi.
Ca luna august
Voi plînge cu jerbe de stele.
Dă grai de-acum, durerea mea superbă,
Fîntînilor de cîntece
Închise ca-ntr-un miez de munte
În sufletu-mi adînc.
Răsune iar cornul de moarte
Străbătător al ritmurilor mele.
Vă desfoiați, vă desfoiați,
În măreția toamnei,
Ultime visuri !

2

Cu pasul meu lacom de drumuri
Eu deapăn distanțele ghem.
Cuvîntul *departe* mi-i scump
Ca o femeie !
Îmi flutură zarea năframe de nori
Și crestele munților îmi rîd
Cu dinți de zăpadă.
Obrajii mi-i mîngîie codrii
Cu degetele crengilor,
Iar unda spumată a rîului,
Ca prietenul cîne

Gudurîndu-mi-se la picioare,
Latră voios.
Inima-mi, clopot de nuntă,
Slăveşte sărbătoarea Veacului
Cînd zorii desfăşoară flamuri
De sînge şi flăcări.
Bogată urcă seva în tulpini,
Vestind o primăvară fără seamăn !
În rodnicul cernoziom
Al sufletului meu
Am răsădit
Nepămîntesc
Pomul iubirii de oameni,
Şi-ntr-o imensă-mbrăţişare
Strigînd îmi dau duhul :
Viaţă, viaţă !

3

Ei, nu !
Cu o răceală de vivisector
Odată, odată,
Prin aurora sîngelui meu
Am să v-arăt adevărul.
E drept, am suferit destul.
Dureri fulgerînd ca luceferi în zbor
Mi-au spintecat întunerecul cărnii.
Pe nesfîrşite mări de tristeţi,
Rătăcită epavă,
Mult am plutit.
Răsărituri, apusuri, amiezi,
Roiul de albine al stelelor
M-au înţepat cu veninul luminii.
Obosit de lumină
M-am bălăcit ca un ţipar
În toate noroaiele nopţii.

Zori ameţite de vin
Mi-au pătruns titubante-n odaie.
Luceafărul dizolvat ca o lacrimă
Privea mustrător.
Mareea păcatului însă
Cu foşnet sărat
Năvălea peste nuferii visului.
Eu,
Sfîşiind minciunile hainei,
Am dezgolit
Ca pe o zi albă
Femeia !

4

Gazdă bătrînă de lotri,
Noaptea, ascunde
Dragostea noastră oprită.
În labirintul străzilor obscure
Urma ne-o pierdem.
Am ridicat părete către lume
Şi singuri,
Rupînd grumazul timpului,
Trăim doar pentru noi.
Dintr-un metal himeric
Inimile noastre
Mari visuri făuresc.
Ca lumînări sub icoane
Aprindem
În domul tăcerii
Săruturi.
Apar perechi fericite
În haine de nuntă.
Sub văl de mireasă prea alb
Ţi-i tăinuită faţa,

Iar mie de febră-mi ard ochii
Ca farurile rătăcite-n beznă.
Şi totuşi *vreau* să te sărut !
Dar m-a lovit prin fumul de tămîie
Un miros de cadavru,
Şi prin lumina vălului străvăd
Scheletul unei feţe.
Perechile fug speriate,
Iar eu mă trezesc
Poet rătăcit, rătăcind
Pe tristele uliţi.

5

Tu care m-ai pîrjolit în iadul gurii tale,
N-a fost oare totul decît vis ?
Parcă s-a deschis şi s-a închis
Stînca avuţiilor orientale.
Singur, ca-ntr-un bloc de gheaţă,
Stau şi-aştept fără temei.
Viaţă, viaţă,
Unde sună paşii ei ?

6

Copiii noştri nu se vor mai naşte.
Şi gîndul ăsta-n creier doare
Ca-ntr-o livadă-n care paşte
Cireada, floare după floare.
Pe cripta vieţii n-am aprins făclie,
Ca-n alţii chipul palid să ne-nvie.
Elanul rătăcit în mine geme
Că n-a prins rădăcină-n vreme,
Născînd să moară pentru noi avînturi,
Iluzie de-ntîi, în multe rînduri.

Îmbrăţişările de jar
Îşi risipiră flacăra-n zadar.
Zădarnic sucul scump se scurse –
În mine moare viaţa ca-ntr-o cursă !

7

Cine să-mi asculte îndurarea
Unei zile de beţie mare ?
Sînt topit de amintiri amare
Şi-mi foşneşte sufletul ca marea.
Iadul urlă oriunde mă-ntorc !
Un monstru cu rîtul de porc,
Cu burta de aur umflată,
Colţii mi-i arată.
„Vezi, vezi,
Nu-i destul să visezi !
Cine adună
Doar aur din lună
Şi mărgăritare
Din scoicile stelare
Multe nu poate.
Priveşte ! popoarele toate
Se zbat, se frămîntă.
Iar cauza lor sfîntă
E galbena otravă sclipitoare.
Pentru ea se trăieşte, se moare !
Vezi, vezi,
Nu-i destul să visezi !“
Şi monstrul cu rîtul de porc
Rîmă, dărîmă şi scurmă.
Oriunde mă-ntorc
E, parcă, ziua din urmă.
Din flăcări, din sînge
Monstrul adună şi strînge
Metalul diavolesc.

Deodată,
Din apele mării s-arată
Frumoasele cărnuri de zînă,
Şi forme se-mbie
Bătrînului monstru,
Lipind pe rîtul lui murdar
Coralul nenceputelor buze.

8

O, veacuri, voi, mormane de ruine,
Să mai aştept eu timpul, care vine,
În purpuriu păun suit pe casă,
Cînd totul va fierbe, va arde
Şi fluturînd din steaguri şi placarde
Va lăvui biruitoarea masă ?

9

Voi îmbrăca în negru
De sus pînă jos
Singurătatea-mi.
Ca luna august
Voi plînge cu jerbe de stele.
Dă grai, durerea mea superbă,
Fîntînilor de cîntece
Închise ca într-un miez de munte
În sufletu-mi adînc.
Răsune iar cornul de moarte
Străbătător al ritmurilor mele.
Zburaţi, zburaţi
În măreţia toamnei,
Voi visuri aurii
A primăverilor ce vin !

1942

PAHARUL MORŢII

Să vezi inima mea,
Acest pahar
Din care Moartea bea
Un vin amar !

Bea Moartea şi-i voioasă :
Hei ! cîrciumar,
Mai adă tu pe masă
Un vin amar.

Stăpîne, nu mai pot,
Colo-n chelar
S-a isprăvit de tot
Cel vin amar.

Ei ! lasă, frate, hai
Nu fi avar,
Că-n pivniţă tu ai
Doar vin amar.

Mai palid mă scufund
În mine iar –
Paharul fierbe crunt
De vin amar.

Şi Moartea bea voioasă :
Hei ! cîrciumar,
Mai adă tu pe masă
Un vin amar.

1942

STEAUA CU COADĂ

Multe buburuze sînt pe boltă.
Toate numai aur şi argint !
Domnul trece mulţumit prin holdă,
Mîngîindu-şi barba şi zîmbind.

Toate sînt precum le-a semănat,
Toate strălucesc fără greşală !
Îngerii mărunţi foiesc, se zbat,
Lămurindu-i *lui* cereasca fală.

Însă dintr-un haos lăturalnic
Iese-aşa ca Dumnezeu s-o vadă,
Cu-un surîs pe buze cam şăgalnic,
Şi mişcînd încet, o stea cu coadă.

– „Dar tu, blestemato, cine eşti ?"
Se răsteşte crunt la ea Preabunul.
Ea se-ntoarce scurt de la cereşti,
Desfăcîndu-şi coada ca păunul.

Jos, pe lut, cu spaimă şi mirare,
Lumea speriată se adună.
Două babe-şi spun în aiurare :
– „Nu-i a bună, soro, nu-i a bună !"

1942

URSOAICA

Am dat în lături aripile porţii,
Iar după mine am tras
Ursoaica de azur a nopţii
Cu verigă de aur în nas.

Ciocanul inimii în toba pieptului
Bate sălbaticul joc,
Ursoaica joacă în faţa înţeleptului
Şi-n faţa acelora ce au doar noroc.

Hai joacă, ursoaică, sai sus,
Să rîdă copiii, bătrînii de-a valma –
Din 'naltele singurătăţi te-am adus
Printre staturile cît palma.

Hai joacă şi-mbată-te singură
De propriul sînge, ca mine.
Vom fi plătiţi : eu cu o lingură,
Iar tu cu faguri plini, fără albine.

Hai joacă, hai joacă mereu,
Căci pînă la urmă, știu bine,
Doar tu mai rămîi și cîntecul meu
Pierzîndu-se-n tine.

1942

DOR

Alunecă pe ape al lunei ultim sfert.
Nu pot, iubită mică, nu pot să nu te iert.

Adîncurile apei se-ntunecă și gem.
Răzbat în mine glasuri de mult și iar te chem.

O, vîntul plînge jalnic prin frunze hohotind.
Știu sigur : niciodată... zădarnic mă tot mint.

Clocotitoare valuri duc lotca lunii goală.
Așteaptă-mă și du-mă-ntr-o țară ireală !

PE O SCÎNDURĂ CU ACTINII

Cînd anemonele de mare
Pe luntrea noastră, o epavă,
Adînc sub undele amare,
Vor țese lumea lor suavă,

Neștiutoare de povestea
Acestui naufragiu mare
Și de furtunile acestea
La urma urmei trecătoare,

Cînd, din adîncuri, greu năvodul,
Odată-n preajma înserării,
Va scoate la lumină rodul
Minunii coapte-n sînul mării,

Și va privi uimit pescarul
De-atîtea frumuseți bizare,
De viața ce-a-mbrăcat cu harul
Ei scîndura din fund de mare,

Cînd în acvariu spectatorii
Se vor lăsa tîrîți de vrajă
Visînd păținii iluzorii,
Departe, pe-o-ncercată plajă,

Iubito, noi vom fi temeiul
Acestei noi minuni de jocuri,
Cu sufletul zidit în steiul
Din vatra veșnicelor focuri,

Iar candizii polipi, în spațiu
Simbolizînd mișcări ciudate,
Vor cere pururi cu nesațiu
Îmbrățișările nedate.

1942

LATRE CÎNII

Latre cînii cît le place,
Eu voi fi poetul totuşi
Care din noroi va face
Să răsară mîndri lotuşi.

Stînca, rece la minune,
Tacă, tacă, grijă n-am.
Va crăpa ea, cînd voi spune :
Eh ! deschide-te, Sesam !

1939

DRUMUL MEU

Pegasul meu e murgul romînesc.
El ştie doar poteca şi urcuşul
Spre vîrful către care năzuiesc,
Pe care pajuri mari îşi au culcuşul.

Acolo e palatul din poveste
Şi Cosînzeana veşnic nentîlnită –
N-o văd prin ceaţă, dar eu ştiu că este,
Şi murgul bate vajnic din copită.

La poduri au să iasă dedesubt
Balaurii cu capetele şapte.

Va trebui cu dînşii să mă lupt
Din zori de zi pînă tîrziu în noapte.

Dar am să fac în sîngele lor baie,
Şi limbile lor pune-le-oi în sîn,
Ca să le vadă zîna mea bălaie
Cînd ziua va veni la ea să mîn.

Iar de va fi ca steaua mea să cadă
'Nainte de soroc pe drumul greu,
Un alt fecior cu frunte de zăpadă
Va duce mai departe drumul meu !

1940

MELIŢA

Toată vara, toată toamna latră,
Meliţa, meliţa.
Cad puzderii cînepile verii,
Cînepile toamnei cad puzderii
Cum le muşcă îndîrjit şi latră
Meliţa, meliţa.

Vrafuri albe – oase – împresoară
Meliţa, meliţa.
Iară ea, flămîndă, mîncă, mîncă...
Meliţo, mai vrei ? – Mai adă încă !
Vrafuri albe – oase – împresoară
Meliţa, meliţa.

Iarna doar mai tace cît mai tace
Meliţa, meliţa.
Dar acuma iat-o iar la soare
Meliţa de cînepi tocătoare.
Încă tace. Oare cît mai tace ?
Meliţa, meliţa.

Un fior prin cîmpuri se strecoară :
Meliţa, meliţa.
Tinerele fire de verdeaţă
Cresc superbe, pline de viaţă.
Dar prin cîmp fiorul se strecoară :
Meliţa, meliţa...

1942

SECERE

Maci roşii aducători de somn
Năpădiră grînele bălaie.
Sclipirea secerii, un şuier prin holde, un zvon
Prin văzduhul chinuit de văpaie.

E multă veselie în această beţie a morţii,
Dar şi mai multă tristeţe –
Stăpînă pe-ntinderi momîia priveşte
Cu capul în cîrpe, cu labe de beţe.

Cine s-alăpteze scîncetul pruncului
Uitat în răzor ?

Aduceţi ulciorul cu apă-ncropită,
Mai faceţi pentru snopi legători.

Fata Morgana pe cerul încins
Minte-n colori ţipătoare ;
Domnul întunecat pîndeşte recolta bogată,
Ferit de arşiţă, de soare.

Vîntule, tu încotro te vei duce s-alini
Durerea rănilor şi jarul frunţilor creţe ?
Stăpînă pe-ntinderi momîia priveşte
Cu capul în cîrpe, cu labe de beţe.

1942

SUB CASIOPEIA

Cadenţa bocancilor, zornetul fierului
Pe drumul de pulbere, sub Casiopeia,
Pleacă departe compania treia,
Pleacă şi gruiele sub'naltul cerului.

Vara-nfloriră maci roşii stepele.
Zac pretutindenea grămadă snopii –
Ce-o fi cu sufletul e grija popii –
Nechează zările turbate, ca iepele.

De-acum e toamnă, din nori alburii
Iarna rînjeşte cu dinţi de zăpadă.

Mîne, măi frate, cine-o să cadă ?
– Scrie-ne, tată, cînd ai să vii ?

Un măr atîrnă putred pe creangă.
Gura obuzelor ţărînă muşcă.
Cineva doarme cu capul pe puşcă
Şi poate visează zvon de talangă.

1941

LA MINE-N SÎNGE

Nimica nu mai am de spus.
Să vină de vor alţii ca să-nceapă
A pescui-n această tulbure apă –
Eu m-am întors cu spatele către apus.

Ca un bujor cu capul rupt,
Mă uit năuc la uriaşul pom :
De fiecare creangă spînzură un om.
Nu, nu ! aicea n-aş fi vrut să lupt.

Voi, nesătuilor de lupte,
Poftim gustaţi aceste frupte !

S-apleacă peste hartă Duhul Răului,
Îi roade rînza un turbat nesaţiu
De sînge tînăr şi de spaţiu.
„Veniţi !“ urlă-ntunecată gura Hăului.

Eu nu mai am nimica de spus.
Colcăie de putrede băltoace,
La fiecare pas cineva zace
Din răsărit ori din apus.

Hei ! fraţilor, la mine-n sînge
Istoria contemporană plînge.

1942

DESTIN

Ce vă tot învolburaţi răzmeriţi,
Gînduri voi, în tigva mea beţivă ?
Ori tu crezi că soarta nu ţi-o meriţi,
Inimă de-atîtea ori naivă ?

Vezi şi tu, nu-i tuturora dat
Să se-mbuibe-n aurul vieţii –
Tata-i om sărac la noi în sat,
Mai sărac sînt eu ca toţi poeţii.

Dar de-aceea straşnica mea liră,
Nu te teme, nu te pun în cui –
Cîntul meu ca mana se răsfiră
Peste jalea grea a veacului.

Dacă astăzi Blaga sau Arghezi
Sînt mai mult decît Mihai Beniuc,

S-or topi răcelile zăpezii
Cînd va fi de-aicea să mă duc.

Şi va fi nu peste mult aceasta,
Pomul morţii iată c-a-nflorit ;
Umbra lui mi-a-ntunecat fereastra
Ce-am deschis-o către răsărit.

Văd mereu cum crucile de lemn
Ca trifoiul umplu zilnic huma –
Prieteni, prieteni ! asta e un semn
C-a sosit şi timpul meu de-acuma.

Muntele durerilor umane
Mi se-nalţă maiestos în faţă,
Sus pe culme tu, Nazaretane,
Stai învingător peste viaţă.

Ştiu că nu mi-i dat să fiu la fel,
Ca tîlharul am trecut prin lume ;
Mulţumit voi fi să pier ca el
Stins în umbra unui mare nume.

Să rostesc de-acum numele tău
În aceste crunte vremi buimace
Nu mă simt chemat şi vrednic eu,
O, tu Timp aducător de pace !

Dar în zori cînd va cînta cocoşul
Şi vor curge noi lumini, pe frunţi,
Stihul meu va fi păunul roşu
Beat de slavă dănţuind pe munţi.

Vie-apoi prăpădul peste mine !
Vălmăşit în marea tulburare
Doar atît mai am să strig la tine :
Ai şi pentru neamul meu iertare !

1942

AŞTEPTARE

Murmurînd adînc şi tainic
Cîntă frunzele Sybile :
Nou luceafăr vine crainic
Pentru zorii altor zile.

Am văzut prin cîte-o vale
Tăinuit ascunşi în peşteri
Cum, lovind în nicovale,
Lănci ascut piticii meşteri.

În păduri cu veacuri grele,
În inele de stejari
Mormăie citind în stele
Înţelepţi solomonari.

Stăpînind, cu trudă încă
Somnul negrului bălaur
Adormit în vrajă-adîncă
Pe grămada lui de aur,

Ei aşteaptă, tot aşteaptă
Ziua marelui noroc,
Făt-frumos în mîna dreaptă
Cu o sabie de foc.

1942

VAS ÎN FURTUNĂ

Timpului acest
Mare şi funest
Eu i-am fost profet
Şi regret, regret...

Dar puteam să tac?
Sîngele din veac
Prin inima mea
Şi-a săpat cişmea.

Valurile-i curg
Roşii în amurg.
Şi se varsă mare
Peste-ntreaga zare.

Se străvede-n larg
Vas fără catarg,
Omeneasca soarte
De ţărmuri departe.

Şi singur pe ţărm
Eu mînile-mi sfărm,
Strigînd în furtună
Cu voce nebună!

1942

DESPĂRŢIRE DE O GAROAFĂ ROŞIE

Sărut cu buze arse huma
Din care tu sorbita-i sînge.
În pribegie plec de-acuma –
Garoafă roşie, nu plînge.

Mi-oi aduna-n desagi amarul,
Toiag din gardul vechi mi-oi frînge
Şi-n urmă voi lăsa hotarul –
Garoafă roşie, nu plînge.

Străinul va veni-n grădină
Şi toate florile le-o strînge
Buchet pe masa lui străină –
Garoafă roşie, nu plînge.

De te va rupe și pe tine,
Tu varsă doar un strop de sînge
Pe masa-i cu mîncări străine –
Garoafă roșie, nu plînge.

1940 august

CÎNTEC DE PRIMĂVARĂ

În zădar vă zbateți și asudă
Fruntea voastră galbenă ca ceara,
Nu puteți, degeaba-i orice trudă,
Să legați cu lanțuri primăvara.

Muguri noi țîșnesc din putregai,
Înfrunzește și-nflorește țara.
Și voi vreți, cînd noi intrăm în mai,
Să legați cu lanțuri primăvara ?

Alte vînturi, proaspete, frămîntă
Codrii tineri, zilele-s ca para.
Vouă nu știu ce sticleți vă cîntă
Să legați cu lanțuri primăvara.

Nu simțiți apropiatul freamăt
De furtună ce-mpînzește țara ?
În zădar vă opintiți cu geamăt
Să legați cu lanțuri primăvara.

În zădar vă zbateți și asudă
Fruntea voastră galbenă ca ceara,
Nu puteți, degeaba-i orice trudă,
Să legați cu lanțuri primăvara.

1939

CÎMP ROMÎNESC

Cîmp romînesc,
Iată-mă singur cu tine.
Macii roșii încă nu-nfloresc,
Și-aceasta poate este bine.
În fața lor n-aș îndrăzni
Acum
Aci
Să vorbesc.

O veche poveste,
O superstiție poate,
Poate-un blestem
Ne face mereu, pe-nnoptate,
Să mă chemi, să te chem.
Taina ta o simt înspicată
Prin bălăriile-nalte.
O floare minunată,
Cum poate nu sînt alte,
Răsare viguroasă din ogor,
Buruienile prinse de spaimă
Se-adună, se chircesc și mor.

Tu numai, plină de faimă,
Înalți potirul tău :
Un crin, culoarea sîngelui superb,
Luminat de flacăra albastră
A celor prăvăliți în hău,
Pe-acest pămînt,
Pentru dreptate !

Coboară din cocoașa munților,
Trepte cu trepte,
În haine albe, cu coase drepte,
Cu cușmele pe zarea frunților.
Feciorii, feciorii
Urmașii, strănepoții
Horii.

Călăuzind măreața trecere,
Cineva-n cer poartă o secere.

Cîmp romînesc,
În tine se varsă, foiesc
Odraslele tale semețe
Cu arsele, stoarsele fețe,
Dar aspre și crunte ca Moartea !
E ceasul pentru cei mișei,
Hehei !
Să li se deie partea !
Iar ca să-nceapă marea izbăvire
Ori neagra pierzanie,
Au venit la tine a primire
Străbuna-mpărtășanie,

Potirul roșu mîndru se ridică
În mijlocul mulțimii adunate
În juru-i cu sfințenie, cu frică,
În murmur stins, cu capete plecate.

Nu vine însă preotul, nu vine.
Răbdarea se destramă în mulțime.
Și cetele se-mprăștie ca turma
Pierzîndu-și iar în munte urma.

Cîmp romînesc,
Am venit la tine să vorbesc.
Macii roșii încă nu-nfloresc.
Aceasta poate este bine.
În fața lor n-aș îndrăzni
Acum,
Aci,
Să grăiesc așa deschis cu tine.
Anii rod arginților zimții,
Copiii cărunțesc și mor părinții,
Iar pruncii pruncilor ce vin
Privesc peste ulucă la vecin,
Le face cu ochiul hambarul
Și porcul și vita și carul.
Și nici că simt, privind în depărtări,
Cum un străin le caută-n buzunări.
Poveștile străvechi
De feți luptînd cu zmei
Nu-și mai găsesc urechi,
Și zboară, funigei,
Pierind în zări departe,
Giulgi al miresei moarte.

Cîmp romînesc,
Cresc buruienile, cresc.
Floarea minunată
Nu se mai arată.

Poate-a fost în mine numa ?
Poate minte huma ?
M-aplec înfrigurat peste ţărînă
Şi caut rădăcinile ascunse.
Un şopot ca de rece vînt prin frunze
Cuprinde ţarina bătrînă.
Deodată,
Flacăra roşie
Cu aripi de vifor,
Un vultur ţîşneşte-n tărie
Şi rumeneşte zarea-nfiorată
Din răsărit pînă-n apus.

1942

ILEANA

În codrul acesta vrăjit
Stejarii-s de două milenii.
Sub muşchiul de taină aşteaptă
Făptura de vis a Ilenii.

Vestiţi cavaleri din apus
Umblat-au mereu s-o găsească –
Un blestem ce-apasă pe codru
Schimbatu-i-a-n piatră şi iască.

Mari lotri cu nume temut
Cercat-au pe zînă s-o fure –
Cadavrele lor putrezesc
În reavăn pămînt de pădure.

Şi zîna visează de veacuri
Un tînăr născut în dumbravă
Să vină să-i dea un sărut,
Trezind-o din vraja bolnavă.

1941

ORAŞUL PIERDUT

1943

ORAŞUL PIERDUT

Îmi tot revine-n minte
Oraşul pierdut.
Zadarnic am suflat orice lumină,
Zadarnic am tăiat din rădăcină
Plecatele sălcii de-aducere aminte,
Zăvoiul de tristeţe a crescut
Mai negru ca-nainte
Şi peste apa sufletului meu
Îşi cerne frunza galbenă mereu.
Sudori de moarte-mi scaldă trupul rece.
Un crunt străbun m-a apucat de umăr
Şi crud m-a răsucit către trecut :
Priveşte !
E umbra Iancului venind din neguri
Şi mai departe Horia din Albac,
Crişan şi Cloşca
Şi toţi aceia despre care voi
Aşterneţi pe hîrtie vorbe mari,
Vin să vă-ntrebe-acum :
„Ce aţi făcut ?"

Îmi tot revine-n minte
Oraşul pierdut.
Zadarnic aţi înfipt drapel străin

Pe turnuri puse-n matcă romînească ;
Zarea se-ntunecă,
Scapără ochii cerului
Şi graiul adînc al pădurii
Vesteşte furtuna cea mare.

1940

E SLOBOD SĂ MAI CÎNT ?

Am coborît din munţi şi bolovani
Legendele lui Horia-mi curg în sînge,
În doina mea Ardealul plînge
Şi cer dreptate două mii de ani.

Eu sînt trimisul timpurilor noi,
Ieşit din rînd cu cei ce ară glia
Şi totuşi vin întrebător la voi :
E slobod să mai cînt în Romînia ?

Ar trebui să-mi bag un sămădău
Ca numărul duşmanilor să-mi ţină.
Ai ! ce-am să-i calc odată crunt în tină,
Necruţător, fără păreri de rău.

Puţin îmi pasă că mă blăstămaţi
Şi m-alungaţi cu pietre ca pe cîne,
Destinul meu a fost şi va rămîne
Să-mi port revolta mîndră sub Carpaţi.

Striviţi-mă cu roata-n Bălgărad,
Fluierul Iancului mi-l puneţi în gură,
Prin ţărmul vostru-nţelenit de ură
Tot am să-mi tai cu cîntecele vad !

1941

UN OM AŞTEAPTĂ RĂSĂRITUL

1946

CU MII DE CAI PUTERE

Nu-s pui de domn, nu țin să par deștept.
Pe oameni îi privesc în față drept.
Ci-n fața oricui clopul nu-mi ridic –
Părinții mei dau țării bob din spic !

N-ajung nimic ? – De mii de generații
Noi tot muncim, și au ajuns tot alții...
Așa să fie, dacă-i dat așa.
Dar pîn' la urmă tot se va vedea !

N-am cui vorbi, dar de vă spun de Iancu,
Vă pipăiți în buzunare teancul
Bancnotelor furate : vă gîndiți
Pe unde cît mai iute s-o tuliți.

Ori nu-i așa ? – Hei, nouă sute șapte...
Îl știm, îl știm ! Și-i drept, e încă noapte.
Dar s-a-nroșit a ziuă-n răsărit.
Umblați ca furnicarul răscolit.

Ați priceput : Cu mii de cai putere
Se crapă zorii unei alte ere !

1939

DUREREA ROMÎNEASCĂ

Ca în exil mă simt în țara mea !
Idoli străini, mari băutori de sînge,
Turbat s-au apucat aici să bea.
În jurul lor poporul pumnii-și strînge.

Eu, băutor de vin și mare meșter
În cîntec de iubire și de moarte,
Retrasu-m-am ca schivnicul în peșteră
De zgomotul petrecerii departe.

A trebuit să-mi pun căluș pe coardă,
Pe-a inimii, că prea era nebună –
De-acuma surd în suflet mai răsună
Și-mi biciuiește carnea ca o joardă.

Voi, trecători alături de vreme,
Dacă-auziți cum cîntecele plîng,
Să știți că-n miezul muntelui, adînc
Durerea romînească geme !

1943

A FOST ODATĂ UNUL HOREA

A fost pe-aici odată unul Horea...
Vi se face pielea de găină ?
De ce ? Doar nu el dobîndi victoria !
Și la urma urmei tot n-o să mai vină !

Mi se pare însă că mai sînt
Oarecari nepoți prin munte.
Ei ! dar cine-ar îndrăzni azi pe pămînt
Pe voi să vă-nfrunte ?

Sînteți cei mari, deși nu cei mai tari.
Și știți poporul e prost.
Mai spînzurați doi, trei vizionari
Și totul va sta cum a fost.

Ori poate-aceste mari fierberi
Vă dau insomnie ?
Puneți la uși o mie de cerberi
Și încă o mie !

De altfel (sigur nu sînt însă)
Se poate să vă cruțe.
În orice caz, s-aveți averea strînsă
Toată-n căruțe !

Argintul, aurul, pietrele !
E pusă viza pe pașapoarte ?
Slugilor, păziți-le vetrele,
Boierii pleacă departe !...

1943 decembrie 5

PRIN PĂDUREA BLESTEMATĂ

Nu rîde, nu surîde !
Fii crunt ca o mască primitivă,
Şi mai ales prefă-te deopotrivă
Cu-aceste suflete hîde.

Taci. O vorbă nu spune.
Nu privi înapoi.
Cu pasul sigur treci printre strigoi
Şi printre vrăjitoarele nebune.

Aceasta e pădurea blestemată.
Nu te lăsa ispitit de năluci.
'Nainte mereu să te duci
Şi numai înainte cată.

Auzi ? te strigă din urmă.
Te-au cunoscut.
Fă-te că n-auzi, fii mut.
Altfel te curmă...

1943 decembrie 11

CU MUNTELE PIEPTIŞ

M-am luat cu muntele pieptiş,
Cu pădurosul acesta de rege !
Rîzi tu, rîzi, bătrînule Criş,
Dar urma alege.

Urşi, poteci ascunse, vulpi viclene
N-au să mă-ncurce.
Pînă sus la cuibul mîndrei Cosînzene
Pasul meu are să urce.

A şi pornit să mă oprească-n drum
Muma pădurii.
Vin după ea haită, duium
Toţii fiii blestemului, urii.

Hei ! popor mîncător de bureţi,
Guri strînse de porumbele,
Cîntaţi şi voi să sune codrul, de puteţi,
Şi ridicaţi-vă privirile la stele.

La scrîşnetele voastre nu apare
Ileana, de mult aşteptata.
Vă doare aceasta, vă doare.
Nimic de făcut. Aşa vi-i data.

M-am luat cu muntele pieptiş,
Cu pădurosul acesta de rege,
Rîzi tu, rîzi, bătrînule Criş,
Dar urma alege.

1943 decembrie 11

LINIȘTE DE AMIAZĂ

Pe-aici au trecut odată puhoaie.
Acum, alb în soare, sclipește pietrișul,
Iar Crișul
În matca lui leneș se-ntinde, se-ndoaie.

Urechi între pietre – scoicile –
Ascultă ce spune răchiților vîntul.
Vadul își murmură cîntul
Și foile sîsîie ca șerpoaicele.

Peste adînca dălbină
Sar peștii în aerul tremurător –
Ai zice : un mare scamator
Aruncă pumnale-n lumină.

Ros, țărmul înalt se prăbușe lin,
Cu timpul în luptă, cu valul.
Paște în liniște calul
Tăcerilor mari din senin.

Plopul, ridicat peste lanuri,
Ca un semn,
Uitîndu-și o clipă făptura de lemn
Simbolizează elanuri.

O cioară, cu pui de găină în gură,
Se lasă pe-o creangă uscată.
Și-n calmul azur un nour – o pată –
Aduce aminte de zgură.

Pe-aici au trecut odată puhoaie.
Dorm undele Crișului.
Ci scoicile-ascultă în trupul pietrișului
Cum trosnesc, trezindu-se, oasele Crișului
care se-ndoaie.

1944 iunie

BĂTRÎNUL MEU

Pe unde trec, pe unde mă duc
Lumea privește, șoptește :
Acesta e poetul Beniuc,
Știe șapte limbi și rusește.

Dar mama mă așteaptă-n sat.
Ea nu-mi cunoaște nici un vers.
Numai tatăl meu e supărat
Că-ndrug uscate și verzi.

„Tu n-ai ajuns nici șef de cabinet",
Îmi scrie cîteodată trist.
„Ce leafă are un poet ?"
I s-a mai spus apoi că-s comunist...

Pe vremi, în sat, numai cizmarul a fost.
Și l-au băgat ca pe un hoț la dubă,
Măcar că nu era om prost –
Dar asta-i altă bubă.

Şi totuşi stînd sub vechiul tei umbros,
Cu ochelari pe nas şi slovenind arar,
Se bucură bătrînul şi-i fălos
Cînd îmi citeşte numele-n ziar.

1944 septembrie

TOBOŞARUL TIMPURILOR NOI

Nimenea nu ştie pînă mîne
Ce se mai alege şi din noi –
Fost-am totuşi eu şi voi rămîne
Toboşarul timpurilor noi.

Cîntecele mele de pierzanie
Prevesteau de mult acest război –
Eu eram în mîndra Transilvanie
Toboşarul timpurilor noi.

Am venit pe malul Dîmboviţei
Să sădesc maci roşii în noroi –
Roşii maci pe malul Dîmboviţei,
Toboşar al timpurilor noi.

Iată azi, cu mii de cai putere,
Timpuri mari s-anunţă pentru noi.
Eu voi fi – se cere, nu se cere –
Toboşarul timpurilor noi.

Zîna mea deprinsă cu tristeţi,
Pune peste jale nou altoi :
Bucurii să cînţi ai să te-nveţi,
Toboşar al timpurilor noi !

Fie cum mi-o fi de-acum norocul
– N-am purtat trifoi cu patru foi –
Lumea veche arz-o însă focul,
Toboşar al timpurilor noi !

Nimenea nu ştie pînă mîne
Ce s-o mai alege şi din noi –
Fost-am, totuşi, eu şi voi rămîne
Toboşarul timpurilor noi !

1944 septembrie 3

MESAJ GAROAFEI ROŞII DE LA CLUJ

Lungi patru ani purtarăm dorul
Garoafei roşii de la Cluj –
Garoafă roşie, nu plînge,
Că ne vedem acuş, acuş !

În dreptul inimii te-oi pune
Ca semn al vremurilor noi –
Garoafă roşie, ţii minte ?
De mult visam aşa noi doi !

Învrăjbitorii de popoare
Au încercat să ne despartă –
Noi ne vorbeam prin rădăcini,
Sub linii strîmbe de pe hartă.

În temniţi vrut-au să mă bage,
Pe tine vrut-au să te rumpă –
Noi ne-am păstrat credinţa vie,
Garoafă roşie şi scumpă !

De-acum logodnei punem capăt,
Curînd începem nuntă mare –
Garoafă roşie, mireasă,
Nimic nu ne mai stă-n cărare.

Chiar de va fi să pier în drum
– Doar Moartea m-a păscut mereu –
Garoafă roşie, de-a pururi
Vei înflori pe pieptul meu !

1944 septembrie 3

AJUN DE SĂRBĂTOARE LA CLUJ

Toropit, bătrîn, pe coastă,
Dormitează lînced Clujul.
Sună Someşul în vale –
Pe Feleac – pustiu urcuşul...
Cată-n zare catedrale
Şi adastă, tot adastă.

Astă-noapte Primăria
A visat cocoş pe turlă :
Roşu fîlfiia ca focul.
Şi-au sunat oşteni din surlă –
Poate c-a sosit norocul
Pentru Pătru, Ion, Maria.

Veşti mai mîndre ca-n poveşti
A zvonit pe frunză vîntul.
Nemeşii s-au strîns la sfat :
Şoaptă, spaimă li-i cuvîntul –
Vin, sosesc, nenduplecat,
Oşti ruseşti şi romîneşti !

Unde să mai fugă domnii ?
Drumurile li se taie.
Taie-li-se şi genunchii,
Şi-n gîtlej simt jar, văpaie ;
Le prăşesc arici rărunchii –
Prinşi sînt în năvod ca somnii !

Rîde hîtru badea Toader ;
El ştia ce o să iasă –
Dă cuţitul la tocilă –
Are-un steag în pod la casă –
Şi zău, n-o să-i fie milă !
Ştie cizma care-l roade...

Doarme Clujul somn de moarte.
Dar s-a deşteptat Feleacul.

Chiuind privește-n vale
Și s-ar da de-a berbeleacul
Pîn'la cele catedrale –
Sună tunuri de departe !

1944 octombrie

UN OM AȘTEAPTĂ RĂSĂRITUL

Livretul militar, diploma de doctor
Și cîteva lirice zbateri.
Pe deal,
Liniștită,
Moara de vînt.
Oglinda lacului
Se-ntunecă-n seară.
Pe-o casă părăsită
Cîntă cucuvaia.
Stelele sînt departe.
Răcoare.
Ce bine-i acum
Să te-aduni cu ai tăi
La masă
Sub lampa cu petrol !
Un cîine latră pe străinul ce trece.
Singur.
Și drumurile duc în întunerec.
Tăcere.
Diamante – stelele –
Zgîriie sticla albastră a nopții.
Și cîmpu-i deșert.
Un zid neterminat.

Paragină, miros de cucută.
Meșterul aici
N-a pus în temelii un suflet.
Iar mîne
Vor ieși la soare șopîrle
Pe pietrele-ncălzite.

Mîne !
Soare !
Aici e o vatră de foc.
Sub cenușă – spuză.
Din crengile bătrîne
Țîșnește flacăra.
Trecutul e un butuc
Pe care stă un om
Cu fața luminată
De vîlvătaia focului.
Cu fața luminată
Un om
Așteaptă răsăritul.

1945 martie 5

ZIUA MEA

Idilic și elegiac
Nu pot fi eu, zadarnic.
Sînt fiul unui neam sărac
Ce s-a luptat amarnic
Pentru pîne.

Versul mi-i dur
Ca mîna pe coarnele plugului,
Şi ştiu să-njur
Cînd floarea belşugului
Mi-o ia un cîne !

Am îndurat îndurerat.
A fost destul.
Paharul tău înveninat
Ia-l, du-l,
Răbdare !

Vesteşte, ciocîrlie, ziua mea,
Al meu e pămîntul
Din care fierul va muşca
Rupîndu-l
Şi rîzînd în soare !

1945 martie 5

VULTURUL RĂZBUNĂRII

Nu are Horea mormînt.
Domnii-l tăiară şi afară-l lăsară.
Un vultur s-a hrănit din trupu-i sfînt
Şi vulturul nu poate să moară.

Pe creste pribeag
Veac după veac,

Zboară, tot zboară,
Şi vulturul nu poate să moară.

Domnii visează urît.
O gheară îi strînge de git.
Un plisc le scobeşte ochii, urechile –
S-au prins blestemele, străvechile !

Şi vulturul încă
Din stîncă în stîncă
Tot zboară, tot zboară
Şi nu poate să moară.

Asudaţi domnii se trezesc din somn.
Vai ! vai ! ce greu e să fii domn...
La uşile lor încuiate
Mai adaugă lăcate.

Iar sus pe Carpaţi
Vulturul povesteşte la fraţi
Că nu poate să moară,
Nu poate să moară...

S-adună toţi vulturii stol,
Sub cer se rotesc rotocol
Şi cad viforos peste lume,
Pe Horea să-l răzbune,
Pe Horea să-l răzbune !

1945 martie 6

NOI, CEI DEPRINȘI A CHIUI-N CĂCIULĂ

Noi, cei deprinși a chiui-n căciulă,
Azi liberi, ne simțim ca-n haine nouă ;
Umblăm de parcă am păși pe ouă
Și mînuim cuvîntul ca pe-o străină sculă.

Parcă ne lipsește jugul pe grumaz
Și bîta între coarne.
Căutăm un iz de mămăligă-n carne
Și cînd ne merge bine, ni-i năcaz.

Am vrea, și nu știm nici noi ce.
Confundăm femeia cu tutunul.
Visul visat, frumosul, e și nu e.
Doream, și n-am murit pînă la unul.

Ce să ne facem ? Ce să făptuim ?
Lumea e jale și nădejdi,
E flori crescute peste țintirim.
Inimă, tu nu vrei să-nflorești ?

1945 martie 18

CUCUVAIE ȘI CIOCÎRLIE

Cucuvaie fost-am pînă ieri,
Iar de astăzi, iată-s ciocîrlie.
– Spusu-v-am eu, domnilor boieri,
C-așa o să fie !

N-ați crezut, căci nu vi-a fost pe plac.
Adevăru-i însă adevăr :
Poartă fata unui om sărac
O garoafă roșie în păr.

Ei ! și ce-i ? o poartă, și atît !
Nu vă-ntreabă nimenea de pungă,
Nu vă strînge nimenea de gît –
Dar, viața-i scurtă, vremea lungă...

Iar în vremea lungă, poate...
Dar aceasta nu mă mai privește !
Peste vechi morminte ruinate
Tînăra pădure crește !

Crește și tu, cîntec din azur,
În mărețul răsărit de soare,
Crește, crește, cum cresc împrejur
Lanuri de mătasă foșnitoare !

1945 aprilie 3

VERSURI

1949

LUMINIŞ

M-am săturat să-mi număr anii
Ca un călugăr negrele mătanii.
Focul de-afară, focul din mine
Va trece cu pîrjol peste ruine.

Tristele vechi mucegaiuri,
Cu grijă păstrate-n herbarii,
Să ardă : Furtuna pe naiuri
Să cînte noi arii !

Nu voi căuta poteca ascunsă
Din toamna trecută sub frunză.
Eu simt pe umeri aripi de condor.
De sus, cu codrul am să mă măsor.

Şi fiara lui, temuta fiară,
Îmi va cădea odată-n gheară ! –
Pe unde mă voi fi luptat cu ea
Pădurea pologită va zăcea.

Pădurarul o să-şi spună sie :
„Pe-aici trecu de bună seamă un balaur".
Iar soarele va cerne colb de aur
În luminişul care va să fie.

1945 martie 5

AH, POEZIA

Ah, poezia timpurilor noi
Cu vechituri la fitece etaj !
Unde-i tristeţea carului cu boi
S-o punem şi pe dînsa la garaj ?

Iar tu, poete, scris pe firma şcolii,
N-ai vrea mai bine o cinzeacă ?
Ţi-s gîndurile negre ca sobolii
Şi ochii tăi mai trişti ca cei de vacă.

Mereu ne-ai spus de sîngele tău cum e :
Steag roşu-nfăşurat în vine.
Azi rătăceşti în frac pe lume
Cu glasul tău de cobe pe ruine.

Mai fii melancoliei bună gazdă
În timp ce noile tractoare
Înmormîntează fără cruci subt brazdă
O lume putredă ce moare.

1946

BUJORI

Tare-i amărît Unchiul Novac,
Că el a pus cartofi şi-au răsărit bujori.
Ce să-i fac ?
N-a avut noroc el de feciori.

Spusu-i-a pe vremuri Moş Ilie :
„Nu daţi, mă, băiatul pe la şcoli !"
Gîndurile-l sapă sub chelie
Ca nişte soboli.

Un nepot a iscodit cu trudă
Unde vine Moscova pe hartă.
Cu ochelii pe privirea udă
Cată Unchiul doar-doar o să vadă...

„L-au trimis, că-i om cu-nvăţătură,
Poate că va face bine ţării..."
Şi privind cu jale-n bătătură
Se gîndeşte că l-am dat uitării.

Ce să-i fac ?
Curtea e pustie de feciori.
Asta-i soarta Unchiului Novac :
Deşi a pus cartofi, au răsărit bujori.

1946

BOIERUL

Sătul de aur ca o căpuşă
De sînge, boierul se plînge,
Mîngîindu-se pe guşă,

Că n-are scaun, dar are crampe
Şi stă-n întuneric
Şi-aprinde lampe

Şi-ncearcă lacăte şi chei.
Un şoarec trece covorul.
Cine-i ?

Nu-i nimeni, mi s-a părut –
Şi-atît,
Zice boierul cu mîna pe burtă
În care aurul hurue urît.

Gheorghe sluga în grădină
Dă cu cutea pe coasă.
Boierul suspină.

Dar ceva i se năzare.
Ei ! Gheorghe, lasă cositul acuma
Şi mergi la culcare.

Nu pot, boierule, că abia m-am sculat
Şi acum pe rouă
Trifoiul e bun de tăiat.

Boierul se duce în casă
Şi-ncearcă dînsul să doarmă,
Dar nu poate de coasă.

1945

MEŞTEŞUG

De ani şi ani glasul meu tace.
Tristeţea cea veche am pus-o eu însumi pe goană.
Şi dragostea chiar, cea fără prihană,
De fel nu se apropie încoace.
Am chemat alţi oaspeţi
Mai tineri, mai proaspeţi,
La masă
Şi i-am adăpostit în casă.
Dar sînt aşa de mici
Aceşti voinici
Că nici nu ştiu să le spun pe nume,
Darmite să-i trimit în lume !
De-ncercare l-am pus pe unul să mîne
Stelele şi luna la păşune.
Nu ştiu ce-a făcut, ce-a dres,
Că pînă la urmă s-a ales
Cu luna plină de glod
Peste tot
Ca o raţă bălăcită în băltoacă.
Şi cînd să deie stelelor ovăz din troacă
A aflat la înnumărat
Că-s mai puţine.
„Lupul beznii le-a mîncat,
Stăpîne."

Altuia i-am dat un vraf
De cuvinte să le şteargă de praf
Şi să le aşeze pe o poliţă la rînd.
A scăpat coşul cu ele
Şi a venit cu hîrburile plîngînd.
Puteam să nu-i ard vreo trei nuiele ?

Al treilea s-a dovedit şi el.
A luat nişte ritmuri mai grele,
Ca nişte verigi de oţel,
Şi tîmp
A priponit Pegasul în cîmp,
Să nu zboare, cică,
Pe ţîcă, pe nimică !

Of ! Îmi vine să mă duc
Şi nu ştiu încotro s-o apuc.
Şi totuşi trebuie să stau, să rămîn,
Amărît şi bătrîn,
Să cresc această seminţie nouă,
S-o scutur de vis şi de rouă,
Să-i acopăr cu lut rădăcinile,
Să-i potrivesc pe creştete luminile,
Pînă ce în purpur îmbrăcat,
Dimineaţa pînă în zori,
Va pleca cel mai viteaz dintre feciori,
Ca fiul lui Roş-împărat,
În lume
Cu viaţa să se cunune.

1948

PAHAR DE VIN

Am spart butoiul bucuriei,
Dar nu pot îmbăta butucii.
Veniţi, copii, voi cei mai tineri !
Lăsaţi să steie singuri cucii.

Nu vă uitaţi că rar mi-i părul
Şi sur ca sara cea de toamnă.
Ca să s-aşeze bine vinul
A fost hei ! trudă grea în cramă.

Picioare au călcat în cadă
De fată june şi curată
Şi, poate că voi nu veţi crede,
Dar a rămas nesărutată.

Iar astăzi cînd în cupă joacă
Mărgele aurii curate,
Să ştiţi că-s albele picioare
Şi sărutările nedate !

1946

ŢARA

De vrei să ştii, nepoate, cine-am fost,
Istoria învaţ-o pe de rost
Şi află că mă trag din ţara
Peste care luminează para
Coroanei de fier înroşit
Pe fruntea lui Doja cel vestit.
În ţara ceea au zdrobit c-o roată
Pe Horea, c-a pornit flămînda gloată
Să sloboadă omul de sub jug
Şi să strice blăstămatul nemeşug.
În codrii ţării prin frunziş răsună
Fluiera lui Iancu cea nebună,

Pe care l-a minţit şi l-a-nşelat
Mincinosul de-mpărat.
Acolo, fiecare colţ de stîncă
Povesteşte încă
De cumplite răzvrătiri
A celor mulţi, sătui de stăpîniri.
Fiecare val trecut pe piatră
Scrîşneşte parcă mînios şi latră
Ca la un duşman ce dă tîrcoale
Noaptea, pe furiş, prin vale.
Şi unde mişti, unde te duci,
Morminte-s peste tot, şi cruci.
Iar spicele din ţarină, cînd cresc,
Sug sînge omenesc.
De-aceea pînea tăinuie vîrtute
Şi mari puteri necunoscute,
Şi apa cînd o bei e vie,
Cu duh şi cu fiori de bătălie.
De-aceea, măi nepoate, cînd mă-ndemn
Să scriu, îmi pare că fac semn
Cu coasa dreaptă : Înainte !

De-aceea grunţuroasele-mi cuvinte
Nu-s duioşii dulcege, ci porunci
Ori arme de omor cu care-arunci
În cei ce ni s-au pus de-a curmezişul
Şi-au vrut să lege-n lanţuri munţii, Crişul.

Nepoate, ca să-mi fii moştean
Nu-ţi las decît o carte, două.
Dar tu să ştii că-n ele-i viaţa nouă
Ce-a frînt şi doborît-a pe duşman !

1946

CHIVĂRĂ ROŞIE

Umbla prin munţi atunci Chivără Roşie...
– „Cine-i ? De unde vine ?"
– „Taci, că-i bine !"
Zicea poporul
Şi-nvîrtea toporul
Printre cei cîni
Duşmani bătrîni,
Cîni de duşmani,
Mari bogătani,
Fiare flămînde-nsetate
De aur, de-arginţi, de bucate.
De păduri de brad şi fag
Şi de sînge de iobag.

Prin codri, pe vîrfuri de steni,
Prin falnicii Munţi Apuseni
Umbla pe-atunci, umbla
Şi spaima-n domni băga
Chivără Roşie.

*

Horea-l ştia, îl întîlnise
Aievea, nălucă, pe drumuri, în vise,
Cînd înşelat
Se-ntorcea de la-mpărat,
Şi chibzuia ce-o să facă
Pentru ţară şi lumea săracă.

– „Pune să facă poporul.
El ştie !"
I-a zis Chivără Roşie
Lîng-un izvor ca de apă vie.

*

Umbla moțul rătăcind prin țară :
„Hai la cercuri de legat ciubară !“
Șargul rupea piatra cu copita,
Calea lungă, și amară pita.

Colo-n miezul muntelui
Zăcea ochiul dracului,
Aurul, aurul,
Peste el bălaurul.
Ce bălaur ? Poate om...
– „Om !
Dacă-i om și cine-i domn !“

– „Cum să fie om, fîrtate,
Cine mîncă din furate ?
Nici nu samănă, nici ară,
Numai umple la hambară.

Nemeșug, nemeșug !
Nu te-oi prinde eu la plug,
Ca să vezi și tu, sireace,
Pîinea albă cum se face ? !“

*

Umbla fără hodină
Prin zloată, prin ploaie, prin tină,
Prin munții silhui,
În casa orișicui,
Văzut – nevăzut,
Adăstat și temut,
Ieșit parcă din focul de pe vatră,
Născut parcă din crestele de piatră,

Roșeață, zare mare,
Cînd soarele răsare,
Chivără Roșie.

*

– „Soțioară dalbă,
Grădină cu nalbă,
Singură vei sta de-acum,
Că eu plec la drum.
Horea m-a chemat,
Crișan m-a strigat :
– Vino, Cloșcă, iute vină,
Să trîntim cu domnii-n tină,
Și să-i punem la uscare
Sus în gorunul cel mare,
Iar să nu li se urască,
Punem corbi să croncănească
Și ciori să-i înveselească,
Cu clontul și cu gheara
Să le mîngîie carnea.“

*

La Cărpiniș,
Gloata e iarbă, frunziș,
Vin oamenii păcură
Din codru, din vale, din măgură.
Horea-ncepu să le spună :
– „Aici în hîrtii așa sună,
Că de-acum
De nemeșie
Scrum să s-aleagă și fum !

Și legea a noastră să fie !“
– „Să fie, să fie, să fie !“

Strigară
Oameni, codri și veacuri în țară.
Dar Toma Gurgui :
– „Părinte protopoape,
N-ai putea dumneata să ne spui
Mai de aproape,
În hîrtie
Ce scrie ?“
Și popa dă să descîlcească
Ce scrie în hîrtia-mpărătească.
– „Oameni buni !
Toate cele spuse sînt minciuni.
Aici nimic nu-i scris
Din ceea ce Ursu Nicola a zis.“
– „Cum, Iudă ?
Precista și toți sfinții părinți !
Îndrăznești să ne minți ?
Glasul tău dracu-l audă !
Iscoada Iadului !
Sluga Necuratului !
Na ! Barbă de țap !“
Și-i dete la cap
Cu barda
Ion al lui Ciocarda.
Blăstăm ! Păcat !
Au ucis protopopul.
Prăpădul ne paște, potopul –
Se crucea norodul înfricat.
Dar printre ei se ivise călare
Din țarină, din zare
Chivără Roșie !
Și popa rămase uitat
Într-o băltoacă de sînge-nchegat.

*

Dormi tu grof, dormi tu grofiță,
Dormi tu blăstămată spiță,
Dormi tu viță de stăpîni,
De stăpîni inimi de cîini,
Mînca-v-ar șireangul și plumbul,
Crește-v-ar pe gropi porumbul,
Jeli-v-ar corbul și cioara,
Pomenească-vă ocara !
Căci pe Criș de cînd vi-s voi
Paște jalea prin zăvoi
Și amarul sus pe coastă
Paște din nădejdea noastră,
Roade-v-ar carnea omida,
Usca-v-ar pieptul obida.
Face-v-ați vraf de gunoi,
Să-mplîntăm furcile-n voi !

*

Lui Crișan, în vis,
O strungă de lumină i s-a deschis.
Prin ea, din soare-răsare,
Se arătase călare,
Cu spada în sînge muiată,
Urmat de-o năvalnică gloată,
Chivără Roșie.

– „Am înțeles“,
Grăi Crișan Cumplitul
Și dînd la tocilă cuțitul
Plecă la dires.
Atunci bătrînul Criș
Se zice c-a scrîșnit din pietriș
Și s-a ridicat în coadă
Ca să poată să vadă

Nunta-n Crişcior,
Unde moartea dănţuia într-un picior.
Şi el însuşi zice-se s-a adăpat
Cu sînge pîn's-a-mbujorat
Şi a început să verse foc şi pară
Peste-a Zărandului Ţară.
Focuri ardeau noaptea pe vîrfuri.
În văi croncăneau corbi lîngă stîrvuri.
Din sat în sat
Crişan umbla mîniat,
În frunte cu galbena cruce, –
Nu mai ştiau domnii unde s-apuce,
Căci moartea sărea pe furiş
Din tufiş.
Ori înşfăca de-a dreptul
Pieptul –
Înapoi, înainte,
Morminte, morminte, morminte!

*

La Trăţcău,
Cîte-un căpău, cîte-un dulău
Mai încerca, turbat, să muşte,
Pîn-apucau sătenii să-l împuşte.
Unguri viteji, oameni iobagi
În spaimă nu puteai să-i bagi
Nici cu cătane-mpărăteşti,
Nici cu poveţele popeşti
Şi cît ai zice crezul, ei pe loc
Au pus bisericii lor foc.
Iar pe urm-o unguroaică jucăuşă
A dănţuit prin sperlă şi cenuşă
Cu moţul care cu o zi-nainte
Văzuse cum umplea o flinte

Venind pe cal
În goană de pe deal
Chivără Roşie!

*

La Viena, şarpele de împărat
A visat un vis nemaivisat.
Se făcea că dintre purpuri s-a ales
Un om cu fes,
Ori poate că era cu comănac,
Ba nu, era căiţa unui drac
Pe capul unui slujitor împărătesc...
Nici asta nu,
Căci dintr-o dată îi păru
Că sub căciula blestemată cresc
Popoare ce se scoală, se răscoală
Şi cer o nouă şi mai bună rînduială
Şi vor să-l dumirească din topor, din coasă
Ce rînduială trebuie aleasă.
Şi cînd se pregătea să strige,
Simţi deodată, în gîtlej, cîrlige.
Şi împăratul s-a trezit
Plin de sudoare şi înnebunit.

*

Curînd către ţinuturi transilvane
Au pornit batalioane de cătane,
Grumazul ţării să-l îndoaie-n jug,
Să rupă-n roţi pe cei ce nu s-apleacă,
Şi să ridice doborîtul nemeşug
S-aducă bici, s-aducă jaf şi clacă.

*

Sus în codru
Arde focu,
Şade lîngă foc cioporu
De firtaţi
Încruntaţi.
Străji într-una se perîndă –
Stau duşmani pe văi la pîndă.
Dar în fundul codrului,
Numai urma lupului,
Numai drumul corbului
Subt streaşina norului.
Şi nici baba cu bobii,
Nici oştenii cu roibii
Nu ştiu care-i peşterea
Unde-i Cloşca şi Horea...

*

Vînzători şi popi,
Vedenii din gropi,
Cu-un slujbaş domnesc
Pahare ciocnesc
Şi se sfătuiesc
Pe Horea să-l vîndă,
Pe Horea să-l prindă
Şi, buni tîrgoveţi,
Nu s-ajung din preţ.
– „Mai dă dumneata."
– „Mai lasă părinte."
– „Ba io n-oi lăsa,
Jur pe cele sfinte !
Dă treizeci de zloţi
Şi vînd şi pe soţi."

*

Judecară domnii, judecară,
Pe Horea, pe Cloşca mi-i tăiară
În cetate la Bălgrad,
Şi carnea le-au aruncat
Păsărilor cerului,
Şi fiarelor codrului,
Viermilor pămîntului,
Şi bătăii vîntului,
Biciuirii ploilor,
Zloatelor, noroaielor,
Doar le-or şterge urmele
Din toate inimile...
Dar judecătorul cel bătrîn,
Galben ca lămîia, chel şi spîn,
Încreţeşte fruntea şi gîndeşte,
Se gîndeşte şi apoi grăieşte :
– „Să nu fi scăpat de judecată
O jivină şi mai blestemată ?"
– „Chivără Roşie !..."

Lătrară rîzînd
Toţi judecătorii.
Dar deodată norii
Colo-n răsărit
Cumplit s-au roşit
Şi judecătorii
Au îngălbenit.

*

Stă la masă
Doamna preoteasă
Cu o pîne-n mînă, albă, coaptă
Şi o întinde popii ce aşteaptă ;

„În numele Tatălui şi Fiului..." dar cînd
Dă s-o rupă, pîinea se despică sîngerînd
Ca o inimă de om jungheată
Şi însîngerează masa toată.

Cad popii îngroziţi şi se apleacă
Cu fruntea în pămînt
Şi murmură : zloţii vînzării...
Deodată, ca din pămînt,
Din fundul de purpur al zării
S-aude tunînd :
„Vine judeţul cel greu,
Judeţul cel drept al poporului meu."
Şi-n zare
S-arată călare
Chivără Roşie !

1948 decembrie 27

STEAGURI

1951

LETOPISEȚ

23 August 1950

Dragi îmi sînt străvechile hrisoave
Cu mărirea vremii de demult ;
Fapte, voi, a strămoșeștii slave,
Inima-mi tresare cînd v-ascult !

De-o fi Ștefan, domn de la Moldova,
Ori Mihai, ori Vodă cel Cumplit,
Ori de Horea dacă spune slova,
Ori de Tudor – eu sînt copleșit.

Căci mă simt părtaș acelei trude,
Săvîrșite de acest norod,
Ce l-a dus, prin leaturile crude,
Către-al vremii noastre rumen rod.

Dar izvod în filele bătrîne
Vremilor ce vin nu oblicești –
Pe ogorul faptelor, tu, mîne,
Mîndru, ca o floare nouă crești.

Faptele-s pilaștri peste care
Viitoru-ntinde-acoperiș –
Purpuriul răsărit de soare
Pe al muncii aurit pietriș.

Zilnic văd ostrov după ostrov
Răsărind în undele masive :
Mii şi mii tractoare la Braşov,
Pentru mii şi mii de colective...

Şi mi-i dragă fără seamăn viaţa,
Şi ca mîine ceasul o să vină.
Ca să spunem : – Bună dimineaţa,
Eră socialistă de lumină !

De la Mare pînă-n Maramureş,
Din Moldova pînă la Banat,
Alelei ! Ce iureş, da'ce iureş,
Pe-ntrecute, măre, s-a-nchegat.

Şi se cheamă glasuri la întreceri,
Ca-n pădure păsări, primăvara ;
Doine de maşini, ciocan şi seceri,
Împînziră pretutindeni ţara.

Nume noi se-nalţă ca rachete ;
Scrise-n fier, cărbune ori petrol,
Scrise-n miresmate flori boghete,
Peste ţară zboară rotocol.

Altu-i omul. Pasul îndrăzneţ
Merge către zarea de coral.
Cînd e greu, ne-ndemni şi mai ne-nveţi,
Meştere tovarăş din Ural !

Ne-am deprins cu gustul biruinţei,
Ne-am dedat să nu dăm înapoi,
Fericire au visat părinţii,
Noi o-nfăptuim din fapte noi.

Prin hăţiş de stau la pîndă lupi,
Ştim ce cursă-i rupe bucăţele...
Nu luăm noi corbii drept hulubi,
Şi-n vrăjmaş izbim pînă-n prăsele.

Căii noastre n-ai să-i pui zăgaz
Tu, duşman al păcii între oameni.
Ţine minte : vînt de sameni azi,
Mîine ai furtună din ce sameni.

Iar noi mîine... Parcă numai ieri
Se tîra-ntunericul pe brînci...
Doar în zori, visate mîngîieri
Rumeneau pe crestele de stînci.

Cîţi sînt anii ? Şase, numai şase,
Pe aici prăpădul era domn,
Pe de-a pururi parcă se-nnoptase :
Sînge, moarte, sînge, negru somn !...

– Zi cu soare, piatră de hotar,
Zi de August douăzeci şi trei,
Vii în mintea noastră iar şi iar,
Vii să vezi ce fac copiii tăi.

Cînd ai fost la noi întîia oară,
Cu soldaţii roşii ai venit.
Ei din beznă viaţa dezghiocară,
Peste ţara-ntreagă – răsărit !

Temniţele mucede-au căscat
Porţile-ngrozite, şi din fiară
Smult-au mîna lor cei ce-au luptat
Pentru tine – comuniştii – ţară.

Dar povestea nu fu aşa simplă,
Dîrdîia pămîntul ca de friguri,
Iadul prin văzduh părea că-şi primblă
Toată gloata sa, gonind pe dricuri.

Vrere dîrză-n oameni s-a stîrnit
Cum nu ştiu în cronici alta anii !
În lumina de la răsărit,
Îşi chema Partidul partizanii.

Şi alături cu ostaşii roşii,
Mers-am falnic şi noi spre apus –
S-ascundeau în umbră ticăloşii.
(Sînt şi azi dintr-înşii de răpus !)

– Cui să spun de-acele zile însă ?
Pruncii mici le sug povestea-n lapte,
Iar făptura noastră e pătrunsă
Pînă-n măduvă, de-atunci, de fapte.

August, August douăzeci şi trei,
Cum să nu-l ştim, tare bine ştimu-l !
Fost-am, pare-mi-se, eu, din cei
Ce-i cîntară măreţia, primul.

Dar povestea lui doar a-nceput :
Drum e, ce subt paşii noştri naşte !
Greul încă, încă n-a trecut.
Pasul însă-n piatră se cunoaşte.

Şi ce văd bujorii pînă-n zori
Cum se-mplet cunună-n depărtare :
Ne aşteaptă, oameni muncitori,
Ne aşteaptă marea sărbătoare.

Pentru tot amarul care-a fost,
Ai putea să moi tu pana veche,
Ca să scrii cu tîlc, să spui cu rost,
Preacinstite vornice Ureche.

Pentru vremea noastră grea de faptă,
Bun ai fi, hatmanule Neculce,
Să ne scrii în limba ta-nţeleaptă
Vorbă cînd mai aspră, cînd mai dulce.

Dar de cele cîte vor mai fi,
Ca să scrie pe măsură nu e
Pană veche. Nouă va veni,
Poate-i printre cei ce drumul sue.

Clubul cărţii digitale 2022

August, August douăzeci și trei,
Poate-l vezi, îl bănuiești, îl simți,
Cum, să dea cuvîntului temei,
Îl măsoară-ncet, îi face zimți.

Și-ntr-o zi, cînd anul rotitor
Iar te-aduce-n prag, el o să vină
Să-ți vestească fapt biruitor :
Socialismul, eră de lumină !

N-AM PUTUT SĂ CÎNT ÎN CÎNTEC

N-am putut să cînt în cîntec
Nici porc negru, nici șerpoaică,
Nici popă cu brîu pe pîntec,
Nici fată de boieroaică.

Dragă mi-i, însă, pădurea
Cînd întinerește-n mai,
Și din cînd în cînd săcurea,
Cînd izbește-n putregai.

OREZĂRIE

Eu sînt poetul cîmpului ce vezi,
Cîntam pe timpuri jalea lui, rugina.
Azi toamna-și tremură cu drag lumina
Pe roșcovane lanuri de orez.

Robie, boi zdrobiți, sudalme
Și munci de jar pe dușmănoase mejdii –
Pelin dospea și-n florile nădejdii,
Crescute-n ziua frămîntată-n palme.

Trînteam, ca-n inimi, secera în snopi,
Sub asfințit de trudă grea ca teascul.
Umbla vătaful ca un mascur –
Noi ne-ntorceam pe drumul plin de gropi.

Toți care-atîta vreme-ați argățit,
Mai știți jandarmii, curtea și boierul ?
S-a prăbușit peste trecut un zid
Ce-ntuneca și țarina și cerul.

Pe șesu-mpătrățit ca un caiet,
Cu-ntinderi și cu șanțuri deopotrivă,
Se leagănă de vînt, se coace-ncet
Orezul în gospodăria colectivă.

VENISEM FLĂCĂU DE PE CRIȘURI

Venisem flăcău de pe Crișuri,
Cu sufletu-n trei învelișuri :
De jale, de dor, de răscoale
A celor din munți și din vale.

De jale cîntat-am ades,
Dar nimenea nu m-a-nțeles
Din cînii ce o semănase
În inimi, pe cîmpuri, în case.

Cîntat-am de dor cîteodată –
Pădurea plîngea-ndepărtată,
Şi domnii au rîs cîte-un pic,
Ci nu pricepură nimic.

Atunci scuturaiu-mi frunzişul,
Să-l 'nece-n vîltorile-i Crişul,
Frunzişul mîhnit de-ndoială –
Şi cîntec strunii a răscoală.

Ciuliră urechile domnii
Cei plini de osînză ca somnii,
Şi-ncet grohoteau : – „Nu ne place,
Alt cîntec să cînţi, măi ortace.

Alt cîntec, ori vesel, ori trist,
Nu ăsta cu iz comunist.
Şi bea ici o duşcă de vin,
Să-ţi treacă, ortace, de chin."

– „Nu beau eu şi nu vi-s ortac."
– „Ia sama tu, coadă de drac !
Ori cînţi cum ne place, ori taci,
Ori du-te-n o mie de draci."

Şi dusu-m-am dus pe afară.
Afară era primăvară
Şi luna era a lui mai.
– „Hai cîntă, tovarăşe, hai !

Noi nu ţi-om da zamă de struguri,
Dar uite, pe ramuri sînt muguri,
Şi toamna pe noi ne aşteaptă,
O toamnă tăioasă şi dreaptă.

Octombre al clasei ce luptă
Cu cei ce din sînge se-nfruptă,
Din sîngele nostru, fîrtate,
Ne-aduce şi nouă dreptate !"

Şi mîna pusei pe lăută,
Lăuta era învăscută
Cu muguri şi, cum o lovii,
Se-ncinse de flori purpurii !

SĂ VINĂ POEŢII !

Bătînd în tamburul de aur al lunii,
Noaptea-ntr-o fustă pistruie de stele,
Dansează cu vîntul pe culmile munţilor,
Şi chiuie vîntul, şi noaptea se-nvîrte,
Şi sună islogii pe rochea ei scumpă.
Priveşte din vale poetul la joc.
Pîndeşte poetul să vadă piciorul,
Ori poate şi trupul, în dans dezvelindu-se.
O ! trupul acela ce nu-l ştie nimeni,
Al nopţii trup greu de mistere.
Aşteaptă poetul – ce ştii ? o să-i cadă
Un nasture poate, ori poate-o dantelă,
De nu jartiera chiar nopţii, şi el
O s-o ridice, să meargă să-i spună.

„Să fiu blestemat, de mi-i gîndul !...“
Dar noaptea dansează și nici nu-și dă
seama
Că cineva-n vale pîndește și-așteaptă.
Și-n zori noaptea pleacă și vîntul cu ea,
Ținînd-o de mijloc, de-aproape strîngînd-o.
Și cată poetul în urma lor, trist.
Dar soarele vine, și-i roșu la față.
Și vede poetul tot palid și trist.
„Acestuia, cucule, să nu-i mai dai ani.
Acestuia cînte-i de-acum cucuvaia.
Să vină de-acuma poeții ce știu
Cu buze fierbinți să sărute ogorul,
Să vină poeții cei noi !“

MĂRUL DE LÎNGĂ DRUM

1954

ARTA POETICĂ

Fie versul cît un fir de iarbă
Ce-l răsfață-ntîia oară vîntul,
Cît pufosul început de barbă
Chipul de copil în om schimbîndu-l.

Fie cît o poamă bulbucată
Ce-o ascunde frunza cu sfială,
Ori cît botul sînilor de fată
Cînd mijesc în anii ei de școală.

Fie cît un zbor de rîndunică
Săgetînd din cuib în zări albastre,
Ori cît primul da șoptit cu frică,
Străjuit de ochi duioși de astre.

Fie versul cît o buburuză
Gata să-și ia zborul de pe mînă,
Cît sărutul, cel dîntîi, pe buză
Cînd porumbi în ramuri se îngînă.

Fie versul cît un strop de rouă
Dimineața-n zori pe-o micșunea,
Ori cît clipa ce unește două
Inimi dup-o despărțire grea.

Fie cît smeritele parfumuri
De dumbravnic ori de busuioc,
Cît încrucișarea-a două drumuri
Cu-un izvor și-un arbor la un loc.

Fie doar cît două clipe calme
În pădure cînd pornește vînt,
Ori cît scuipă un plugar în palme
Cînd împlîntă fierul în pămînt.

Fie versul cît e silueta
Unei ciute-n codru alergînd,
Cît îmbracă omul salopeta,
Și așază sculele la rînd.

Fie cît rotiri de vultur plane
Cercetînd cîmpia de sub cer,
Cît plasarea primelor jaloane
Pentru-un început de șantier.

Fie doar cît primele vibrații
De lumină-n zori pe struguri grași,
Cît primirea primei decorații
De un tînăr muncitor fruntaș.

Fie doar cît licărul de soare
Ce se joacă-n steagul desfăcut,
Cît surîsu-n zi de sărbătoare
Cînd să bei din vin ai început.

Fie cît sclipirea unei seceri
Din străbune vremi de răzvrătiri,
Cît durata unei reculegeri
Pentru cei căzuți, pentru martiri.

Fie cît un fulger ce despică
Dintr-o dată pieptul unui nor,
Cît un braț ce strașnic se ridică
Spre dușmanii tăi, o, drag popor!

Și de-o fi din toate cîte-o țîră,
Fi-va versul binecuvîntat,
Și-o dura mai mult decît o dîră
Cînd de sus o stea s-a scuturat.

Și de-o fi din toate cîte-o leacă,
Inima-l primește bucuros,
Căci e dat ca omului să-i placă
Tot ce-i face traiul mai frumos.

FURTUNI DE PRIMĂVARĂ

La tîmple mi s-a strîns părul cărunt
Ca sarea din adîncul ocnei scoasă,
Dar tînăr sunt, același încă sunt,
Pe inima mea bruma nu se lasă.

Îmi place straşnic, norule, să tuni,
Din tine fulgere să sară,
Îmi plac aceste proaspete furtuni
Cu flori şi cu miresme-n primăvară.

Îmi plac, prin stropii grei, aceste pioniere
Ce-şi ţin rochiţele, fugind pe drum,
Şi vîntul cum îndoaie cu putere
A fabricilor steaguri mari de fum.

Îmi place ploaia asta jucăuşă
Pe case, pe grădini şi pe ogoare,
Şi zarea ce-şi deschide larga uşă,
Să calce peste ţară mîndrul soare.

N-a fost aşa, n-a fost aşa mereu
Aici pe-aceste plaiuri dunărene,
De-aceea, ca un arbor, am şi eu
După furtună stropi lucioşi, în gene.

Eu ştiu şi altfel de furtuni în mai
Din vremuri de obidă şi de luptă,
Cînd oamenii pe dunăreanul plai
Umblau cu faţa galbenă şi suptă.

Dar îndrăzneau şi-atunci semeţe-n lunci
Să-şi scoată boiul flori mai înfocate,
Iar inima de muncitor şi-atunci
Era numai garoafe-mbujorate.

Cînd răsăreau cu chipul lor de foc
Să-şi poarte purpurii mîndria-n soare,
Stau domnii-ncremeniţi în loc
Şi asmuţeau jandarmii lor călare,
Să calce flori şi inimi în picioare !...

Azi, inima-mi, gîndindu-mă-ndărăt,
Îmi bate-n piept şi parc-aud un trap,
Şi toate-n gîndu-mi iarăşi le revăd, –
Ci toate-n vorbe şubrede nu-ncap.

Nu-ncap în vorbe toate cîte încă
Le-ar vrea cu sete domnii să mai fie –
Ca vrăjitoarea într-o hrubă-adîncă,
Ei fierb în cap a morţii nebunie.

– Bancheri din Wall-Street, ştim noi ce furtuni
Aţi vrea voi peste primăvara vieţii !
Cu moartea vrere-ar ei să te cununi,
Tu soare cald şi bun al dimineţii.

Dar iată, mînioasele noroade
Îşi nalţă-n lume glasul viforos ;
Nu vor lăsa lupul-strigoi să prade
Viaţa lor şi visul lor frumos.

. . . . . .

Eh ! viaţă, viaţă, tînără şi nouă,
Cu oameni, flori şi steaguri în alai,
Cum s-ar putea să nu ne placi tu nouă,
Să nu ne placă mîndrul nostru mai ?

Ne place, da ! Nespus de mult ne place
Al vremii noi nestăvilit avînt.
De-aceea, vezi, luptăm noi pentru pace
Și pentru fericire pe pămînt.

La tîmple mi s-a strîns părul cărunt
Ca sarea din adîncul ocnei scoasă,
Dar tînăr sunt, același încă sunt,
Să-mbătrînesc viața nu mă lasă.

POVESTEA CU BALAURUL UCIS DE IORGU IORGOVAN

L-am întrebat pe unchiul meu Novac,
Să-mi spună : muștele din ce se fac ?
Din stîrvuri, mi-a răspuns, tu n-ai văzut ?
Din locurile care put.

Mi-a spus apoi povestea cu-un balaur
Ucis de Iorgu Iorgovan
Și din al cărui stîrv, dintr-un coclaur,
Și-acum ies muște rele-n fiecare an.

Cînd unchiul meu mi-a spus toate acestea
(Eram copil, de-atunci e tare mult)
Mai am crezut, mai n-am crezut povestea,
Dar tot am zis : Mai spune-mi-o, te-ascult.

Pe Iorgu Iorgovan îmi era ciudă
De ce-a lăsat balaurul neîngropat.
Și mintea mea de prunc, zăludă,
Mă îndemna balaurul să-l cat.

Am tot umblat în codru prin pîraie,
Doar-doar oi da de hoitul puturos.
Am dat doar peste-un cuib de gheonoaie
Și de dumbravnic mirosind frumos.

Dar muștele veneau de undeva
Și le vedeam eu cum bujesc pe leșuri.
Se poate totuși că avea
Dreptate, îmi ziceam, unchieșul.

Povestea lui azi îmi revine-n minte,
Gîngănii, muște și țînțari mi-o-aduc,
Dar altu-i tîlcul vechilor cuvinte,
Și să-l pricep abia acum apuc.

– Cadavrul iată-l, este încă viu
Căci putred e, dar nu-i mort capitalul ;
Că va muri, aceasta toți o știu, –
Din el gîngănii se revarsă valuri.

Duhoarea lui văzduhul ni-l împute...
– Hai să-ngropăm stîrvina cît mai iute !

FERICIREA N-O CUNOSC PREA BINE...

Fericirea n-o cunosc prea bine,
Vatra ei acuma se clădeşte,
O s-o cînte mai dumnezeieşte
Cei ce o să vină după mine.

Totuşi cu mîndrie pot să spun
C-am văzut cu ochii-mi că se face
Şi prevăd un ev măreţ de pace
Prin ruini de vifor şi taifun.

Soarele şi omul înfrăţiţi
Din lumini vor împleti minuni –
Cînt al fericirii, tu răsuni
Cînd privesc cu ochii aţintiţi

Către veacuri din a căror ramuri
Omul rupe ani şi-i schimbă-n muncă.
Timpul a-nceput să ne ajungă
Dinspre viitor cu roşii flamuri !

Timpul, altădată plictiseală,
Trudă, murdărie şi necaz,
Ca o cataractă intră azi
În a erei noi hidrocentrală !

Timpul-bani soioşi cu timpul-lene,
Timpul-rentă, grasul timp-afaceri,
Timpul pentru gadini, pentru aceri,
Timpul uneltirilor viclene,

Se dărîmă zgomotos, se surpă,
Putredă şi scîrnavă speluncă.
Omenirea şi-a-ndreptat prin muncă,
Pe jivini călcînd, spinarea curbă.

Vine timpul-pîine pentru toţi,
Pentru cei ce mînuiesc unealta,
Cîrma, plugurile, pana, dalta,
Pentru-ai Prometeului nepoţi.

Vine timpul : universitari
Cetăţenii toţi pînă la unul ! –
Va zbura racheta ca lăstunul
Spre meleagul altor planetari.

Curcubee de-nfrăţire vom
Făuri spre lumi necunoscute,
Sori necunoscuţi o să sărute .
Fruntea ta terestră, frate om !

Cîntul nostru cel de azi păli-va
Ca o lampă-ntr-o odaie mică,
Cînd prin crengi cu rouă se ridică
Soarele de aur cît e stiva !

Dar precum desemnele din peşteri
Prevestesc stîngace pe Da Vinci,
Cîntului ce moartea o va-nvinge
Noi îi sîntem primitivii meşteri.

EU N-AM NEVOIE DE ONORURI

Eu n-am nevoie de onoruri,
Tovarăși, dați-mi numai muncă,
Să cînt cu-un glas cît șapte coruri
Și să lovesc dați-mi poruncă.

Mi-i limba aspră ca o pilă,
Nu linge, – zgîrie și roade !
Iar de-oi umbla cîndva cu milă,
Atuncea țeapa mi se cade.

Pe cel mai nalt dintre Carpați
Înfigeți-mă crunt în țeapă,
Și-n giulgi de flăcări mă-mbrăcați,
De vrun dușman ce-l văd, îmi scapă !

Cenușa să mi-o-mproaște vîntul,
S-o ducă nor întunecos,
De-a pururi ocolind pămîntul,
De n-oi fi țării credincios.

Iar de-am fost țării cu credință,
Să-mi deie cînd voi fi plecat
Acest popor îngăduință
Să hodinesc la mine-n sat.

VA RĂMÎNEA UN RÎND...

Din cînd în cînd se plînge cîntul
Că prea-l apasă ritmul, rima,
Că-l vatămă în mers pămîntul,
Că-i aspră lupta, aspră clima.

Că bine-ar fi să fie pace,
Centura să ți-o poți desface,
Să lași grenada, baioneta,
Și slobod să colinzi planeta !

– Veni-vor și acele zile,
Dar deocamdată nu-s civile
Cîntările-mi ; ci stau sub arme,
Au de clădit și au să darme.

Să darme tot ce-i rău și hîd,
Ce-neacă traiul în urît,
Și să clădească fericirea
Cam pentru toată omenirea.

Iar dușmănimea nu-i puțină
Ce-aruncă noapte pe lumină
Și pînă nu vom dovedi-o,
I-am spus concediului adio.

Bocanci, trai aspru, marșuri grele,
Prin glod cu sînge, sub șrapnele –

Așa fu drumul înainte,
Voi dragile mele cuvinte !

An după an așa luptarăm,
Murirăm mulți, dar cîștigarăm ;
Azi și mai mulți sîntem la număr
Cot lîngă cot, umăr la umăr.

Iar versurile-mi de-or să cadă
In lupta grea, cînt după cînt,
Vă rămînea măcar un rînd,
Să-mi fluture drapelu-n vînt,
La a victoriei paradă,
Drapel ce n-a căzut nicicînd !

BUCURIA DE-A TRĂI...

Bucuria de-a trăi, ca rîul
Între țărmuri largi, pe șes, mi-e calmă.
Cîntul, – boare ce adie grîul,
Dorul, – gîză ce o țin în palmă.

Iar deasupra, vultur în azur,
Zboară-n rotogoale cugetarea,
Trează cercetînd jur împrejur
Și departe-n adîncime zarea.

Știu că veacul nu-mi e fără capăt,
Că-ntr-o zi ca orice astru scapăt

Și ca orice frunză cad din pom
Și că plec de-aici ca orice om.

Însă faptul c-am trăit, c-am fost,
Nimenea nu poate să mi-l ieie.
Moartea-n mine s-a izbit de-un rost,
Noaptea am rănit-o c-o scînteie.

Nu e mult, dar am venit din mulți
Cu fiori de viață milenară.
Cînd prin veșnicie stai s-asculți,
Simți că sînt fiori ce n-au să piară.

Și am pus hotar spre suferință,
Strajă la hotar cu prisosință,
Căci ni-i vrerea vieții turn de pază,
Iar în turn cei ce muncesc veghează.

STEMA ȚĂRII

Am cunoscut ce nu vor mai cunoaște
Aceia ce în urma mea s-or naște,
Căci am trăit cînd se sfărmau cătușe,
Cînd se făceau împărății cenușe,
Iar altele să le mai ieie locul
N-au mai avut nicicînd, nicicum norocul.
Pierea cînd ici, cînd colo, cîte-un rege,
Îl jeluiau curtenii – se-nțelege –
Ci n-a plîns lacrimi după domnitor
Din inimă vrodată vrun popor.

Dar s-a-ntîmplat să-l pună chiar pe goană,
Călcînd în tină muceda-i coroană.
Steme piereau ; vedeam cum brusc dispare
Vrun şarpe, vultur, leu, ori alte fiare.
Şi steme noi suiră-n locul gol,
Cu spice, brazi, şi sonde de petrol...

– Aşa s-a petrecut la noi, prieteni.
Azi peste munţi împăduriţi cu cetini
Răsare mîndru soarele, iar lîngă
Bătrînii munţi, crescînd în partea stîngă,
O sondă de petrol vesteşte cum că
Izvorul vieţii noastre e în muncă.
Jur împrejur cununa cea de spice
De pîne spune şi de trai ferice.
Iar colo-n vîrful stemei noastre, iată,
O stea de purpur mîndră se arată.

*

Am cunoscut ce nu vor mai cunoaşte
Aceia ce în urma mea s-or naşte.
Părtaşi n-au fost la anii noştri maşteri,
Dar bucuria-acestei mîndre naşteri
Ni-i dată nouă, celora de azi.
Ea şterge multe urme de necaz.
Stea nouă, rază nouă de lumină,
La răsăritul tău fruntea-mi se-nclină.
Lumină din lumina lui Octombre,
Tu ne vesteşti că omul muncii om e
Şi e stăpîn în ţara-i fără sclavi,
Pe vatra-i unde n-au loc cei trîndavi,
În casa-i unde lacomii şi furii
N-or jefui mai mult şi n-or să fure,
În ţara unde dragostea de muncă
E cea mai sfîntă-a omului poruncă.

*

Stea nouă, rază nouă de lumină,
La răsăritul tău fruntea-mi se-nclină,
Căci tu eşti răsăritul ţării mele,
În era cînd se-nalţă roşii stele.

SĂ NU DAI LIBERTATEA PE NIMIC

Nu ţin să mă măsor în drum cu nime,
Să mă topesc îmi place în mulţime,
Şi pană de nu port la pălărie,
E numa-aşa ca pizmă să nu fie.

Iar de m-aude cineva cîntînd,
Nu-i decît doina inimii de rînd,
Pe vremi cîntată de haiducii aprigi,
Cîntată azi de lucrători în fabrici.

Şi doina s-a schimbat, – nu mult, atît :
Să nu tînjească viaţa de urît,
Să fie cinste a trăi din muncă
Şi pînea, vinul pentru toţi s-ajungă.

La orice rele cîntecul nu-i leac.
Şi totuşi răsăritul ăstui veac
În cîntec s-a vestit de mai-nainte
Cu fericirea muncii ţel fierbinte.

S-a cățărat pe stînci cîntarea mea
Și-a smuls aripa din cătușa grea,
Ci iată azi de-aicea de pe culme
Din viitor miresme tari adulmec.

Ca Moise poate m-oi opri pe loc,
Dar am avut și cel mai sfînt noroc,
Să văd că după două mii de ani
E slobod neamul ăsta de sărmani.

De-ar fi să mi se-mpletecească pasul,
Să amurgesc pe drum, să-mi vie ceasul,
Atît aș vrea doar țării să-i mai strig :
Să nu dai libertatea pe nimic !

Iar dac-ar fi cîndva din nou s-o piardă,
Ar prinde groapa-n care zac să ardă
Și aș ieși cu paloșul afară,
Să-ți apăr libertatea, scumpă țară !

IUBITO, NU MAI SÎNTEM TINERI...

Iubito, nu mai sîntem tineri,
Iar de căutăm în calendar,
La tine-i joi, la mine-i vineri,
Ai părul nins, am părul rar.

Ah, unde-i neaua de-astă-iarnă
Și unde-i fața ta de nea ?
Prind frunze galbene să cearnă
În calea ta, în calea mea.

Suflînd în trîmbiți de aramă
Se duc pe stradă pionieri –
Cu jalea de a nu fi mamă –
Te uiți, – ești numai mîngîieri.

Nu lăcrima, durerea crudă
Îngroap-o-n inimă adînc ;
Noi legănăm, muncind cu trudă,
Pe toți copiii care plîng.

FĂRĂ RĂGAZ

Tîrziu, cînd ziua și-a-mplinit chemarea
Și-afară-i noapte neagră cum e duda,
În ochii tăi îmi odihnesc eu truda,
Cum, liniștită, între maluri marea.

Și totuși parcă simt în ei mustrarea
Ce inima ți-o spune-ncet, zăluda,
Că n-avem pentru noi răgaz, – și ciuda
Ți-aruncă peste față încruntarea.

Hai, fata mea, nu fi așa mîhnită !
Doar știi și tu că fiecare oră,
Că fiece minut, orice clipită,

Vestind cu voce caldă și sonoră
O nouă greutate biruită,
E tihnă-n comunista auroră.

EU ȘTIU CĂ PĂRUL ȚI-I CĂRUNT...

Eu știu că părul ți-i cărunt,
Dar mie-mi pare nins de floare.
Și-n fața noastră încă sunt
Atîtea primăveri cu soare !

De-aceea, vezi, eu nu-s de-acord
Să spunem bun-rămas vieții –
Trecutul nostru dacă-i mort,
Pe noi nu ne-au cuprins nămeții.

Iubito, eu mai am de gînd,
În forfota din țara-ntreagă,
Pe șantiere colindînd
Să-ți mai repet că tu-mi ești dragă.

ÎN MINE CINE DĂ, LOVEȘTE-N TINE...

În mine cine dă, lovește-n tine,
Iar de te calcă cineva-n picioare,
Pe mine mă strivește și mă doare, –
Uniți sîntem pe viață-n rău și-n bine.

Soția mea ! Nici moartea, că e moarte,
Nu va putea să-ntunece vrodată
Prietenia noastră luminată
Și geamănă ca două foi în carte.

DIN CENUȘIA VÎRSTĂ

Am împlinit ani patruzeci și șase,
Mulți înainte, dar mai mulți-napoi...
Și totuși fi-vor zilele frumoase
De mergem noi alături amîndoi.

De mergem noi alături și-mpreună,
Iubito, nu-i așa ? va fi frumos ;
De-o fi senin ori de va fi furtună,
Noi steagul vieții nu-l tîrîm pe jos.

Noi steagul vieții-l ducem înălțîndu-l,
Prin anii slobozi, încă grei acum ;
Dar ne unește-n inimi fapta, gîndul,
Pe-același drum, pe-al muncii rodnic drum.

Pe-acelaşi drum ne-am întîlnit pe vremuri,
Purtînd garoafa roşie la piept.
Şi am ajuns, cînd ne-au lovit blestemuri,
Tu mai cuminte, eu mai înţelept.

Dar nu-i aşa, iubito, de-ar fi iară
Nevoie prin prăpăd a birui,
Din cenuşia vîrstă, foc şi pară,
Ca-nflăcărata Phoenix am ţîşni !

Că prea sîntem noi una cu aceia
Ce sus pe culmea vieţii fără moarte,
Din sîngele lor au iscat scînteia
Cu raze răzbătînd tot mai departe.

FRAGA

Fraga roşie şi coaptă,
Inimă cît un cercel,
Pe tulpina ei aşteaptă
Printre ierburi fel de fel.

Vine oare s-o culeagă,
Gingaşă şi delicată
Ca o floare, mîna dragă,
Mîna dragostei de fată ?

Ori veni-va, ca să-nghită
Fraga dulce şi plăpîndă,
Cioc de pasăre flămîndă,
Repezită şi grăbită ?

Poate fierul scutura-va
Mica inimă pe jos,
Cînd se va cosi otava
Sub un soare luminos ?

Oricum o să fie, însă,
Din atîtea semincioare
Cîte-n miezu-i fraga are,
Va rămîne o sămînţă !

Printre ierburi fel de fel
Pe tulpina ei aşteaptă
Fraga roşie şi coaptă,
Inimă cît un cercel.

STRĂBUNUL

Fîntîni cu ciutură, cirezi şi birişi ;
Alături măgura cu lotri hirişi.
Cînd descindeau la crîşmă, să petreacă,
Grofimea tremura, ehei ! o leacă...

Era și un străbun de-al meu, un răzvrătit
Ce cu lotrimea s-a fost înfrățit.
La masă, își culca fruntea fierbinte pe bardă
Pînă ce începea și barda să ardă.

În bărbătească-i voce, cînd cînta,
Întregul codru mi se legăna
Cu vifor strecurat prin frunza deasă –
Mai adu vin, frumoasă crîșmăreasă !

Iar cînd plecau pe caii iuți prin pustă,
Cîmpia le părea că-i prea îngustă ;
De faima lor meleagul era plin
Din Munții Apuseni la Seghedin.

Cătane-mpărătești i-au prins apoi,
I-au dus legați în lanțuri cîte doi,
Și domni i-au judecat, i-au osîndit
Și-n temnițele grele-au putrezit.

Un unchi mi-a povestit de-acel străbun
Pe care-l socoteau nițel nebun,
Iar faptele-i – rușine pentru neam.
Dar, pîn'la urmă, ne-apucam, doineam,

Cu unchiul împreună, după cum
Își amintea că a doinit și-acel străbun...
Erau frînturi de cîntec, viață, moarte,
Ca hîrburile unei oale sparte.

Și strănepotul printre hîrburi se juca,
Le aduna, le potrivea și le suna,
Pînă ce, din joc, pornea haiduc,
Pe băț în goană, spre păduri – năuc !

NU MĂ ȚIN ÎN ȘA FĂLOS...

Nu mă țin în șa fălos,
Pot să umblu și pe jos.
Dar și fără de Pegas
Eu de cîntec nu mă las.
Ăsta mi-i în lume felul,
Pîinea, vinul, soarta, țelul.
Poate nu-s în multe spornic,
Dar în cîntec sînt statornic.
Sînt statornic în iubire
Și-n a patriei cinstire.
Căci de lumea muncitoare
Și de glia strămoșească
Nu-i putere pe sub soare
Cîndva să mă despărțească.
Dealul veacului cînd urcu-l,
Poate mi se-ndoaie murgul.
Se îndoaie, dar tot urcă,
Lac sudori pe el să curgă !
Și nechează Ducipalul
De răsună valea, dealul.
Mocănesc îmi e cuvîntul,
Dar se-ntrece-n zbor cu vîntul.
De la Dunăre la munte
Și-a făcut în inimi punte.
Iar de strig ceva mai tare
Trece și peste hotare.

INSECTE

Să zboare poate orișice păduche,
De stă pitit în aripi de condor ;
Dar eu prefer să urc trudind pe muche
Decît să fiu păduche zburător.

DIN CIMITIR

Bătrînul cimitir dărăpănat
Adăpostește pe părinții mei.
Crucea bunicului de mult s-a dărîmat,
Printre morminte pasc în tihnă miei.

Peste cuvintele săpate-n piatră
Ploaia și vîntul scriu încet : uitare...
În sat, departe, cîte-un cîne latră,
Iar Crișul se tîrăște șerpuind în soare.

Fratele meu cu pasul rar măsoară,
Pe cînd o să murim, loc celor ce trăim –
Crengi grele cu prune de vară
S-apleacă peste gard din țintirim.

Două căpșuni tîrzii de pe mormînt
A rupt mîna surorii și le-mparte ;
Soția mea le ia fără cuvînt,
Prin pomi citește vîntul ca-ntr-o carte.

Batoza se aude duduind,
Răzbate pîn-aici cîntecul muncii,
Iar vîntu-aduce glasuri de argint
De unde goi la scaldă strigă pruncii.

Pe miriști joacă aerul fierbinte,
Acolo-i și pămîntul nostru undeva
Cu buruienoasele-i răzoare mai-nainte,
Cînd lumea nu se întovărășea.

Mă uit la crucea de la capul tatii –
Ce brațe-ar sufulca el ca să are
Aceste miriști încă nearate,
Aceste miriști mari, fără răzoare !

S-O MOHORÎ ODATĂ...

S-o mohorî odată ziua mea,
Ca smeura va curge asfințitul,
Pe văi s-o-ntinde giulgi de pîclă grea,
În soare va fi scormonit cuțitul.

Atunci vor spune toți c-am fost proroc,
Că drept am prorocit eu despre mine,
Dar eu voi crede cel mai sfînt noroc,
Iubito, că vei fi tu lîngă mine.

S-o clătina greu capul meu pe umeri,
Va geme-n el tot ce-am visat vrodată ;
Un veac de-ai sta, tot n-ai să poți să numeri
Această bogăție minunată.

Ce visuri vor veni – fluturi de noapte –
La vîlvătaia mîndrului meu creier !
În juru-mi sta-vor lanurile coapte,
Chemîndu-mă să secer, să le treier.

Așa-i c-am fost pe vremuri bun cosaș ?
Ce brazde aurii lăsam în urmă !
Dar iată brațul cade nărăvaș,
Trunchiul s-apleacă, pasul se curmă.

Îmi pare rău că-i dat să fie-așa.
Dar asta-i dat așa să se întîmple.
Pegasul, fără călăreț în șa,
Cu nechezatul său văzduhu-l împle.

N-am să vă cînt, mai mult n-am să vă cînt,
Voi timpuri ce veniți mari și senine –
S-o ridica movila de pămînt
Și s-o surpa pe urmă peste mine.

Poporul meu, ținea-mă-vei tu minte ?
Ori fericit sub raza noii vremi,
Pe cei ce suferiră înainte
Nici chiar în gînd mai mult n-ai să-i rechemi ?

Să fie-așa, dacă vei fi ferice !
Și trebuie să fii, căci ai luptat.
De-aceasta spune stema ta cu spice
Și mîndra stea ce-n vîrfu-i s-a-nălțat.

Cît despre mine, foșnet de rogoz
Ori tînguă de cocor pierdut în toamnă...
Poate-un țăran la dînsul în colhoz,
'Nainte de-a sorbi vinul din cană,

Cinstind cu alții strașnica recoltă,
Un strop sub masă va turna gîndind
La cei apuși. Străbuna mea revoltă
Atunci în căni va spumega zîmbind.

FULGERE ȘI STELE

Că fulgeri, pana mea, ori scaperi stele,
Nu-mi pasă mie, n-are ce să-mi pese.
Pot fi și stele cîntecele mele
Și fulgere ce urme n-o să lese.

Dar de e stea, să fie stea polară
Ce-arată drum spre căutatul port ;
De-i fulger, să topească-n foc și pară
Tot ce e putred și uscat și mort !

OASPEŢI

Avea Pegasul meu ovăs,
Eu nu aveam vrun of, vrun păs,
Mă liniştisem, mă-ngrăşasem,
Aveam şi ceas şi portofel ;
Cît de Parnas, îl cam uitasem
Şi nu-l mai cercetam de fel.

Iar Muzelor de ani de zile
Nici ilustrate nu le-am scris,
De poate-au spus aste copile :
„Cu ăsta, fetelor, s-a zis !"

Nu conteneam să mă răped
Pe drum de ţară în buiestru ;
Mai tinerii-mi spuneau maestru
Şi-aproape că-mi venea să-i cred.

Făceam popas la cîte-un dîmb,
Ori la fîntînile cu ciuturi,
Priveam pe sub căciulă strîmb :
Să fug eu oare după fluturi ?

Dar la umbriţa de stejar
Simţeam cum somnul blînd mă fură
Şi-n vis călătoream hoinar...
Şi mă trezeam în bătătură.

Mi-am tuns de patimi grele viaţa,
De lacrimi ochii mi i-am şters
Şi-am poruncit : „Din orice vers
Să piară moartea, jalea, greaţa !

Să vie pofta de mîncare
Şi vulturii pe cap cu glugă
Şi cu lănţuguri la picioare
Să nu mai zboare, să nu fugă !"

Am poruncit şi-am dat la oaspeţi
Din heleşteie păstrăvi proaspeţi
Şi drept vînaturi pădureţe –
Tot ce-ndopasem în coteţe !

Poftit-am oameni noi din fabrici,
Voiam să-i văd la masă aprigi
Şi să-i cinstesc cu vin de viţă,
Să cadă toţi sub masă criţă.

Pe vremuri ăstora-n ascuns
Trimisu-le-am vînat de codru
– Eram pe-atuncea mare lotru –
Şi le-a plăcut, cum ştiu, de-ajuns.

– Ia să vedem, acum, în tihnă,
Aici, la casa de odihnă,

Cum le-o plăcea, cum le-o părea
Mîncarea, băutura mea !

– Bucatele, orice s-ar spune,
Nu-s fără gust, ba chiar sînt bune ;
Dar, nu te supăra pe noi,
Miroase peştii a noroi.

Şi prepeliţa, deşi-i grasă,
A fost crescută lîngă casă,
Găină e... Vezi, ne-ar plăcea
Vînat mai rar la dumneata.

Decît o raţă pe curechi,
Un cerb mai mult o să ne placă,
Şi-un vin de-acela strașnic, vechi,
Nu din cristal, ci din bărdacă.

Tovarăşe Mihai Beniuc,
Printre poeţi bătrîn haiduc,
Ce-ar fi cu flinta pe spinare
Să pleci doinind la vînătoare ?

Că ştii pădurea şi poteca
Mai bine decît biblioteca,
Cunoşti viaţa, lupta, focul,
Şi-acolo ţi-este rostul, locul !

ÎN MINE, TATĂ, TU MERGI MAI DEPARTE...

În mine, tată, tu mergi mai departe,
Precum bunicu-n tine se ducea.
Noi am scăpat ce-a fost mai bun de moarte
Şi duc 'nainte moştenirea ta.

E moştenirea noastră seculară :
Revolta ţărănească, focul ei,
Ce s-a schimbat acum întîia oară
În sfîntă libertate, cu temei.

E focul de pe crestele străbune
În şarjele rapide de oţel,
Acelaşi foc ţîşneşte din cărbune,
Din braţul ce despică un tunel.

Prin ochii mei priveşte, dragă tată,
La harnicii-ţi urmaşi muncind în toz –
Aşa-i că viaţa nu-i ca altădată ?
Iar traiul se-nfiripă mai frumos.

Desigur, mai avem de ce ne plînge,
Dar nu ne plîngem ! ştim unde să dăm.
Ce n-am putut în vremi avea prin sînge,
Dreptatea, prin partid o căpătăm.

Şi dacă am eu, tată, vro durere,
E că nu poţi nici tu, nici toţi străbunii
Măcar să vă uitaţi, aşa-n tăcere,
Cîte rodiră, hei, paşii furtunii,
Furtuna celor ce-au trudit ca voi
Şi plămădiră vremurile noi !

MĂRUL DE LÎNGĂ DRUM

Sînt măr de lîngă drum şi fără gard.
La mine-n ramuri poame roşii ard.
Drumeţule, să iei fără sfială,
Căci n-ai să dai la nimeni socoteală.
Iar dacă vrei s-aduci cuiva mulţam,
Adu-l ţărînei ce sub mine-o am.
E ţara ce pe sînul ei ne ţine,
Hrănindu-ne, pe tine şi pe mine.

Cînd se-ncălzeşte-n primăveri sub soare,
În mine simt puzderie de floare,
Iar vara, adăpat din sucu-i sfînt,
Cu crengile mă-ndoi pînă-n pămînt,
În semn de prea adîncă plecăciune,
De tot ce-aş vrea să-i spun şi nu ştiu spune.

În toamnă, cînd pe creangă măr de măru-i,
La pămînteni cu dragoste mă dărui.
Cînd au pornit podoabele-mi să cadă
Şi vine blana groasă de zăpadă,
Eu strîng vîrtos în rădăcini pămîntul
Să nu mă smulgă din temeiuri vîntul.

Şi an de an mi-i rodul mai bogat,
Şi an de an mai gata sînt de dat.

Mi-s dragi copiii legănaţi în ramuri,
La gît cu mici bucăţi din sfinte flamuri.
Şi dragi îmi sînt şi fetele fecioare
Umblînd prin crengi cu dalbele picioare,
Cu poala şi cu sînul plin de mere,
Rîzînd îmbujorate de plăcere.

Atunci mai uit pe-aceia care-au dat
Cu pietre-n rămurişul meu rotat,
Şi-mi amintesc cum astă-primăvară
Lîngă tulpina-mi doi se sărutară,
Iar la plecare, el cu bucurie
Şi-a pus cîntînd o floare-n pălărie.

Sînt măr de lîngă drum şi fără gard.
La mine-n ramuri poame roşii ard.
Drumeţule, să iei fără sfială,
Că n-ai să dai la nimeni socoteală.
Iar dacă vrei s-aduci cuiva mulţam,
Adu-l ţărînei ce sub mine-o am.
E ţara ce pe sînul ei ne ţine,
Hrănindu-ne, pe tine şi pe mine.

PARTIDUL M-A-NVĂŢAT

1954

MESAJ

Eu la Congres trimit atîta doar :
Această inimă a mea în dar.
Bătăile i-s cam neregulate,
Căci bate cam de mult, destul de mult.
Dar de cînd însumi eu stau și-o ascult,
Partidule, ea pentru tine bate.

E-o inimă ca altele, de rînd,
O inimă ce n-a trădat nicicînd.
Și dacă n-a bătut destul de tare
Ori poate că prea tare a bătut,
E că spre sînul tău, necunoscut
Pe vremi, cu trudă și-a croit cărare.

Cel care-o poartă nu e proletar,
Nici nu-i trufaș că este cărturar,
Mîndria lui e c-a știut să creadă
Atunci cînd încă nu era ușor.
Atunci cînd era beznă grea și nor
S-a străduit, cît a putut, să vadă.

Sînt unii care-au fost loviți de plumb,
Mărturisindu-și crezul nalt și scump.

Mi-au fost prieteni dintre dînşii unii,
Şi faţa lor de mult pierită-n lut
Cu zîmbet mă priveşte din trecut
Cînd lumea o călcau paşii furtunii.

De ce s-o tăinui ? Cîteodată-mi spun :
De ce n-am fost şi eu la fel de bun,
Să-mi vărs aprinsul sînge ca o lavă,
Partidule, măreţ îndrumător
Al forţelor nenvinse din popor,
În cinstea ta, spre veşnica ta slavă !

Priveam în taină către răsărit
Şi mă-ntrebam : Au ceasul n-a venit ?
Ştiam că vine, altfel nu se poate,
Cu mii de cai-putere va veni,
Cu steagurile roşii într-o zi,
S-aducă libertate şi dreptate.

Vedeam cum prin prăpăd îşi taie drum,
Cum vine steagul zilelor de-acum,
Iar tu, Partid, căleai în ţară braţă,
Să rupă lanţuri, să strivească şerpi,
Să pună capăt traiului de şerbi,
S-aprindă mari bujori în dimineaţă.

Partidule, m-ai învăţat să văd,
Să cat fără regrete îndărăt.
Să uit amarul cîntului de jale,
Să-mi pară bine că avem fruntaşi
În muncă şi la sat şi la oraş,
C-avem motoare, cărţi, hidrocentrale.

Lumina de la răsărit a dat
În vatra romînească rod bogat
Şi tu, Partid, în rîvna ta statornic,
Ne-nduplecat în luptă, neînfrînt,
Ne-nveţi că fericirea-i pe pămînt
Cu cît e rodul muncii tot mai spornic.

S-a dărîmat bordeiul strămoşesc,
Cresc trandafiri în loc de lemn cîinesc,
Fotoliu stă în locul unei laiţi,
Cei ce-au ştiut mălaiul doar din veac
Mai au în sărbători şi cozonac,
Şi bec electric au în loc de-opaiţ.

Nu-i încă mult, dar este pentru mulţi,
Căci vezi copiii iarna nu-s desculţi,
Pe faţa lor nu-i teamă, nici sfială
Şi au cuvîntul clar şi răspicat,
Partidule, precum ne-ai învăţat,
Cu dragoste de viaţă şi de şcoală.

Vechil, boier, patron, stăpîni şi slugi
Sînteţi ale trecutului năluci.
Piei şi tu plug cu vite costelive !
Tractoare vin, combinele apar
Şi bucuria-i fără de hotar
Cînd vezi mai mari, mai multe colective.

Şi-aş da un chiot să vuiască-n zări,
Mă simt pe-un cal ce varsă foc pe nări,
Şi dacă stau o clipă dus pe gînduri,

E că spre-aceia gîndul mi-l îndrept
Ce-ndrumă hotărît şi înţelept
Oştenii muncii slobozi, rînduri, rînduri !

Ştiu, între mii de glasuri sînt un glas,
Cu milioane merg cîntînd la pas,
Şi cîntul meu în cîntul lor se pierde,
Ca-n rîul mare unda de izvor,
Ca-n primăvară glasul de cocor,
Ca zvonul unei frunze-n codrul verde.

Şi-n zorii ce revarsă peste frunţi
Lumini de purpur munţilor cărunţi,
Cu pieptul plin de-a vieţii prospeţime
Eu te slăvesc prin tot ce pot şi am,
Partidule, şi-ţi spun mulţam, mulţam,
Că sînt şi merg 'nainte în mulţime.

Eu la Congres trimit atîta doar :
Această inimă a mea în dar.
Ea bate, nu se lasă cît mai poate.
Şi cînd o-ntreb şi stau şi-o mai ascult,
Ea cere timp să bată cît mai mult,
Partidule, căci pentru tine bate.

INSCRIPŢIE

Să fii Partidului oştean
Gata mereu în gînd şi-n faptă,
Să dai o judecată dreaptă
Şi să nu tremuri de duşman.

Adaugă-i zilei zi de zi
Spor luminos de ore-muncă,
În prima linie te-aruncă,
Nu pregeta, nu lîncezi.

Te-nscrie primul voluntar
Cînd lipsă e de bărbăţie
Şi biruinţa ta să fie
Steag pus pe zidul adversar.

Eşti comunist, fii deci erou !
Răspunzi de fericirea lumii
Aici, pe suprafaţa humii,
În evul luminos şi nou.

TRĂINICIE

1955

TRĂINICIE

Nu-mi pare rău să piară multe cele,
Sumanul rupt şi gardul de nuiele,
Bordeiele de stuf, mălaiul muced
Şi tot ce mai dospeşte rău în cuget.

Duşmanul să rămînă doar cuvînt
De oameni ce-or fi fost pe-acest pămînt,
Ca bunăoară căpcăunii,
Ori iele-n joc sub luciul mort al lunii.

Nu voi boci nici vita costelivă
Cînd voi vedea maşini în colectivă,
Nici macul ce-o lipsi din grîul-soare
Pe-ntinderi cîmpeneşti fără răzoare.

Tu, ţara mea, să dai ţiţei, cărbune,
Oţel, bucate, vin, rachiu de prune,
Iar cine nu e vesel de belşug
N-a meritat să fie scos din jug.

De-oi trece mîna pe spinarea ţării,
De fir electric, tot cuprinsul zării
Să scapere, ca blana de pisică,
Să simţi cum bezna-n ţăndări se despică.

Să simţi cum întunerecul cu spaimă
Doar de departe mîrăie şi-ngaimă,
Să simţi cum de lumină, sus pe cer,
Vechi constelaţii clipocesc şi pier.

Şi-n raza, jos, de muncitori iscată,
Să rîdă un băiat vorbind c-o fată,
Cînd pleacă mulţumiţi de la uzină,
Sub crengile-nflorite ce suspină.

Dar n-aş dori să piară ciocîrlia
Ce ne-a cîntat, pe cînd stropeam noi glia
Şi cu sudoarea frunţii şi cu sînge, –
Ce ne-a cîntat că n-are rost a plînge.

Nici doina să nu piară, cea străbună,
Ce ne-a-ndulcit amarul prin furtună,
Şi ne-a-nvăţat, în codri, fără frică,
Să facem bardei buză subţirică.

Să nu uităm nici hora, că-i a noastră,
Şi cînd o tropotim sub zarea-albastră
Pe ţara ce-o avem din moşi-strămoşi,
Să chiote Carpaţii bucuroşi !

ATÎT

Cînd moartea de pe drumuri ne adună
Pe noi, ce călărirăm pe furtună,
Găseşte doar păstăile deşarte,
Căci faptele nu se supun la moarte.

Atît cît eşti, acolo eşti în fapte
Precum lumina stelelor în noapte,
Şi mică de ţi-e steaua doar cît macul,
Ea-nfruntă întunerecul şi veacul.

Elanul tău în sabie-l preschimbă,
În adevărul vorbei în vro limbă,
În vis măreţ întruchipat în peatră,
În flacără ce pîlpîie pe vatră !

Desţeleneşte, seamănă pămîntul,
Înfrumuseţează bunilor mormîntul.
Topeşte minereul – fier să curgă,
Aprinde torţa-n înserarea murgă.

Goneşte lupi, ce umblă pe imaş,
Neiertător fii faţă de vrăjmaş,
Şi fii vrăjmaşul celor ce nu vor
Să fie drumul muncii drumul lor.

Dar ridicînd vieții adăpost,
Punînd în vorbe tîlc, în fapte rost,
Strivind omida, să nu roadă pomul,
Iubește mai presus de toate omul.

– Eu bunăoară-aș vrea de-ar fi să mor
Să las măcar atît : lîngă-un izvor
Un prun sădit de mîna mea, cu prune,
În toamnă, grase, brumării și bune.

Cînd o mușca din auriul miez
Vrun călător subt soarele-n amiezi
Să-i simtă și mireasma și dulceața
Pămîntului, și să iubească viața.

PAZNIC

Fetele în talie subțiri,
Lungile alei cu trandafiri,
Lacurile cu albastrul lor,
Cîte-un nor pe boltă călător,
Vezi, aceste bucurii văzute
Trec prin viața ta ca niște ciute.

Bine-ar fi să ai de ele vreme
Să le prinzi în aurii poeme,
Versul cititorii să-i desfete
Ca o boare miresmată-n plete,

Ca o mînă caldă ce mîngîie
Mîna ta în dragostea întîie.

– Dincolo de jocul de hulubi
Și de miei, pîndesc ereți și lupi,
Vulpea cată drum către cotețe,
Șarpele, și el vrea să te-nvețe,
Pînă ce te-adoarme și-a urcat
Sus la cuib în teiul parfumat.

Vezi, acestea toate eu le știu,
Și de umblu ca argintul viu,
Și de strig mai tare decît cînt,
Și de mă frămînt pe-acest pămînt,
E ca fiara – cum să-i zicem ? – fiara
Să nu calce niciodată țara.

Tuturora le doresc eu praznic,
Însă eu rămîn ce-am fost, un paznic,
Iar cînd lipsă n-o mai fi de pază,
Atunci moșul și el o să șază
Și umflînd cimpoiul gras în pîntec
O să-și cînte bătrînescul cîntec.

DRAGOSTEA MEA

Ca Șincai, bătrîn cronicar
Purtînd adevăru-n desagă,
În inimă dragoste car,
Să satur o lume întreagă.

O dragoste simplă de rînd,
Pe sama poporului simplu,
Din inimă-o dărui, n-o vînd,
Prin lume cu ea cînd mă primblu.

E dragoste pentru acei
Ce taie cărbunele-n mină,
Ce scot din adîncuri ţiţei,
Ce apa o-ndreaptă-n turbină.

E dragoste gata să ia
În braţe pe-aceia ce ară,
Ca holda să geamă de grea,
Şi pîne să fie în ţară.

E dragoste pentru acei
Ce peatră topind în furnale,
Sub arşiţă-n joc de scîntei,
Golesc în tipare metale.

E dragoste stînd fără somn,
În noaptea de spaimă şi vrajă,
S-aud-o mişcare, un zvon,
Alături de cei ce ţin strajă.

E dragoste pentru pămînt,
De-i şes, de e munte, de-i apă,
De poartă clădiri în avînt,
Ori oase-n repaos în groapă.

E dragoste pentru drapel,
Al oastei, al patriei sfinte,
Şi pentru acei ce sub el
Ştiu singurul drum : înainte !

Vezi, dragostea asta o port
Cu patimă-n pieptu-mi şi-o dărui,
Iar cînd va fi dat să fiu mort,
Aş vrea ca sub ea să mă nărui.

Pe groapa umilă a mea
Pierdută-n pămînt şi-n uitare,
Aş vrea să rămînă doar ea
Ca merii şi vişinii-n floare.

CRIŞUL

M-am tot ciorovăit cu Crişul
În nopţi de linişti ardelene,
Să-mi spună taina lui cea mare,
Dar Crişul meu doinea alene.

– „Hai spune, Crişule, o dată
Cum umfli pieptul tău de valuri
Şi smulgi tot ce e slab şi putred
Pînă departe hăt sub dealuri."

Eram pe-atuncea tînăr încă
Şi nu ştiam la toate tîlcul.
Vedeam stejarul singuratec,
Şi nu-mi păsa ce-nseamnă pîlcul.

Treceam cu pas voinic prin codru
În samă nu luam pîraie
Uscate pînă-n fund, dar vai,
Cumplite cînd veneau puhoaie !

Şi mă uitam la mîndrul Criş
Cum curge-n matca lui cu vaduri...
„E singur – îmi ziceam – ca mine,
Şi nu-şi aruncă ochii-n laturi.

Cînd însă-i multă uscătură
Pe ţărmurile lui străbune,
Se-ncinge cu mînii de vifor
Şi zale de răscoală-şi pune..."

Ca el visam să fiu şi eu,
Eram pe-atuncea tînăr încă,
Şi-n doina undei cîntătoare
Nu desluşeam taina adîncă.

Dar au trecut ca valul anii
Şi am văzut atîtea cele
Şi-acum de mult nu mai vorbeşte
Trufia-n cîntecele mele.

Şi ştiu că-n unda tulburată
A Crişului cînd el se umflă
Aleargă-o mie de pîraie
Şi-s gata matca lui s-o umplă.

Şi se revarsă peste maluri
Potop ce ştie doar o cale,
Să smulgă tot ce-i rău şi putred,
Ca-n vremurile de răscoale.

Iar azi cînd stau pe ţărmul apei
Şi-ascult iar doina cea străbună,
Eu ştiu ce-nţelepciune veche
În valuri pururi noi răsună.

De-ar prinde rădăcini vrăjmaşe
Să-şi scurme drum în sînul ţării,
De s-ar isca neguri duşmanii
Înaintînd din fundul zării,

Atunci seninul nostru cer
Şi-ar încrunta deodat' sprînceana,
Ar da strigarea ei de luptă
Pădurea noastră, năzdrăvana,

Şi rîurile ţării toate,
Din Marea Neagră la izvoare,
Şi-ar tulbura unda curată
Şi-ar alerga către hotare.

Şi-ar alerga toţi fiii ţării,
Să frîngă fulgere haîne,
Să peară de potop năprasnic
Cine-ar lovi, ţară, în tine !

GRUIA LUI NOVAC

Fost-au fost şi Gruia lui Novac,
Fost-au Corbea, Toma Alimoş,
Am luptat aşa din veac în veac
Şi-am învins aşa din moşi-strămoşi.

Ba şi astăzi poate încă doarme
Mihu lîngă fagul său cu arme,
Paşte murgul şi ciuleşte din urechi,
Veghea obicei ni-i din străvechi.

Ei ! de-ar sta să povestească munţii
Cîte ştiu din cele vremi, cărunţii,
Nu ştiu, zău, de s-ar găsi hîrtie,
Da' nici pană toate să le scrie !

D-apoi sînge cît a curs pe ape,
Cîte leşuri dat a fost să-ngroape
Lutul nostru, căpcăuni, ai morţii cruciaţi,
Fel şi fel de oaspeţi nechemaţi !

Şi pe cît se vede iacă treaba
Lupta noastră n-a fost chiar degeaba.
Am ajuns popor fără de rege,
Dîndu-şi pe dreptate sieşi lege !

Unii ştim că nu sînt de acord,
Chiar dacă ne seamănă la port,
Chiar dacă ne seamănă la vorbă,
Chiar de ni se-nfruptă şi din ciorbă.

Altora după petrol li-i jale,
După cîte mai puneau la cale,
Cînd schimbau miniştri şi guverne,
Cum se schimbă faţa de pe perne.

Nu-s prea mulţi, da' răi sînt ca otrava,
Măcar că-s mai fără preţ ca pleava,
Iar de-ai măcina din ei tărîţă
Nu i-ar plînge-n lume nici o mîţă.

Bine-ar fi sămînţa să le piară
Cum pieriră-atîtea lifte-n ţară.
Dar ca să le vină lor de hac
Bun e, Doamne, Gruia lui Novac !

Şi-i pe-aici nepieritorul Gruie,
E poporul nostru care suie
Treptele istoriei muncind –
Vai de cei ce-n harţ' cu el se prind !

PATRIA

Ce-i patria ? – Durerea mea de-acum
Că ninge greu în plină primăvară,
Că zace floarea de cireș pe drum,
Că multe boabe n-au să mai răsară.

Ce-i patria ? – Nădejdea că ogorul
Muncit cu rîvnă și cu iscusință
Va bucura cu roade arătorul,
Că vom avea-n hambar cu prisosință.

Ce-i patria ? – E faptul că te bucuri
De tona de cărbune peste plan,
Ori te-ntristezi cînd nu-s pe viță struguri
Și-adăști să vină cu belșug alt an.

Ce-i patria ? – E Dunărea albastră,
E Bărăganul, Munții Apuseni,
E lupta de milenii, lupta noastră,
Romîni și neromîni, dar pămînteni.

Ce-i patria ? – E sîngele vărsat
De mii și milioane de eroi,
Din orice colț de țară, orice sat
Și orișicare casă de la noi.

Ce-i patria ? – Ești dumneata și eu
Și toți acei ce sînt cu noi de-o seamă,
Și gata sînt să sară cînd e greu,
Cînd patria s-o apărăm ne cheamă.

Ce-i patria ? – E pasul apăsat
Cînd trec, trec rînduri-rînduri muncitorii
Cu steagul roșu-n vînt desfășurat
Duși de partidul nostru spre victorii.

DESCÎNTEC

A ieșit la drum ca toți să-l vadă
Șarpele cu clopoței în coadă.
Șarpe, cînd te doare capul
Ieși în drum de-ți cată leacul.
Da' nu-i șarpe ci e om, de-i om
Cel ce amenință cu-atom.
Șarpe, cînd te doare capul
Ieși la drum de-ți cată leacul.
Om o fi, dar nu e om de treabă,
Iar pentru viață nu-i podoabă.
Șarpe, cînd te doare capul
Ieși la drum de-ți cată leacul.
Sîsăie din limbă ca dolarul
Cînd bancherii-și umplu buzunarul.
Șarpe, cînd te doare capul
Ieși la drum de-ți cată leacul.
Are slugi în jurul său – năpîrci
Ce-au scăpat cîndva de cocostîrci.

Şarpe, cînd te doare capul
Ieşi în drum de-ţi cată leacul.
Sînt năpîrci cu svastica în frunte,
Şi mai mari la trup şi mai mărunte.
Şarpe, cînd te doare capul
Ieşi în drum de-ţi cată leacul.
Ţin cuţite-n dinţii găunoşi
Şi li se năzare totul roş.
Şarpe, cînd te doare capul
Ieşi în drum de-ţi cată leacul.
Dar pe drum trec oameni cu ciomege,
Merg la treburile lor, se înţelege.
Şarpe, cînd te doare capul
Ieşi la drum de-ţi cată leacul.
Şarpe, tu, cu coadă sunătoare,
Mi-e că te vor spînzura la soare.
Şarpe, cînd te doare capul
Ieşi în drum de-ţi cată leacul.

MÎNUŢA MOARTĂ

Atît era : o mînă de copil,
În jur moloz, hîrtii şi ziduri sparte,
Şi toţi s-au dus, în fiecare parte.
De-atunci sînt ani vreo zece în april.

Mînuţa care n-a-nvăţat să poarte
Creion stîngaci pe foi, apoi agil,
Nici un arcuş cu dragoste, subtil,
Pe trupul alăutei, peste coarde,

Azi cine ştie ce minuni ar face,
Şi ar semna desigur pentru pace
Alăturea de semnătura ta.

Înmoaie tu în lacrimă o geană
Şi scrie-ncet pe filă pentru ea,
Pentru mînuţa moartă şi sărmană.

AMINTIRILE PĂMÎNTULUI

Cîntece vechi de răscoală,
Poveşti cu lotri sara lîngă foc,
Zgomotul vieţii mereu le spală,
Numai amintirea le face la loc.

Numele, faptele încep să se şteargă
Pe pietrele de scoici şi tibişir,
Pierdute, negre şi căzute-n iarbă
La Şebiş în bătrînul cimitir.

A netezit cu mîna ei uitarea
Şi gropile comune lîngă sat,
Peste eroii fără nume bate boarea
Din codrul cu dumbravnic miresmat.

Sînt comuniştii din anul 'nouăsprezece,
Baioneta, pusă-atunci în loc de cruce,
A ruginit, fierul se trece,
Pe cei ucişi numai amintirea iară şi iară-i aduce.

Știu, ca somnul lor să fie liniștit,
Au trebuit să cadă feciorii din Ural,
Aici pe unde grîul unduit
Al colectivei se leagănă-n val.

Hei, istorie scrisă în inimi
Și pe filele holdelor însemnată cu sînge,
Spune tu răspicat omului, cine-mi
Cîntă acolo unde credeai că pururi se va plînge !...

Cuvintele cîntecului sînt de iubire,
Fata s-a luat cu iubitul ei la întrecere,
Snopii sînt groși, fata-i subțire,
În soare scapără cîte-o secere.

Pe unde trecu printre obuze tancul
Pe timpuri, azi trece o combină ;
Aici ținea batalionul romînesc flancul
Pe unde-n apus se tăvălește Crișul în lumină.

Poate unii au și uitat catiușa
Și duhoarea hoiturilor fasciste ;
E treabă la cîmp, la sediul colectivei e-nchisă ușa,
În zare nourii albi plutesc pe cer ca niște batiste.

Am frecat un spic de grîu în palme,
Boabele-s mari și pline și tari...
Colo după sălciile pletoase și calme,
Era o baterie de cîmp, lucrau din greu asudații tunari.

Zborul cocostîrcilor doar mie-mi amintește
De avioane mergînd către apus, –
Printre grîu sîngele voinicului zîmbește,
Albăstrelele cine știe ce i-or fi spus.

Nu, miriștea nu e de sînge pătată,
Ci asfințitul aruncă mărămi vișinii,
Și rareori brăzdarul mai scoate cîte-o grenadă
Ori cartușe coclite ori oase alburii...

Ce-ar fi ca și pămîntul să aibă memorie ?
Și poate că rănile vechi pe vreme de ploaie îl dor,
Ori cînd soarele rece se pierde ca o prigorie
Toamna tîrziu, înghițit de un nor.

Da, pămîntul are memorie lungă,
El nu uită nimic din cele ce-au fost,
Și poate că noaptea, cînd cerul haina cu stele și-o-mbumbă,
Își spune poveștile vechi pe de rost.

Atunci apleacă-ți urechea pe brazdele umede,
Atunci parcă s-aud gemete și ciocniri de metale,
Iar printre gheme de foc și printre tunete
Vezi cîte-un soldat cum se prăvale.

Snopii sînt parcă toți trupuri căzute,
Grînele netăiate zăngănesc...
Nu-i acesta zgomot de coasă subt cute,
Ci baionetele izbite scrîșnesc.

Luna privește înmărmurită,
Pînă la ea se aude cineva care cheamă,
Mușcînd țărîna cu sînge mînjită :
Mamă, mamă, mamă !...

E primul cuvînt învățat
Și ultimul spus de un tînăr soldat.
Undeva o mamă a visat
Că fiului ei concediu i-au dat...

Pămîntul are memorie și se zguduie tot
Ca de friguri : – „Nu mai vreau ! Nu mai pot !
Nu mai semănați în mine cadavre și plumb,
Lăsați-mă cu grîu și cu porumb !"

Pămîntul geme, îl dor amintirile, rănile :
– „Unde mi-s tulpinile svelte ? ! Dă-mi-le !
Dă-mi-le înapoi ! Unde-i viața ucisă de gloanțe,
Unde sînt neîmplinitele speranțe ? !"

– „Pămîntule, pămîntule, nu mai plînge !
Că n-avem să mai lăsăm dușmanii-ncoace,
Că n-avem să te mai mînjim cu sînge,
Pămîntule, pămîntule, și noi vrem pace !"

O, de cîte ori soarele nu m-a găsit îmbrățișat
Cu o brazdă de pămînt în zori,
După ce toată noaptea am mîngăiat
Pămîntul, să-i treacă de plîns și de vechii fiori.

TATUAJ

Mă tatuează timpul an de an
Ca pe-un războinic primitiv pe față ;
Văd tot mai clar pe cel ce mi-e dușman,
Și zilnic brațu-mi să lovească-nvață.

Dar de sub masca palidă și creață
Mă prinde cîteodată-un dor avan
Ca să mă uit cu ochi duioși la viață,
Cu ochii de pe vremi, de băietan.

Și totuși simt că altfel nu e chip
Cît timp își lasă urma în nisip
O feară care cere viață junǎ.

Da, voi trăi subt masca primitivă
Făcînd din capete de feară stivă,
Pe care eu și-ai mei au s-o răpună !

NU FII TRISTĂ...

Nu fi tristă, nu plec prea departe,
Numai pînă în vecini, în moarte.
Poate c-o să-ntîrzii puțintel
La o vorbă, la un păhărel.

Poate că atunci o să mă-ntorn
Doar cînd luna va suna din corn,
Doar cînd frunza s-o-nălța în sus,
Sus pe ram, de unde ea s-a dus.
Nu săpați în peatră foarte tare
Bietu-mi nume după-nmormîntare,
Nu-l săpați în peatră prea afund,
Numele sub anii grei s-ascund.
Cîntecele, cîte le-oi fi scris,
Să colinde lumea le-am trimis.
De vor face-o cît de cît mai bună
Nu regret că am sunat din strună.
Ce-mi însenină viața tristă
E c-am fost în era socialistă,
C-am văzut că omul totuși poate
Și e demn să aibă libertate.
Și că nu rămîne doar cuvînt
Fericirea vieții pe pămînt.

Hodiniți în pace, oseminte,
Omenirea merge înainte !

SÎNGE DIN SÎNGELE MEU

Fiecare lucru, fiecare ființă,
Fiecare cuget, fiecare carte,
Fiecare naștere ori moarte
M-ating cu bucurie ori cu suferință,
Lasă pe mine o umbră, o culoare,
O pată de lumină ce nu moare,

Miresme tari la mine în creier
Sunînd ca-n mirişti zvonul de greier.

Umbre, lumini, culori ori forme,
Simțiri mărunte, patimi enorme,
Imagini prin ochean, lupă ori prizmă,
Frînte, răsfrînte, drepte ori strîmbe,
Trosniți așa ca foi subt cizmă
Aici la mine-n cap subt căruntele tîmple,
Și toate vreți cuvinte să vă-mbrace
Și plîngeți și scînciți, și nu-mi dați pace.

Din graiul vechi vă cos eu haine nouă,
Cu flori, cu fir, cu fluturi și cu funte,
Vă spun de-un cîine cu un os pe punte,
V-arăt pe-un vîrf de iarbă un diamant de rouă.
Voi plîngeți însă tropăind în creierul meu,
Strigînd, schimonosindu-vă : – „Altceva vreu !

Sînt umbră, dar vreau să trăiesc,
Sînt chip, dar vreau să țîșnesc
Din tine și să plec în lume,
Și nu pot fără nume, nu pot fără nume,
Nu pot fără sînge, fără viață,
Căci vorbele deșarte mă îngheață,
Consoana și vocala mă strînge.
Dă-mi sînge, dă-mi sînge, dă-mi sînge !"

Vezi, frate, de ce stihul meu greu
E sînge din sîngele meu ? !

FUGA LUI ADAM

– „Adame, din măr ai gustat.
Te-am văzut. Ieşi afară din rai !"
Şi Adam, cu capul plecat,
Ieşi urmat de Eva cu părul bălai.

Acum plictiseala-n grădină
S-a-ntins ca o negură oarbă.
„Ce-ar fi să-i rechem şi să vină,
Să se tăvălească prin iarbă ?"

– „Adame ! vino-napoi că te iert,
Poţi mînca şi din măr, nu te cert,
Adu-o şi pe Eva, pe soaţa,
Deşi-i cam vinovată, hoaţa..."

Dar fuge Adam din nepot în nepot
Şi strigă cu greaţă : – „Nu pot ! Nu vreau !
Nu pot !"

CRISTOFOR COLUMB

În deşertul undelor amare
Vasul nu-i desigur lucru mare,
Nu e mare, n-are cum să fie,
– Vasu-i doar o şubredă cutie,
O galeră, o galeră numa',
Rîde şi-o batjocoreşte spuma.

Zic rechinii : Ăsta e Columb,
Vrea ceva ca aurul mai scump.
Zic balene : Ăsta-i Cristofor,
Vrea un ţărm bogat, cuprinzător.
Şi s-amuză spuma jucăuşe :
Are să ajungă în cătuşe !
Dar Columb, cu pînzele în vînt,
Vede-n somn pămînt, pămînt, pămînt !

INIMA-I PĂDURE VECHE...

Inima-i pădure veche
Cu tîlhari de drumul mare :
Cîntece ce n-au păreche
Cît e lumea pe sub soare !

Umblă poteră de critici
Să le prindă, să le lege,
Mari esteţi, mari apolitici,
Să le judece în lege.

Dară cîntecele-s loatre,
Nu te poţi lega de ele ;
Cîinii cum încep să latre
Ele toate se fac stele.

Şi de sus, din podul bolţii
Cată la dulăi şi rîd
Cum îşi bat dulăii colţii
Şi cum urlă de urît.

Critici, voi, urcați în pomi
Să v-apropiați de stele,
Ori vă faceți astronomi
Și priviți cu-un ochi la ele.

Cine știe ? Vr-una vine
Chiar la voi în telescoape.
Dar băgați de samă bine,
Că se poate să vă scape.

COPAC BĂTRÎN

N-am biografie
Nici cît un copac
Singur în cîmpie
Pe un țărm de lac.

Nimeni nu mă crede
De furtuni de zic,
Că doar nu se vede
Scris pe foi nimic.

Cuiburile care
Cîndva le avui
Stau azi în frunzare
Goale, fără pui.

Crengile uscate
Mi-au sporit în creștet,
Scorburi am, căscate,
Am frunzișul veșted.

Oglindită-n apă,
Fruntea mi-i în jos –
Numai frunza-mi scapă
Sus și luminos.

Dar și azi ca-n vremuri
Mă-nfior mereu,
Cînd răsari și tremuri,
Soare, 'n vîrful meu.

MĂRTURISIRE

În rai, aș fi fost îngerul Satan,
L-aș fi numit pe Domnul șarlatan.
Și poate din cădere nu chiar teafăr
Mă ridicam din nou în sus, – luceafăr.
Așa sînt eu, materie ciudată,
Din piuă iese mai înciinoșată.
Nu te uita că tac și-s răbdător,
Cu zîmbetul pe buze eu omor.
Că-s rău văzut ori bine, nici că-mi pasă,
Și stau numai cu cine vreau la masă.
Mi-i sufletul lucios cum e oglinda,
Dau tot ce am precum stejarul ghinda.

Şi cer atît : să nu te legi de mine.
Că nu ştii cum şi cînd măciuca-ţi vine.
N-am patimi nici cît iarbă un deşert,
Ucide-mă, şi poate că te iert,
Dar dacă vreau să te lovesc la cap,
O fac mai rece decît un casap.
Din secol am trăit o jumătate,
Voi mai trăi ani zece încă, poate,
Dar dacă-ar fi să mor peste o clipă,
Să ştii că-n trupul meu un nerv nu ţipă.
Nu-mi pare rău de ce-am făcut sau fac,
Iar nemurirea pentru mine-i fleac.
Port moartea-n buzunar ca pe-o pilulă
Şi pot să plec, cînd vreau, fără ţidulă.
Posteritatea facă-mi ce mi-o face,
Şi nu mă supăr de mă lasă-n pace.

Dar de poporul şi partidul meu
Mă cheamă iar, zbucnesc din groapă eu.

PIERSICUL

Spune tu, măi piersicule frate,
De-unde iei tu florile curate
Şi-ntr-o noapte singură pe toate ? !

Că poeţii, noi, ne tot trudim
Cîte c-o petală pe chilim,
Zile-ntregi şi tot nu izbutim !

Ne plimbăm şi-n fabrici şi pe şesuri
Puţintel ; cercăm şi înţelesuri
În cuvînt şi-n cîntecul de presuri.

Dar cîntarea totuşi ni-i săracă,
Parcă-i zvoană doar şi promoroacă
Şi de tine ni-i ruşine-o leacă...

Tu din locul tău nici că te mişti,
Nici nu-nvîrţi la gînduri şi morişti,
Totuşi flori în primăvară işti.

Am grăit. Ci piersicul tăcea
Iar tăcerea să nu-mi cadă grea,
Scutură pe mine-o floricea,

Scutură şi flori la rădăcină
Colo jos în bălegoasa tină
De-unde el porneşte spre lumină.

Şi pe cînd îi tîlcuiam eu harul
Se ivi alături grădinarul –
Ziua-şi limpezi zîmbind cleştarul.

AZIMĂ

1956

STUDIU

Te zugrăvesc în gînd, cînd eşti departe,
Să mă conving de-ţi ştiu de-a rost făptura,
Dar mi-e desemnul şters şi palid foarte,
Nu-s ochii tăi, nici inima, nici gura.

Nu, nu te ştiu de-ajuns. Învăţătura
Mi-e prea săracă, vorbe doar de carte.
Ca să-ţi cunosc dulceaţa şi căldura,
Mai trebui' să te-nvăţ pînă la moarte.

EURIDICE

Te-am smuls din lumea ta precum Orfeu
Lui Hades pe frumoasa Euridice,
Şi n-am privit cu sete-n urmă eu,
Ci visul mi-l lăsai să se ridice.

Te iat-acuma pe pămîntul meu
Îmlădiată-n muncă şi ferice,
Nu c-un ciorchin de crizanteme greu,
Ci-n braţe cu-un mănunchi bogat de spice.

Tristeții de-a muri de altădată
Noi setea de-a trăi i-am pus-o-n loc
Și-n cîntul nostru cîntul vieții sună.

Hai mai aproape lîngă pieptu-mi, fată !
Tu știi al lumii vechi năpraznic foc
Ce l-ai trecut cu mine împreună.

SUSPINELE DE ALTĂDATĂ CÎNTĂ...

Ne-a-nmugurit iubirea-n noi iubiri
Precum sămînța-n parc de trandafiri –
Ni-i dragostea mai multă, mai bogată,
Mai plină de lumini ca altă dată.

Pe unde-a fost de mult o supărare
Au înflorit zambilele-n cărare
Și-n locul unei șterse cicatrice
Își are cuibul cald o pitulice.

Suspinele de altădată cîntă,
Zdrobirea sufletească se avîntă
Schimbată-n ciocîrlie și scîntee
Și lacrimile vechi sînt curcubee.

Ne doare neizbinda ca o rană
Și nu ne obosește nici o goană
De-a căuta un leac, o mîngîiere,
De-a aștepta cuminte și-n tăcere.

Nu ne lăsară anii triști și goi,
Ca toamna rece pomii fără foi,
Ci timpul sărutîndu-ne pe frunte
Ne-a dat lumina culmilor cărunte.

CALUL TROIAN

Eu te-am primit în trupu-mi, cu alai,
Măi timpule, fălos că-mbătrînesc,
Știind că-mi dai și mai uitînd că-mi iai
Din mîndrul meu tezaur pămîntesc.

Dar, azi cînd ești în mine, parcă ai
Dinți mult mai mari care cumplit rînjesc.
Începi să iai, nimica nu mai dai
Și-n pîntec arme parcă-ți zăngănesc.

Am introdus eu singur în cetate,
Fără să știu ori cu știință, poate,
Cu oastea morții-n el, Calul Troian ?

Așa o fi. Dar, timpule, tu frate,
Să știi că fără milă ne vom bate –
Voi bate-n bătrînețea-mi ca-n dușman !

DARUL CEL MARE

Poate că anii care vor veni,
Şi vor goni de lîngă noi tristeţea,
Mai mult cu sînge nu i-ar rumeni
Pămîntului acesta frumuseţea.

Visu-ţi de fată n-o să se sfîşie
După iubitul prins în hora morţii,
N-o să-ţi mai coşi lacrimile-n iie
Tot aşteptînd în pragul porţii.
Şi nu ţi se vor scurge ochii de mamă,
În alte războaie, auzind prin somn
Că cineva, horcăind în sînge, te cheamă,
Cu glasul pierdut în al armelor zvon.

Iubită gingaşă, mamă duioasă,
Tovarăşă în muncă şi în luptă,
De cîte ori umbra mîhnirii nu se lasă
Pe inima ta de dor, de barda durerilor ruptă !

Tu, vieţii mîngîiere şi izvor,
E vreun cuvînt de preţ ca să nu-l meriţi,
Lumină ce răzbate de subt nor,
Semn dulce-al împăcării prin răzmeriţi ? !
Poate cu mine stai pe bancă-n parc,
Dar ştiu că poţi să fii şi Jeanna d'Arc.
De te apleci să scoţi găleata din fîntînă
Ori duci un băieţel bălan de mînă,
Eu ştiu că-n cartea unui Gorki nou
Poţi fi o sfîntă mamă de erou.

Şi cine ştie dacă-n colţul gurii
N-ascunzi sub zîmbet plin de taină rostul
Unei a doua-n veacul nostru
Dolores Ibarurri ?
Eu te-am văzut la carte şi-n uzină,
Eu te-am văzut în vifor şi-n lumină,
Eu te-am văzut legînd un snop de grîu
Ori poate dalbă înotînd în rîu
Şi ştiu cum poate inima s-o fure
Privirea ta, – cînd cer senin, cînd mure ; –
Cunosc şi vrerea ta ce nu se-ndoaie
Subt orice vînt
Şi inima-ţi ce nu e foc de paie
Cînd s-a aprins odată pe pămînt.
Dar mai cu seamă ştiu că-n lume nu e
Pentru acela ce spre culme suie
Alt sprijin dat cu drag ca braţul tău,
Pasul ferindu-l de năpîrci şi hău.

Femee, oare e vreun dar
Să fie demn de tine-n lumea asta,
Măcar cît raza e pentru cleştar,
De-i fi tu fata, luptătoarea ori nevasta ?

De ziua ta, eu te vestesc că este,
Căci tu-l grijeşti din vremuri de poveste
Şi-n pieptul omenesc el se desface
Ca floarea din boboc şi-i spunem Pace.

Iar într-o zi ţi-l punem la picioare,
Ca pe o creangă de cireş în soare.

MI-S OCHII ARȘI, MI I-A ORBIT LUMINA...

În spate am o jumătă' de veac,
În față, poate însăși nemurirea.
Venii sărac și voi pleca sărac,
Lăsînd în cînturi visul meu, iubirea.

În mîna dreaptă țin ulciorul plin,
În locul gol al inimii țin stînga,
Și tuturor în mersul meu închin
Din inima-mi ce nu mai știe tînga.

Sînt vrăjitorul ce-a-ncercat să schimbe
Amurgurile-n zori, în aur tina ;
În trup am raze ghimpe lîngă ghimpe,
Mi-s ochii arși, mi i-a orbit lumina.

Dar știu de-a rostul drumurile lumii,
Le bat cîntînd și merg așa nainte,
Pe om slăvindu-l și belșugul humii
Și-a libertății drepturi dragi și sfinte.

Ah ! Ce frumoase lucruri mai văzui,
Ce-ntinderi de azur deasupra mea,
Ce cîmpuri de mătasă jos, verzui,
Și orice stea din cer, în mări cu chip de stea.

Și am văzut și gingașele mîni
Umane sfărîmînd cătușe, lanțuri,
Și lacrimi am văzut în ochi bătrîni
Și bucuria-n cîntece și-n danțuri !

De-atuncea iacă nu mai vreau să știu
Pe lume de nimic, și-o spun într-una :
Ferice omul poate fi doar viu,
Și cînd a-nvins încălecînd furtuna !

De-atuncea văd mai mult ce nu se vede,
De-atunci desfac din timp metalul scump
Al vieții, ce luptînd omul și-o dede,
Ca din pănuși știuleții de porumb.

Și-n timp ce cînt, aud în juru-mi glasuri
Cîntînd la fel, puternice și pline,
Și se-nmulțesc la drum și la popasuri,
Acoperindu-mi glasul, și mi-i bine !...

AZIMĂ

Bătrîne cărți din timpuri scufundate,
Frumsețea din icoane de maiștri –
Nu dau răspuns, oricît încerci, la toate,
Pe sama trecătorilor pedeștri.

Mai bine dă-le purpurii mușcate,
Să și le pună-n razele ferestii, –
Ori un cuvînt pătruns de bunătate,
Ori dulce mied în încăperea cestii.

Dar mai cu samă cată-le putință
De-a izgoni cumplita umilință
Ca-n spicul altui' buza să ți-o razimi ;

Căci nu-i mîndrie mai fără hotară
Decît la cină-n asfinţit de sară
Să ai pe masă-a tale proprii azimi.

CU MOARTEA LA TAIFAS

Am stat cu moartea la taifas –
Pe-o noapte tristă şi geroasă –
Ţinînd în mînă un plaivas,
Iar dînsa răzimată-n coasă.

– Eşti numai chiciură, mi-a zis,
Eşti ros de viermi la rădăcină.
– Am cincinale-ntregi de vis,
Şi n-am nevoie de hodină.

– Vin alţii, tineri, plini de foc
Şi mult mai plini de har ca tine.
– Să vină ! Este încă loc
În lume pentru şi mai bine.

– În lume groază de vrăjmaşi
Aşteaptă numai să te nărui.
– Cu-atît sînt eu mai nărăvaş,
Cu-atît, mai îndărătnic stărui !

– La urma urmei o să pleci,
Căci viaţa totuşi nu-i eternă.
– Aştept pe la duşmani să treci,
Să-i culci cu fruntea-n sus pe pernă.

– Iar cînd am isprăvit, atunci
Şi glasul tău va să mă cheme ?
– Aşteaptă, şi-ţi voi da porunci
Cînd voi putea, şi-avea-voi vreme.

HOMER

Lui Jupiter, şi lui Ulise
Homer le-a supravieţuit
Prin cîteva ritmate vise
Ce le cînta pe la cerşit.

Eleno ! tresăreau bătrînii
Cînd apărea statura ta.
Simţeau în tremurarea mînii
Fiori ce nu se pot uita...

Dar ce mai rămînea din tine,
De nu se arăta Homer ?
Piereai – dantelă de glicine,
Ori stol plecînd la sud, subt cer...

Da, el ni te-a redat, poetul,
Aşa te-avem, aşa te ştim,
Cum el te-a smuls, trudind cu-ncetul,
Din al uitării ţintirim.

Şi, iată, ne eşti dragă nouă
Acuma, după trei milenii,
De parc-ai fi mireasă nouă,
Şi parcă noi am fi elenii.

Şi din atîta frumuseţe
Homer s-alese cu-o tristeţe,
Că nu se prea cunoaşte-anume
De-a fost, ori nici n-a fost pe lume.

CITITORULUI

Citeşte-mă, cînd fumul toamnei neacă
Şi drum şi sat, şi codru şi cîmpie,
Cînd frunze cad, şi rîndunele pleacă,
Şi focul lîngă vatră ne îmbie.

Atunci vei preţui mireasma ierbii,
Şi vieţii celor ce s-au dus povestea,
Şi dragostea, şi apele, şi cerbii,
Şi multe alte lucruri de acestea...

Iar de te fură gîndul, lasă cartea
Şi dă la visuri drumul spre înalt
Şi chiar tristeţii fă-i oleacă partea
De-o simţi venind, în sufletul tău cald.

Şcolar, ori fată de mărit, ori moş,
Plugar, ori muncitor de la uzină,
Citindu-mă, tu singur ai să coşi
Un vis pe haina vieţii, cu lumină.

PARTIDUL

Eşti calea ce-o găseşte omul,
Pierdut în codru fără urmă ;
Eşti prin deşert, deodată, pomul,
Cînd setea pe drumeţ îl scurmă.

Eşti mîna ce ţi-o-ntinde-un frate,
Cînd simţi că te cufunzi în gol ;
Eşti, peste ape tulburate
Şi pline de vîrtejuri, pod.

Eşti în puterea nopţii, casa
Cu geamurile luminate ;
Eşti glasul ce răspunde, masa
Întinsă pentru cel ce bate.

Ai fost şi scut, şi paloş sprinten,
Să aperi focul vetrii noastre,
De cei cu svastică la pinten,
Înfipt norodului în coaste.

Şi, celor cu viclene pravili
Sugînd al ţării suc şi sînge,
Le-ai pus în veac pururea stavili,
Să-i ştim a doborî şi frînge.

Ne-nveţi frăţia-ntre noroade,
Credinţa-n pace, şi ne-nveţi

Că fiecăruia se cade,
Muncind, prinosul ăstei vieți.

Și cîte le-am făcut prin tine
Sînt mărturie și dovadă
Că tu ești drumul către bine
Al celor care vor să vadă.

De cînd sîntem stăpîni pe fire,
Pe traiul nostru și pe vatră,
Am prins și gust de fericire
Și-o răsădim în țara toată.

Tu călăuz ne ești și carte,
Învață-ne, iubit părinte,
Și cum să facem mai departe,
Și cum să mergem înainte !

INIMI LA CONGRES

Tot mă gîndeam, cu ce să vă aseamăn,
În ce să caut chipul viu și geamăn
Al ridicării roșului mandat,
De toți, deodată-n sală, la votat ?

Un cîmp de maci, grădină de garoafe ?
Drapele-n mers al noii noastre slave ?
Dar astea-s poezie prea bătrînă –
Căci voi aveți chiar inimile voastre-n mînă !

MÎNDRIA CEA MARE

Mîndria de-a rosti *partid*
Așa de simplu cum bei apă,
Cum dai copilului din blid,
Cum intri-n șut, ori mergi la sapă ;
Mîndria de-a rosti *partid*
Cu sentimentu-n piept al forței
De purtător, prin veac, al torței,
Către podișul însorit
Al omenești fericiri,
Cu pîne, vin și trandafiri
În lumea noastră muncitoare ;
Mîndria de-a rosti *partid*
Cu dragoste, fără-ngîmfare,
Este mîndria cea mai mare.

Și dacă tu, muncind, înalți
Temei de vatră să rămînă
În lume pentru ceialalți
Ce după tine or să vină,
Mîndria mare-ți este dată
Și ție pentru viața toată.

CREDO

Mă sorbea de mult vîrtejul,
Dacă nu-mi erai tu far.
Mă tîram în glod, ca vrejul,
Fără trunchiu-ți de stejar.

Mă-ngropa de mult nisipul,
Subt simunuri de tristețe,
Dacă nu-mi dădeai tu chipul
Pentru-a lumii tinerețe.

Am iubit mai mult prin tine
Și pe Horea și Carpații ;
Zări deschisu-ne-ai senine,
Pentru multe generații.

M-ai crescut să tind statornic
Către-a vieții nalte praguri
Și s-adun în fapte, spornic,
Truda mea, ca mierea-n faguri.

Și mi-ai pus peste știubeie
Stea de purpur, ca să știu
Unde-i vatră, pat, scînteie,
De la lucru cînd reviu.

Iar de mie mi s-ar cere
Inima-mi spre-a vieții slavă,
Eu, prin tine, am putere
S-o înalț, ca pe-o garoafă.

Atolii scot la suprafața mării
Rotunde boturi, să sărute cerul ;
Ci stau departe stelele-nserării
Și pururi neatinse, ca misterul.

E suferință-n asta, ori e vis
Al suferinței de-a visa-n absurd ?
Azurul nu-i cerneală pentru scris,
Iar să culegi luceferi, brațu-i scurt.

Dar, iată, pe o punte purpurie
Pornește, omul cel de rînd, spre stele,
Și inima îmi bate-n piept, mai vie :
Mă tem !... Ajunge, oare, pîn' la ele ?

A pus picioru-n lună, ca pe prag,
Și ochii și-i îndreaptă-acum spre Marte.
– Ia seama cum treci pasul peste veac,
Și calcă pe spinare hîtra moarte !

SÎNT GATA...

Sînt gata, uite, orișicînd să spun
Bătrînei mele muze, rămas bun,
Să las să-și cate poezia gineri
Printre urmașii mei frumoși și tineri.

Dar cît mai sînt scăieți și spini, prin lanuri,
Și frîne, prin uzine, la elanuri,
Lăsați-mă pe mine să le rup
Și să le smulg, cu dinții mei de lup.

Dușmani eu am, și-așa, destui pe lume,
Ce-mi știu de teamă, nu numai de nume.
Iar de-oi cădea, abia de mă ridic,
Căci și ucis, dușmanii mi-i despic!

Să răspîndească alții vorbe rare,
De aventuri cu petele solare;
Eu am rămas cu fața spre vrăjmași,
Cu ochii-n patru, și atent la pași.

Și pot să mor, dar nu s-adorm pe armă,
Chiar dacă oboseala grea mă darmă.
Și știu că tot ce fac nu e zadarnic,
Chiar dac-ades m-am chinuit amarnic.

Și poate n-am să intru-n noua eră
Cu oamenii cei noi, mai buni ca mine...
Cînd se înalță o termitieră,
Un pîlc războinic, paza ei, o ține –
Termite ce rămîn pe dinafară,
Termite care trebuie să moară,
Pe cînd se-nchide zidul la cetate...

Eu n-am să intru-n era nouă, poate.

SIMPLU SOLDAT

La ce-mi servește, mamă, că m-ai făcut poet?
Să-mi placă gînguritul porumbilor sălbatici,
Să calc pe șesu-n floare, cu grijă, și încet,
Să nu-l apăs prea tare, cu pașii-mi singuratici?...

Dar s-au gîndit bancherii, cînd apăsau pe tata
Cu camăta la termen, iar vechiul stat, cu bir?
De-aceea nu pot scrie sonete moi, ca vata,
Și folosesc adesea urîta rimă „zbir"!

– Ajunge, spune-or unii, cu lupta ta de clasă!
Cu lupta pentru pace, și pentru comunism!
Mai cîntă și tu, frate, ciorapii de mătasă,
Și dragostea suavă-ntre flutur și iris...

Ori laudă supremul moment cînd se cunună
În soare hidrogenul, și-n heliu se schimbă,
Ori cînd neantu-n spații, ca clopotele sună,
Căutîndu-și chip și seamăn în omeneasca limbă...

– Eu voi muri, probabil, peste vreo trei decenii,
Și poate că-mi vor face statuie șebișenii;
Dar, pîn-atunci, gîndi-voi mereu în cincinale,
Partidule, ca simplu soldat al oștii tale!

Clubul cărții digitale 2022

ȘTIA ȚIGANCA...

Știa țiganca Noapte,
Cu salbele-i de stele,
Jucînd, să iște șoapte,
Și chiar suspine grele.

Iar cînd punea cununa
De-argint, în păru-i negru,
Ni se stîrnea furtuna
În inimi, pe de-a-ntregul.

Dar nimănui, vreodată,
Ea nu i-a dat vr-o gură –
Pleca bețiva ceată,
Scuipînd o-njurătură...

Eu însă trag nădejde
Și astăzi, cu răbdare,
Că noaptea-mi dăruiește
Odată-o sărutare.

...Și, poate, ca să-mi placă,
Tot șovăind să vie,
Spre zori de zi îmbracă
Catrință purpurie.

LUMINA LUI OCTOMVRE

E frig, și negură, și vînt,
Mai sînt și rele pe pămînt ;
Ci, totuși, peste toți și toate,
Cu slavă, an de an răzbate,
Lumina lui Octomvre.

Nu-i soare, cum e orice soare,
Ci-n inimă la om răsare,
Și-n inimă fîntînă face,
De fericire și de pace,
Lumina lui Octomvre.

Se-nflăcărează trupul, gîndul,
Și lîngă tine crește rîndul,
Cînd brațul tău în steag îl schimbă,
Vorbindu-ți omeneasca-i limbă,
Lumina lui Octomvre.

Sub raza ei biruitoare,
Țîșnește floare după floare ;
Noi oameni crește, naltă, cheamă
– Pe comuniștii fără teamă –
Lumina lui Octomvre.

Și raza ei ucide șerpii,
Topind cătuși, sloboade șerbii,

Şi-n lume proletara frunte
O luminează, ca pe-un munte,
Lumina lui Octomvre.

Ea nu adastă anotimpuri,
Şi stinge mincinoase nimburi,
Şi cere, aspru, prin poruncă,
Suprema cinste pentru muncă,
Lumina lui Octomvre.

Zbucni, de Polul Nord aproape,
Zăpezi, duşmani umblau s-o-ngroape,
Ci ea încinse roşă zare,
Şi-a tot cuprins pămînt şi mare,
Lumina lui Octomvre.

O aţiţă întîiul Lenin,
Sublimul geniu între genii,
Sub braţul lui mişcau popoare,
Purtară braţe proletare
Lumina lui Octomvre.

Azi nu-i meridian pe lume
Să n-o cunoască-n fapt şi nume,
Nu-i om, să nu-i fi dat căldură,
Duşman, să nu-i fi dat arsură
Lumina lui Octomvre.

A răsărit la noi în ţară
Odată, într-o primăvară,

Odată, într-o iarnă-amară,
Apoi, deodată, într-o vară,
Lumina lui Octomvre.

August a fost atuncea luna,
Şi a rămas pe totdeauna,
În romîneştile meleaguri,
Cu ale muncii roşii steaguri,
Lumina lui Octomvre.

De-atunci, la gît o poartă pruncii,
O poartă-n ochi, oamenii muncii,
Şi luminează fabrici, şcoale,
Ogoare şi hidrocentrale,
Lumina lui Octomvre.

În van visează să ni-o stîngă
Vrăjmaşi, cu vrerea lor nătîngă,
Căci nu se stinge, nu se stinge,
Căci una ştie doar – a-nvinge –
Lumina lui Octomvre.

PAZĂ

Am poposit la început de eră,
Bătrîn puşcaş, cu arma-n bandulieră,
Sătul de triste, palide vedenii
Ce umblă-n omenire de milenii.

Aicea stau cu alți de-ai mei tovarăși,
Spunînd povești, aceleași, iar și iarăși,
Cu baioneta pusă subt bărbie,
Ca somnul să-l gonim, de-ar fi să vie.

Ne dau tîrcoale crîncenele iasme,
Știutele, robie, jaf, război –
Ai zice c-ar dori s-asculte basme.

Noi știm c-ar vrea pe poarta erei noi
Să intre, și să stoarcă sînge, sînge...
– Prietene, deci arma-n mîini o strînge !

UMBRA DE LA HIROȘIMA

Stă pe trepte umbra unui om.
A rămas, pe veci, înscrisă-n piatră.
A înscris-o meșterul atom.
Amintirea printre ziduri latră,
Ca un cîne, a pustiu – și urlă,
Către-o neagră, tristă, arsă turlă.

Omul a pierit, dar umbra strigă :
„Unde-i omul meu ? Cin' l-a ucis ?"
Tac ruine, sîrma se-ncîrligă
Pe-un cireș, ce floarea și-a deschis.
Primăvara, cu picioare frînte,
Din molozuri cearcă să se-avînte.

Hiroșima ! Sînii de femei
Arși în flăcări, sîngerînd – frumoșii ! –
Au lăsat orfani copiii tăi.
Umbra strigă : „Unde-s nemiloșii
Ce topiră-n vîlvătăi fierbinți
Leagăn, carte, sapă și părinți ?"

Hiroșima ! umbra unui om
Stă în stei pe veci încremenită,
Crește frunza, cade-apoi din pom,
Numai umbra stă nedeslipită,
Stă, și nu e chip să se împace,
Fără om, printre ruini buimace.

„Tu ești omul meu ?" – oprește ea
Trecătorii, ce pe-acolo umblă.
Ei răspund, cu o privire grea :
„Nu sînt eu, nu-s eu, sărmană umbră..."
Umbra cercetează, cercetează
Trecătorii, vrea pe toți să-i vază...

Trecătorii trec, cu umbra lor,
Fiecare-ncet ori mai cu grabă,
Numai umbra stă, și n-are zor,
N-are om s-o ia cu el, la treabă, –
Nici nu trece nimeni fără umbră
Pe subt soare, dintre cei ce umblă !...

Umbra stă ca sentinela-n post,
Stă de pază pentru totdeauna,

Să nu mai revină ce a fost,
Să nu mai coboare-n veci furtuna,
Să nu ardă para nucleară
Omeneasca noastră primăvară.

INIMA BĂTRÎNULUI VEZUV

1957

MERINDE PENTRU CARTE

Băgați de seamă, cîntecele mele,
Că iarăși vă trimit pe drumuri grele.
Ce drumuri ? Silhă, văgăuni, coclauri !
Și dacă nu-s cu zmei și cu balauri,
Ades vor fi cu bolovani de gheață,
Cu stînci prăpăstioase și cu ceață,
Ori mai pe șleau, cu inimi înghețate,
Cu nepăsare, cu străinătate.
Și ce v-așteaptă mai grozav ca toate
Pe drumurile sparte și-ncurcate,
E că dorind un pic de mîngîiere,
Veți întîlni noianuri de tăcere.
Voi bateți cu nădejde din aripă,
Iar cumva din tăcere dacă țipă
Vro cucuvaie, ca să vă-nspăimînte,
Zburați, zburați, căci undeva pămînt e !
Prieteni sînt, prieteni, ei v-adastă,
În ochi au zîmbet, flori au în fereastră.
Nu, cîntecelor, nu vă fie teamă :
Cu voi pornesc din cele vechi o samă
Din cele ce-au fost date și-n tărbacă
Cînd încercară prin strîmtori să treacă.
Acestea sînt bătrînele-mi cocoare
Ce iau în piept furtunile pe mare.
Iar de-au căzut, s-au ridicat tot ele
Amestecîndu-și zborul printre stele,

De-aceea vezi cu aur sînt pătate,
Iar cînd încep din aripe a bate
Par clopote şi buciume, par ape
Ce sună cînd departe, cînd aproape,
Bocind a moarte, chiotind a nuntă,
Ivindu-se din depărtarea-afundă
Cu zarea-n pliscuri – flamură albastră –
Drept semn că vine primăvara noastră.
Porniţi după bătrînele cocoare,
Voi cînturi noi, prin vijelii, spre soare.

1957

PIEDESTAL

Mă inventau, de cumva n-aş fi fost.
Eu sînt în secol o necesitate,
Sînt toboşarul vremii care bate
Vestind ce are şi ce n-are rost.

Se poate c-o să mor ucis în post
Şi mulţi vor plînge, vor şi rîde poate,
Dar chiar vrăjmaşii numai pe-nfundate,
Căci n-am fost caraghios, fricos ori prost.

Iar moartea pentru mine-i piedestal
Pe care nu-l doboară nici un val,
Rugina vremii, uneltirea crimei.

Căci m-am zbătut şi m-am mişcat mereu
Cu cei de jos la bine şi la greu
Şi voi trăi în inima mulţimii.

1957

CAISUL

A rodit caisul meu bugăt
Şi veniră de departe hăt
Fel şi chip de furi mai mari, mai mici,
De la vînturi pînă la furnici,
Scuturîndu-l şi ciupindu-l toţi
După cum năravul e la hoţi.
Au stricat şi fructe verzi şi coapte
Căţăraţi pe ramuri zi şi noapte.
Ba sosiră şi cu ferăstraie,
Cîte-o creangă mai cu rod să-şi taie,
Toţi s-au îndulcit cît au putut
Pînă ce şi-n pîntec i-a durut.
Iar acum cînd n-au ce să mai fure
S-au pornit cu toţii să mă-njure.
Unii umblă cîte cu-un topor,
Mînioşi, – zău, nu ştiu ce mai vor ? !

– Oameni buni, mai staţi pînă la vară,
Că rodeşte pomul nostru iară.

POETUL

Poetul e durerea cîntătoare
Și glasul fericirii pe pămînt,
De-aceea vezi poetul nici nu moare
Cît fericirea nu-i biruitoare

Și cît mai sînt dureri – și încă sînt !
Durerile poetul le adună
Ca vrăjitorul șerpii din păduri,
Punîndu-le să joace după strună
Ca fulgerele noaptea pe furtună
Cu frîngeri iuți și cu-ncolăcituri.

Ci vinul fericirii el îl scoate
Storcîndu-i purpuria picătură
Din miezul cald al inimii curate,
Din inima-i ce pentru tine bate,
Tu, omenească, însetată gură.

NU LEGĂNAT...

Nu legănat pe nufăr ca o broască
Urmașilor li-i dat să mă cunoască,
Nici suspinînd la sînul mort al lunii,
Ci călărind pe spatele furtunii.

Ah ! Fulgerele-mi împletiră steme
Pe fruntea grea de gîndul vieții noi –
Nu, n-am venit tîrziu nici prea devreme
Din codrii mei cu arborii vîlvoi.

Mai sforăie furtuna mea sireapă,
I se-nfioară coama pe grumaz,
O fi miros de hoți, miros de groapă...
Cine s-ascunde-n fugă printre brazi ?

Ei ! cînd mi-oi smulge inima grenadă
Și voi trînti-n dușmanii mei cu sete
S-o face roșă culmea cu zăpadă
Și munții vor porni cu foc în plete !

1957

FLOAREA-SOARELUI

Tu crezi că eu m-am ploconit la soare,
Cînd mă-ntorceam cu ochii mei de floare.
Cu genele-mi de aur după el,
Făcînd în viață din lumină țel ?

Și oare crezi că s-a sfîrșit povestea,
Că toate «ploconelile» acestea,
Cum le numești, au fost o înjosire
Ce n-o făcea o floare mai subțire ?

...Eram un ochi căprui plin de dorințe,
Azi iată sînt un fagur de semințe
Și nu-n zadar și-a răsunat ghitara
Un greieruș cîntîndu-mi toată vara.

Și am să fiu în vara viitoare
Lan cîntărind tot aurul din soare
Și-n viață zămislind o viață nouă,
Rîzînd în diminețile cu rouă !

1956

FLOARE RARĂ

Știu eu bine că nu-s primul
Care-a vrut în cînt sublimul,
Care-a strecurat în artă
Apă vie, apă moartă
Și-a schimbat în roșă floare
Rana lui usturătoare.

Floarea roșie ca focul
Vouă vi-a purtat norocul,
Rana însă, doare încă
Și s-ascunde-n trup adîncă –
Nu-i nimica, las' să doară,
Poate c-o să mai înfloară.

VOUĂ

Pe drumuri lungi de-am rătăcit,
Eu trupul meu mi l-am trudit ;
Pe stînci abrupte de-am urcat,
Genunchii mei i-am sîngerat ;

Și flori de n-am găsit pe colți
Eu singur am tînjit subt bolți.
Ci-n pribegie de-am cîntat,
Prieteni, vouă vi-am cîntat.

1957

MORARUL

De-acuma cînd mai rar și cînd mai des
Simt inima-mi bătînd. Am înțeles.
Ci visele cu saci de aur, iată,
La moară-mi vin mai mult ca altădată.

Pe toate să le macini poți tu oare
Nainte de se-ntunecă, morare ?
Aprind o pipă și mai stau o clipă.
Ai ! cum făcui din anii mei risipă !

Cum dă din cap și soarele-ntre foi !
Bătrînule, apunem amîndoi.

Tu iar răsari a doua zi, ce-ți pasă ?!
Morarul de subt copcă n-o să iasă...

Și de-ai fi fost mereu morar de treabă !
Dar nu-i nimic, hai macină degrabă.

1957

O RĂDĂCINĂ VORBEȘTE

Mîndria mea ! Dar lasă... Rădăcina
Să stea subt lut. Nu, n-am să văd lumina,
Frumseți nebănuite care mîne
S-or desfăta sub zările stăpîne.

Și ce-o să știe foile din vîrf
Că jos a trebuit să sug din stîrv,
Să mă-mpletesc cu rîmele din glod,
Ca rumeneala s-o trimit în rod ?

Frumosul fruct ! Ce degete zbîrcite
Au pipăit cu grijă și trudite
În udul întuneric de dedesubt
Pîn' ce-n țărînă labirint mi-am rupt,
Din putregai să pot s-adun dulceață !
Nu mi-a fost dată nici o dimineață.

În bezna-mi de miner slujind luminii,
Legată stau d-mpărăția tinii.

Dar cea mai mare din dureri mi-ar fi
Cînd, cine știe, poate că-ntr-o zi
Din înălțimi ar fi să se prăvală,
Huind, gemînd, scrîșnind la mine-n poală
Coroana mea, de fulgere încinsă,
Lovită, doborîtă și învinsă,
Cu pui arzînd în cuiburi mici de puf
Și păsări bocitoare prin văzduh !

Și iarăși aș pleca de la vlăstare,
Orbecăind cu frunze noi prin zare !

1957

NORUL CU O STEA LÎNGĂ SÎN

Treceam prin lume, nor întunecat,
Cu fulgere și cu potop de ploi în piept.
Dar lîngă sînu-mi o stea s-a culcat
Și vai ! nu mă îndur s-o deștept.

Nu pentru gingășii sînt eu trimis.
Cum să te fac, stea mică, să-nțelegi ?
Somnul tău blînd mă fură către vis.
Ci eu am alte legi.

Arbori trufași se-nalță fără roadă :
Uitară ce sînt.
Cîmpuri setoase așteaptă să cadă
Mană pe pămînt.

Şi eu, trimisul nor întunecat,
Cu fulgere şi cu potop de ploi în piept,
Veghez o stea ce lîngă sînu-mi s-a culcat
Şi nu mă-ndur s-o deştept !

1944

«L'AMOR CHE MOVE IL SOLE E L'ALTRE STELLE»

În miez de veac, la cumpănă de viaţă,
M-am pomenit cu mine singur stînd
După o noapte lungă-n dimineaţă.

Fu grea beţia cu femei şi cînt,
Dar şi mai grei, cu remuşcare, zorii
Împrăştiaţi ca foi de roze-n vînt.

Şi mă uitam la roata moartă-a morii
Ce sta pe iazul sec, necercetată
Decît de duhuri din afara orii.

Dar iată că deodată mi s-arată
Din buruieni şi stuhuri încîlcite
O fată ca o marmură curată !

În păr garoafă roşie purta
Şi zmeură, cu boabe mari şi coapte,
Pe sînii-aşteptători şi tari avea...

Şi zîna mea s-a dezvelit din noapte :
Iubirea – bucurii şi doruri grele –
Ce mişcă viaţa noastră către fapte

Şi soarele şi celelalte stele.

1948

MAI VII ?

De ce şi la ce să te mint ?
Sînt inimă, cuget şi trup.
Nici înger nu sînt, dar nici lup,
Nici aur nu am, nici argint.

Lumină nu sînt subt obroc
Şi poate că nici nu-s lumină,
Ci biată păpuşă de tină
Ce-şi cearcă subt soare un loc.

Te iau, dacă vrei tu, cu mine,
Cu noi, cu acei ce se zbat
Să scoată din rele un bine,

Să facă oraşe din sat,
Nepoţilor, noi bucurii,
Şi-aceasta durează... Mai vii ?

1957

DRAGOSTE

Vorba-mi aspră ca sudalma
Cînd apari se face cîntec,
Purtătoarea spezii, palma
Mea se face crin deodată.

Dragostele zbuciumate
Mi-s ca şerpii de străine,
Nici iubirea cu păcate
Nu mă cheamă-nspre genune.

Sînt un fruct cu spini pe coajă
Şi te am, prin timp, miez dulce ;
În afară-i frig, ci vrajă
Şi căldură-i lîngă tine.

1956

SĂRUTURI

Săruturile tale, scumpă, sunt
Furtuni de primăvară cu petale.
S-au scuturat şi-n părul meu cărunt
Din pomul alb al tinereţii tale.

De-acuma nici nu pot să mai le număr
Şi n-aş dori oglinda să le-ascunză –
Simt capul tău zăcîndu-mi cald pe umăr
Şi ochii pîlpîind culori de frunză.

Dar vai ! această seară, rece totuşi,
E poate cea din urmă, cea din urmă.
Vezi printre nouri lacuri mari de lotuşi ?
Auzi cum viermii-n ţărna moartă scurmă ?

Uita-mă-voi în urmă tot mai des
Mirîndu-mă că nu mai pot uita.
Avut-au oare toate înţeles ?
Tu rîzi în amintire : ha, ha, ha !

Oh ! amintirea corn de vînătoare
Pierdut în vînt – cum spune-Apollinaire.
Am crengi a doua oară-nfloritoare,
Ci stoluri mari pornesc pe drum de cer !

1941

SCRISOARE

Cui am să trimit aceste versuri
Să le-ngîne murmurînd încet ?
Ne-nţelese, pline de-nţelesuri,
Cum ar zice marele poet.

Ploaia încă n-a-ncetat de tot,
Fulgeră văzduhul în neştire –
În deşert m-am străduit, nu pot
Urma să ţi-o şterg din amintire.

Fără seamăn zilele mi-s sterpe,
Nopţile cu beciurile reci ;
Strîns mă-ncolăceşte ca un şerpe
Gîndul despărţirii pentru veci.

Plin de spaimă strig în vis, şi nu e
Cine să-mi asculte îndurerarea ;
Cum pe stîncă valurile sue
Simt crescînd în mine desperarea.

De te smulg din piept, spinoasă floare,
Şi te-azvîrl cu ură la pămînt,
Inima-mi bolnavă, la picioare,
Zace aburînd şi sîngerînd !

Iar de norii-nvăluie-n perdele
Chipul răsăritului de lună,
Vine vîntul, scutură de ele,
Şi te văz zîmbindu-mi : Noapte bună !

Tu, care m-ai pîrjolit în iadul
Gurii tale, unde eşti prin ceaţă ?
Nu auzi cum hohoteşte vadul
Tînguind sub zidul greu de gheaţă ?

Vrei s-aprind în vorbe de jăratic
Dorul meu şi să-l împrăştiu jerbă,
Eu arzînd ca bradul singuratic,
Să topesc răceala ta superbă ?

Taine ştiu ce nu se vor cunoaşte,
Pentru porţi nedescuiate : chei ;
Drumul ce sub paşii mei se naşte
Scapără în noapte de schintei.

Şi-aş putea să ferec timpu-n lanţuri,
Crinul veşnic înflorit să-l caut ;
Pot să fac, de vrei vrăjite danţuri,
Să-mi danseze Moartea după flaut.

În ivoriul turlelor măreţe
Nărui şi ridic împărăţii ;
Tinereţe fără bătrîneţe,
Viaţă fără moarte : jucării !

Dar la ce, iubito, m-aş întrece
Să vrăjesc urechile, privirea ?
Nu te vreau simbolică şi rece
Dominînd prin veacuri nemurirea.

Vreau iubirii noastre fără mască
Să te laşi în braţele-mi încet, –
Prunci îmbrăţişările să nască,
Nu deşarte vorbe de poet.

Cum atîrnă roadele prea coapte
Toamna de şuviţele de vie,
Sînul tău vîrtos, mustind de lapte,
Pruncii graşi cu gura lor să-l ţie.

Nu palatul mîndru din poveste
Am să mi-l aleg vieții vatră –
Ai să vezi tu cît de bine este
Într-o casă cu temei de peatră !

Zorile își vor lipi obrazul
De fereastra noastră, să te vadă,
Fericit o să tresară iazul
Cuprinzîndu-ți trupul de zăpadă.

Iar bătrînul soare răsărind
S-o-nfrăți, jucînd, cu fagi pe coastă,
Și cu vîntul verii chiuind,
Scumpă, pentru fericirea noastră !

August 1937

TRANDAFIRII

Vom răsări și crește-vom,
Vom înflori noi, trandafirii,
Culoare dînd, miros, lumini,
Să fim în parcuri și grădini
Nu bucuria unui om,
Ci fericirea omenirii.

Noi știm că vor veni furtuni
Cercînd vlăstarul să ni-l rupă
Și ploi năpraznice și vînt
Să ne doboare la pămînt
Și vor veni bondari, tăuni,
Nectarul să ni-l ia din cupă.

Noi știm că poate cîte-un bou
În noi o să-și împungă botul,
Ori cîte-un vierme printre foi
Se va hrăni cu suc din noi,
Dar nici aceasta nu e nou
Și mai cu samă nu e totul.

Căci vine toamna, anotimp
Cumplit și fără de iertare,
Cînd vom pieri murind încet
Uitați în veștedul boschet,
Iar pe vlăstar va fi doar ghimp
Și n-o să fie nici o floare.

Dar pîn-atuncea creștе-vom,
Vom înflori noi trandafirii,
Culoare dînd, miros, lumini,
Să fim în parcuri și grădini
Nu bucuria unui om,
Ci fericirea omenirii.

1956

STELE DE TOAMNĂ

Arborul zvonește ca o carte
Citită-n toate foile deodată –
Cititorule vînt, ți-e vocea tulburată,
Nu cumva spune-n carte despre moarte ?

Citește răspicat, ori mai bine ascultă
Harmonicele călătoarelor stoluri.
O sete nebună le soarbe în goluri.
Uite ! pornește după ele și-o frunză smultă...

Lîngă drum e o crîșmă cu vin ca apusul de
soare,
Aur și sînge ! Bea și te-mbată.
Leagănă lacul în seară bolta-nstelată,
Stelele ard, nepieritoare.

Voi, corbilor, de ce tulburați măreția
Cu predica voastră sinistră ?
Știm noi că viața e tristă,
Dar stelele, ah !, stelele umplu tăria !

Una mi-am visat-o aici, în piept,
Să bată-n locul inimii bătrîne.
Aștept sub masa bolții ca un cîne.
Stea mare de toamnă, cît să mai aștept ?

1943

DOINA

Tînguie-te, fluier de cucută,
După turma anilor pierdută,
Tînguie-te, fluieraș de soc,
După negăsitul tău noroc.

Tînguie-te, fluieraș de fag,
Că nu-ți iese-n cale ce ți-e drag
Și mai plînge, fluieraș de salcă,
Că durerea ca un urs te calcă.
Și priviți la stele-nlăcrimați,
Ochilor, ai stelelor fîrtați.
Căci din toate poate-o să s-aleagă
Doina cea duioasă și pribeagă.

1940

MĂ ROG...

Mă rog la floarea de cireș,
Mă rog la frunza de măceș,
Mă rog la spicul grîului
Mă rog la unda rîului :
Dă-i omului tot ce-i frumos,
Dă-i gînguritul cel duios
Al porumbeilor pe ram,
Dă-i boare de parfum prin geam ;
Dă-i dorul de-a umbla prin munți
Cu zori și cu zăpezi pe frunți,
Cu flori pe cărărui, pe stînci,
Cu vulturi peste rîpi adînci ;
Dă-i pîne albă lîngă vin
Și peste casă cer senin
Și frate bun și bun vecin
Și somnul noaptea fără chin ;

Dă-i chipul din izvor curat
În care și-a astîmpărat
Și setea și obrazul cald
În drumul lui către înalt.
Mă rog la toate cîte sînt
Să fie bine pe pămînt.

1955

VESTITORUL MINUNILOR

I

Înaintașii mei, țărani, soldați,
Ba poate și tîlhari la drumul mare,
Au dus-o greu, mereu încrîncenați,
Cu-nțelepciunea lor : care pe care !

Prin vremuri văd muncitele ogoare
Și cîmpuri mari cu morți însîngerați
Ori vrun boier lovit din răzbunare,
Și-i văd pe-ai mei trudiți, uciși, legați.

N-a cîștigat nici faimă nici avere
În miile de ani din ei nici unul
Și-abea știau de ce trăiesc pe lume.

Ci dintr-odată, ne-nblînzită vrere,
Eu apărui, profetul sau nebunul,
Vestind minuni ce caută chip și nume.

2

Cînd veți avea destule suferințe
În inimă sculptate de furtuni,
Atunci pe vestitorul de minuni
Nu-l veți jigni spunîndu-i rece : Minți...

Da, nopțile ne-au fost aprinși păuni,
Sonore canonade și fierbinți,
Stăteam subt ele clănțănind din dinți
Și dintre noi muriră cei mai buni.

Ci noi luarăm bunătatea lor
Să nu-i rămîie aurul în glod
Pe cîmpul de răstrițte și omor.

Și-i împlîntarăm minunatul rod
Luptînd pe țărmul dinspre viitor
Să-i fie omenirii cap de pod.

3

Părinții mi-au lăsat ca moștenire
Întinderi mari de visuri ne-mplinite,
Iar ca s-ajungi la ele, ce ispite,
Ce mai căutări și cîtă rătăcire !

Și iată-mă cu tîmple-nzăpezite
Lucrînd pe-aceleași brazde-n prăpădire,
Cuprins de-aceeași sete de iubire
Și cu puteri mereu neistovite.

Am abătut puhoaie blestemate
Ce-mi înecau ogoarele străbune
Şi-mi stînjeneau bujorii să se-arate.

Ci iată lujeri ! şi porni să sune
Glas de cocor în zările curate –
E timpul pentru florile – minune !

1957

STÎLPUL DE FOC

E iarnă iar pe plaiuri ardelene,
Dorm Apusenii, codrii-s amorţiţi,
Doar brazi bătrîni cu promoroacă-n gene
De strajă stau pe creste neclintiţi.

Şi ei, ca mine, nu dorm niciodată.
E-o sfîntă insomnie ce ne ţine
Cu fruntea peste creste ridicată,
Ca să vedem ce trece şi ce vine.

Novacilor ! Crescuţi pe-această stîncă,
Furtunile de voi cînd se izbesc
Le prăvăliţi în văgăuna-adîncă
Şi zările trosnesc şi strălucesc !

Ce are-a-face că-n prăpăd s-aprinde
Din rîndul vostru cîte unul pară ?
Abia vedem mai bine cît se-ntinde
Şi cum să apărăm această ţară !

Şi eu mă mistui ca un stîlp de foc
În viaţa noastră nouă, zbuciumată,
Atîta doar că merg din loc în loc
Şi nu m-oi stinge poate niciodată.

1957

GELU ŞI TUHUTUM

Poate căpitani de oşti ori cneji,
Poate doar păstori proptiţi în bîtă,
Fost-au însă harnici şi viteji
Gelu, Glad şi Mînămohorîtă.

Sîngele li s-a prelins pe lut
Ca din soare mustu-n asfinţituri,
Hrană pentru tristul plai pierdut
Flacără nestinsă pentru mituri.

Zăngănitul armelor cruntate,
Ură, crîncenare ori avînt,
Capete pe ziduri de cetate
Au pierit în aer şi-n pămînt.

Din străbunul fioros război,
Din cumplita veche vrăjmăşie
În sonore nume de eroi
N-a rămas o picătură vie.

Şi privind cu ochii de acum
Timp de-atunci şi nume de aceste,
Oare Huba, Ond ori Tuhutum
Demne nu-s de cîntec şi poveste ?

În pădure prin aceleaşi ramuri
Îşi durară cuib şi puii-şi cresc
Păsările de mai multe neamuri.
Le auzi cum vesel ciripesc ?

Iar să nu pătrundă-n codru furii
Şi să spargă minunata vrajă,
Lîngă foc la marginea pădurii
Tuhutum şi Gelu stau de strajă.

2 septembrie 1956

PĂMÎNTUL

Ţi-am dăruit, copile, pămîntul devastat,
Aşa cum îl scăparăm din gheară căpcăună,
Să nalţi pe el nu raiul, ci un puternic stat
Uman, putînd să-nfrunte, la greu, orice furtună.

Pe statul ăsta poate zidi-vei paradisul,
Căci nu-l aveam doar gata cînd l-am visat întîi !
Dar ca să vezi aevea cu ochii proprii visul,
Doar să-l aştepţi n-ajunge, nici numai să-l mîngîi.

Porneşte-n zori de ziuă cu mîneci suflecate
La treabă, ca oşteanul cu arma la atac,
Vei scoate din ţărînă metale şi bucate,
Căci făr-acestea raiul nu face un pitac.

Pămîntu-i bun, e rodnic şi are coapsa grasă,
De douăzeci de veacuri lucrăm să-l facem ţară,
Şi ca să-i fie brazda curată şi mănoasă,
Noi l-am spălat în sînge şi l-am uscat în pară.

MOARTEA POETULUI TÎNĂR

Cuvintele lui au pornit,
Ca un dezgheţ au pornit,
Crepuscul seral, matinal,
Mai ştiu eu cum au venit ?

Eu, piersicul, înmugurii
Fragede noi bucurii,
De capătul sapei s-au prins
Braţe şi cîntece vii.

Și cerbii stătură pe stînci,
Pe detunatele stînci,
Izvoare zvoneau fericit
Din văi cu umbre adînci.

Dar vîntul, un crivăț, bătu,
Crivăț cu gheață bătu,
Se-ntinse pe ramuri o brumă,
Floarea plăpîndă căzu...

Luceafărul lui a căzut,
Rece pe lut a căzut,
Cu fruntea lui galbenă, moartă,
Palid și mut.

Decembrie 1956

DE-I PE-NTRECUTE

De-i pe-ntrecute, hai și ne-om întrece !
M-am întrecut eu și la vremea vremii
Cînd nu se prea dădeau de cîntec premii,
Și-n cor la stînga nu eram nici zece.

Ca melița eu pot să fac, de vreți,
De vreți mă-nalț pe casă ca păunul
Și pot să spun pe față, măi băieți,
Ce n-a spus dintre voi nici unul.

C-avem pe drum adesea bolovani,
Că și-n izvoare ne mai scuipă unii,
Știu bine eu, și-or trece încă ani
Și-njurături tot au să mai răsune.

Hei, nu se face-așa în șase zile
O lume nouă, traiul fericit,
Să spui în ziua-a șaptea : Hai, copile,
Să ne-așezăm de-acum pe hodinit !

De mii de ani clădește omenirea,
Dar ce ridică ziua, cade noaptea,
De parcă-i de pe Argeș mănăstirea !
De unde-atunci să vină ziua-a șaptea ?

Și am zidit, măi frați, în temelii
Și dragoste, și inimă, și sînge.
Pe noi adesea ne-am zidit de vii :
Durerea noastră sub zidire plînge.

Iar timpul ni s-a scurs așa milenii
Mureau fără nădejdi răpuși bătrînii,
Pîn-a venit odată unul Lenin
Ca să ne spună : Dărîmați stăpînii !

Și iată zidul prinde să se-nchege,
Cu greu, ce-i drept, mai sînt stăpîni și slugi,
Mai sînt, dar nu sînt veșnici, se-nțelege,
Să-i scape nu-s nici farmece nici rugi.

De-i pe-ntrecute, hai și ne-om întrece,
Și-așa să știți că pînă ce nu scapăt
Ca soarele-n talazul mării rece,
Tot ce-i cu drept eu spun pînă la capăt.

1956

RĂTĂCIND PE CRIȘURI ȘI PE OLT

Rătăcind pe Crișuri și pe Olt
Cornul lunii l-am purtat la șold
Și pe umeri noaptea, neagră mantă,
Și la braț vro dalbă de amantă.

Astăzi rătăcesc în ziua mare,
Însă nu așa ca fiecare,
Coșul unei fabrici îmi e tulnic
Pe cărări, prin munți, pe-unde-adulmec.

Iar de sun cînd se desghioacă zorii,
Ies la lucru toți nepoții Horii.
Eu atunci mă schimb în ciocîrlie
Și le sun o doină din tărie.

ÎNTRUCHIPĂRI

Cu Agatîrșii scos-am aur,
Scobind subt stîncă Apusenii ;
E vechiul blestemat balaur
Ce-i smulgem solzii de milenii.

Luptai la Sarmisegetuza
Subt Decebal în glod și slavă
Și poate c-am atins cu buza
Păharul ultim de otravă.

Întruchipat în fiu-mi getic
Deprins-am graiul ausonic,
Rebel un pic, un pic bezmetic,
Subt ochiul de colon ironic.

Am stat cu Hunii, cu Gepizii,
Mîncînd și bînd cu ei la masă,
Treceau ca viermii, ca bolizii,
Și rar făcui cu vrunii casă.

Spărgeam ades cleștar subt gene
Șezînd alături cu băcița,
Cîntînd în codrii și poiene
Cu dor și jale Miorița.

Subt flamura lui Gheorghe Doja
Ori poate-n armiile Horii,
Cu Pintea ori cu Șandor Roja
Mi-oi fi vărsat în lupte zorii.

Un strop din mine-i pretutindeni,
În șes, în munte și-n cetate,
Și fagii verzi de Sînt-Armindeni
Din trup mi-au supt o leacă, poate.

În mine cîntă azi uzina
Subt raza stelei proletare
Şi zice colectiva, mina,
De cîte încă nu le are.

Robia, domnii şi amarul
Mi-au fost a cînteculuí hrană
Şi de-am suit cu greu calvarul,
Vrăjmaşii tot i-am pus pe goană.

Şi pentru toate ca răsplată
Mi-i dat să nu mor niciodată.

INIMA BĂTRÎNULUI VEZUV

Poate că din tot ce sînt rămîne
Doar iubirea pentru ţara mea,
Poate că urmaşilor de mîne
Darul ne-nsemnat li s-o părea.

Alţii s-or nălţa cu strălucire
Din al vremii frămîntat vulcan
Ca un fum în sus, uşor, subţire,
Numai eu m-oi stinge an de an.

Soarta nu mi-i ca să urc în slavă,
Element am fost mai dur, mai greu,
Nu cenuşă, abure, ci lavă
M-am vărsat eu peste veacul meu.

Poate Herculanum ori Pompeii
Le-am înmormîntat curgînd năpastă,
Zbirii, cărturarii, fariseii
N-au scăpat din clocotita-mi pastă.

Omenire fără de-mpăraţi
Creşte peste somnu-mi temporar.
Dar băgaţi de seamă, nu mişcaţi,
Că-n străfunduri mai mocneşte jar.

Linişte-i, tăcere-i, e şi pace
Şi e nea pe creştetul pleşuv,
Însă-n miezul muntelui mai zace
Inima bătrînului Vezuv!

1957

CĂLĂTORI PRIN CONSTELAŢII

1958

SIMBOL

Moartea plonja prin azur,
Sărea din țărînă apoi
Cu ziduri, cu morți împrejur
Așa ca-n război.

Prietenii nu s-au întors
O parte, iar unii în parte ;
Și unii-s cu sufletul stors
Așa ca din moarte.

Rămașii s-au tot scuturat
De duși, ca de frunzele-i pomul,
Și eu o mulțime-am uitat.
Așa uită omul.

Dar iată m-apropiu de ei
Cu vîrsta și-ncet și cu pasul.
Noroc ! Cum o duceți ai mei ?
Aici vi-i popasul ?

Nu, nu, așa nu este drept
Să-ngădui, scăpînd tu de jaf,
Pe cel cu trei glonțuri în piept
Uitare și praf.

A, numele vădu-i-l eu :
Pe steagul cel roşu-i cu sînge,
Dar roşu pe roşu cu greu
Se poate distinge.

Şi totuşi acolo-i cu sînge
Scris numele fraţilor scumpi,
Iar steagul nimica nu-l stînge,
Nici ploaia de plumbi.

El pururi se naltă mai sus
Cu cît cad mai mulţi pe subt el,
E treaptă de sînge cel dus,
Căzut sub drapel.

Eu fruntea pe trepte mi-o plec,
Pe-acestea de sînge, profund,
Muindu-mi obrazul întreg
Şi părul cărunt.

Şi roşu de am să mă scol,
Un idol din timpi legendari,
Primiţi-mă ca pe-un simbol,
Eroi proletari.

CE BINE-I STĂ DRAGOSTEI

Ce bine-i stă dragostei mele
Cărunt şi tînără totuşi.
E parcă o noapte cu stele,
E parcă o apă cu lotuşi.

Dar nu e nici una, nici alta,
E numai femeie de-a noastră
Pe care-a săpat-o cu dalta
În suflet a vremii năpastă.

I-e părul ca spuma pe-o mare
Ce vru s-o sugrume orcanul
Dar inima ei fu mai tare
Şi-i roşie cum e mărgeanul.

E insulă inima-i caldă
Subt tropicul tău, Fericire ;
La ţărmul ei visu-mi se scaldă
Subt raza căruntelor fire.

ALŢI TINERI VIN...

La Sebiş lîngă gară-i cimitirul
Catolic ; te salută prin gardul viu albind
Mormintele şi crucile de peatră,
Nainte de-a intra în sat.
În cimitir e linişte profundă,
De trenuri tulburată nu prea des.
Acolo doarme Ana Kelemen
De-acuma-s poate douăzeci de ani.
Salcîmii-i cîntă-n zumzet primăvara
Iar toamna, reci, plictisitoare ploi
Îşi varsă plînsul pe mormîntul ei.
Nu-i nimenea să-i ţină de urît
Nici să-i aducă albe crizanteme
Cînd în brumar au morţii ziua lor.

Eu însumi trec pe lîngă cimitir
Cu pas grăbit, doar ochii mi-i arunc
Ca dacă-aș aștepta s-o văd zîmbindu-mi.
Și soră-mea privind pe sub sprîncene
Își zice-n sine : „N-a uitat-o încă."
Nevastă-mea și ea știe povestea,
Ori cîntecul mai mult, căci numai cîntec
A fost iubirea scurtă dintre mine
Și fata blondă cu ochii căprui.
Dar eu întreb cum merge colectiva
Și vorba n-o aduc despre trecut.
Mai e tot președinte Holdemulte ?
Mai umblă mînios ca un curcan
De critica ce i-am adus-o eu
În povestirea „Hada lui Vîrnav" ?
Ce roadă au la cucuruz hibrid
Și la partid aceiași au rămas ?
Răspunde soră-mea, eu mă gîndesc
Cum crește peste toate socialismul
Și cîte case noui mai sînt în sat !
„Coperativă", cinematograf,
Și Casă culturală.
La librărie, nouă și ea-n sat,
Se pot citi chiar versuri, pionierii
Îmi dau bineț plini de cuviință.
Pe timpuri spre scandalul mamii
Plecam cu Ana Kelemen în codru,
Ea fată sărăcuță,
Eu om cu carte, asistent și doctor.
Cînd amintirile mă fură iar și merg
Către dumbrava mea, de obicei
Mai stau cu muncitorii-n drum
Tovarășii de joacă de pe vremuri
Constructori ai vieții de acum.
Și nu că-mi pare rău, dar tinerețea
Oricum e în trecut.

Venea, spuneam, ca șarpele prin iarbă
Spre mine fata prin vr-un luminiș.
Și-o ridicam în brațe, ca s-ajungă
La boabele mai roșii ca mărgeanul
Printre frunzișul cornilor pletoși.
Eram pe-atunci și tînăr și puternic
Și-n inimă țineam-ascunsă-o taină
– Nu dragostea, căci o aveam în brațe –
O taină despre care nu vorbeam –
Aveam o legătură de partid !
Eram pe-atuncea tînăr și puternic
Și mă simțeam mai tare ca jandarmii
Ce nu știau ce-s eu și ce voiesc.
Țineam în brațe fata și-mi părea
Că-n timp ce-adună boabe de pe crengi
De fapt descurcă steagul roșu
Ce l-a-mpletit prin arbori vîntul.
Și o strîngeam mai tare de genunchi
Ca pe-o tulpină dreaptă, luminoasă.
Alți tineri vin acuma din pădure,
Sînt utemiști și tare sînt frumoși !
Și crește peste toate socialismul
Pulsîndu-și tinerețea pretutindeni.
Și-n el e-nscrisă tinerețea mea
Cum an de an se-nscriu inele
În trunchiurile marilor stejari.

IUBIRILE

Iubirile mai de demult
Ca pe o ploaie le ascult
Căzîndu-mi pe acoperiș
Ca fire de argint, piezîș.

Ploua cu soare, vorba ceea,
Căci dracul își bătea femeia.

Iubirile de mai apoi
Au năvălit prăpăd, șuvoi,
Și-au măturat pămînt și flori
Și-au speriat privighetori,
De nu rămase după grindeni
Decît o jale pretutindeni.

Iubirile ce vin acum
Sînt călători zdrobiți de drum
Și care cer un adăpost
Văzîndu-te un om cu rost –
Fii, inimă, hangiu de treabă
Și fă-le foc și patu-n grabă.

ETERNUL FEMININ

Eu aș minți de-aș afirma vrodată :
Aci, sînt eu, acolo e partidul,
Viața lui mai trainică-i ca zidul,
Eu însă duc viața mea privată.

Pe orișicare comunist desfidu-l,
Un izolat, în turn să se socoată ; –
E astru cu mișcarea calculată
Și nu se pierde-n beznă ca bolidul.

Conducătoarea-i naltă stea polară
E pururea dreptatea proletară
Și pentru Omul muncii trai ferice.

Dar n-am uitat nici vraja ta discretă
Tu, ce ne-apari cînd floare, cînd cometă,
O, Laură, o, scumpă Beatrice !

FÎNTÎNI

Din lumea multifloră eu n-am ales nimica,
Nici din nisipu-n care lucește-n soare mica,
Ci singerîndu-mi talpa m-am cățărat pe stîncă
Ori muntelui scobitu-i-am inima adîncă.

Și am stîrnit invidii la cei din vale cînd
Mi se juca prin plete pe culme-asprul vînt,
Și am stîrnit invidii la vulturi cînd în bezne
Îmi sfredeleam o cale ce nu e tocmai lesne.

Ci iar se-nveseliră cînd fără nici o slavă
Reapărui în lume cu inima bolnavă
Și fără flori de stîncă și fără diamante,
Cel mult pe trup și-n suflet cu răni interesante.

Dar unde nu porniră din răni să-mi crească muguri
Și-au înflorit deodată arzînd ca niște ruguri !
Și unde nu-ncepură să-mi curgă nestemate
Din ochi pe rugurile acestea blestemate !

Sînt o Islandă nouă cu gheizerii de foc
Pe care-i sting cu lacrimi și iar se fac la loc
Și-n jurul meu s-adună mulțimea de departe
Și-o bucură această magie fără moarte.

EU AM RĂBDAREA...

Eu am răbdarea vîntului și ploii
Ce munții i-au sculptat în curs de veacuri
Și neteziră șesurile vaste.
Eu am răbdarea undelor ce curg
Și sapă matcă fluviilor largi
Cu mari meandre, estuare, delte.
Eu am răbdarea micilor puiandri
De arbori ce-și înscriu în trunchi milenii,
Se-nalță și se-ntind păduri, păduri.
Eu am răbdarea mării cu talazuri
Care sărută țărmurii de stîncă
Și-și face brațe, golfuri în uscat.
Eu am răbdare încă și mai mare,
Ridic cetăți, canale sap, scriu cărți,
Fac din grăunțe pîine, vin din struguri,
Încălțăminte fac, vestminte, și născocesc noi bunuri.
Dar iată vin dușmanii și dărîmă
Cetățile, canalele le-astupă,
Din cărți fac ruguri, ca să ardă-n zare,
Iau pîinea, vinul, lasă goi, desculți
Și trupuri pîngărite și ucise...
Răbdarea mea e însă și mai mare,
Le iau pe toate iar de la-nceput
Și le ridic mai mîndre, mai frumoase
Căci eu mai răbdător sînt decît vîntul,

Ori ploile ori apa fluvială,
Ori marea cu talazuri repetate.
Eu sînt POPORUL,
Eu sînt mulțimea de POPOARE
Și simt cum crește-n mine OMENIREA
Puternică, măreață, unitară.

CU UN CEAS MAI DEVREME

1959

MĂR CU FOI DE AUR...

Măr cu foi de aur, măr de lîngă drum,
Nu mai sînt eu tînăr, sînt bătrîn de-acum.

Cîntece vestite-a tristelor pierzanii,
Cîţi aveam pe-atuncea ? douăzeci doar anii.

Şi i-am pus în palma vieţii ca arginţii ;
I-a-ncercat vicleana, de nu-s falşi, cu dinţii.

Şi mi-i dă iar astăzi cu dobîndă mie –
Cincizeci am acuma şi-s toţi de hîrtie !

Măr cu foi de aur, măr de lîngă drum,
Numai poezia-i tînără şi-acum.

Numai poezia şi obrazul dragii –
Prin grădină toamna mi-a făcut ravagii.

Dintre vise, însă, cel mai falnic, unul,
Roşu-mi stă pe casă, mîndru ca păunul.

Şi mi-l joacă-n soare vîntul, ca la nuntă –
Tare eşti frumoasă, vîrsta mea căruntă !

Iată-n asfinţire soarele mi-i darnic,
Vin îmi toarnă-n cupă chiar ca un paharnic.

Iar mai pe-nserate-mi cad în cupă stele...
Stele sînt ori numai lacrimi de-ale mele ?

Lasă-le să fie, lasă-le să fie !
Chiar de-s numai lacrimi, sînt de bucurie.

LILIAC

Draga mea pădure, nu boci a jale,
Nu jeli, nu frînge ramurile tale.

Tot mai sînt eu tînăr, chiar de nu s-ar zice,
Tot mai sar hîrtoape, tot mai sui colnice.

Tot mai port în viaţă ca la nuntă steagul
Şi-l mai joc în aer, de-a mai mare dragul.

Gingaşă mi-i încă dragostea şi zveltă,
Cîntecu-mi răsună din Satmar în Deltă.

Şi mai vin cu mine-alăturea voinicii
Cînd ne-ncurcă noaptea-n plete licuricii.

Şi pe noi ne strigă prietenoşi cocoşii
Cînd se-arată zorii cu năframe roşii.

Zorii sînt ori poate june pioniere ?
Au în ochi lumină şi pe buze miere.

Cîntec au pe buze, cîntecele noastre,
Liliac în braţe, mari buchete-albastre.

Cine-a zis de mine că-s bătrîn şi care
Fată, cînd mă vede, nu-mi zîmbeşte oare ?

SEARA CA O SALOMEE...

Seara ca o Salomee
Ţine, cap tăiat pe tavă,
Soarele ce mai scîntee
Plin de raze şi de sînge ;
Poate iarba dacă-l plînge
Ori fîntîna-n parc bolnavă.

Însă noi pe foi uscate
Rătăcim cu pasul teafăr
Şi vorbim de cîte toate,

Ca să nu ne vină-n minte
Vremile de mai nainte,
Cînd robirăm la luceafăr.

Iată ne-am oprit la banca
Unde-am stat întîia oară
Și ne-a dat în bobi țiganca
Și ne-a spus de fericire
Pe cînd eu zîmbeam subțire,
Pare-se tot într-o seară.

Nu mai tresări. Spre toamnă
Cîntă-adesea cucuvaia
Prin singurătăți și-ndeamnă
Omul să se-ntoarne-acasă...
Uite, parcă-i de mătasă
Neagră cerul. Vine ploaia !

Ploaie rece, frunze ude,
Frig, dureri în oase, trenuri
Ce urechea-n somn le-aude
Depărtîndu-se prin noapte
Oh ! și cîte sumbre șoapte
Printre ștersele refrenuri !

N-ar fi fost mai bine oare
Comunismu-n tinerețe
Să-l avem de-a gata, floare
Lîngă floare și lumină ?
Nu mai trebuia prin tină
Să ne luăm cu rău-n bețe !

Stăm acum bătrîni și ni se
Pare c-am lăsat în cale
Multe dulci pierdute vise,
Robotind să vină după
Noi urmașii, ca să rupă
Rodul marilor răscoale.

Dar aceasta ni-i tăria !
Pe a lumii veche larvă,
Învingîndu-ne trufia,
Borangic țesum, să crească
Caldă, largă, pămîntească
Fericirea fără zarvă.

Fluture cu àripi fine,
Colindînd din floare-n floare,
Să te-oprești cînd rîndu-ți vine
Și la geamul unde poate
Vom privi printre mușcate
Eu cu draga-n depărtare.

FOCURI DIN ADÎNC

Ne-au poposit amurgurile-n păr
Și toamnele tîrzii în amintire ;
Surîsul tău și-al meu, într-adevăr,
Păreri de rău trădează fără știre.

Mai ieri umblam visînd pe lîngă lacuri
Acolo unde alţii strînşi în braţe,
Ca-ncremeniţi în dragoste de veacuri,
N-aud cum trec sălbaticele raţe.

Şi noi eram la fel de caraghioşi ?
Ce bine-ar fi aşa să fi rămas !
Şi ne grăbim acasă friguroşi
Şi tu zîmbeşti şi eu mă uit la ceas.

Şi luna se ridică-ncet din ceaţă
Şi o privim ţinîndu-ne de mînă –
Cine-a mai spus că luna-i fără viaţă ?
Sînt de curînd vulcani activi şi-n lună !

ELEVELE

Zi de toamnă somnoroasă,
Cerul pare ponosit,
Stoluri pirpirii se lasă
Colo hăt la infinit.

Numai trandafirii-ncearcă
Galben să-nflorească, dar
Şi lor lene le e parcă,
Unul doarme solitar.

Trece-un cîne fără grabă,
E pesemne vagabond ;
Stă, de-ai zice că te-ntreabă :
«Cum o iau spre orizont ?»

Timpul parcă nu-i aieve,
Soarele-i în alte părţi,
Numai micile eleve
Vin cu sacul plin de cărţi.

Toate poartă subt bărbie
Roşii maci, dar şi-n obraz
Şi surîsul lor te-mbie
În tristeţe să nu cazi.

Primăveri-miniatură,
Muguri dulci cu botul roz,
Grînele subt arătură
Încolţesc frumos, frumos !

EA

Eşti ce-mi rămîne cînd mă lasă toţi,
Mă ţii aproape cînd mă-ndepărtează
Mai răi, mai hîzi, mai hîtri, mai netoţi ;
Ai daru-n beznă de-a te face rază.
Bucatele cu tine cînd le gust
Elanuri dau şi sete de frumseţe ;

Nu-i strugure mai dulce, mai cu must,
Izvor mai bun ca marea ta blîndeţe.
Un drum avem, un ţel ce nu-i departe,
Comuna muncii, soare fără moarte.

S-AU RESEMNAT COPACII...

S-au resemnat copacii şi dezbrăcaţi de haină
Stau ca la recrutare cu-a goliciunii taină.
Îi cercetează vîntul şi tremură sărmanii,
Şi frasinii şi plopii şi teii şi castanii.

Va da curînd năvală din nou în lume iarna!
Să se-ncălzească omul a şi pornit povarna,
Dar unde să se-aciue copacii şi pădurea?
Căci nu pot nici să plece ca berzele aiurea.

Se-ntunecă văzduhul şi bolta greu s-apleacă
Aşa cum vine-acasă de la păşune-o vacă
Şi ugerele-acestea de nori cu chip de noapte
Încep încet, mai tare, să verse fulgi de lapte.

Zădarnic o să lupte cu miile de ramuri
Pădurea şi copacii şi pomii neamuri-neamuri –
Petale mincinoase vor pune stăpînire
Pe case şi pe şesuri, pe suflet şi pe fire.

Şi pus pe fugă vîntul se va sili prin coş
Să intre şi să şadă la vatră ca un moş,

Şi să ne fie milă de el, o să ne spună
Poveşti cu Baba-Cloanţa, cumplită şi nebună.

Iar noi ne vom preface că-l credem şi din ploscă
Vom închina de-a rîndul, deşi nu e frumos că
La vîrsta cenuşie, tot inimi de copil
Păstrăm şi sîntem veseli ca-n luna lui april.

Soţie şi iubită! Pesemne prea puţin
Am petrecut în anii de luptă şi de chin.

SETE

Ai trecut prin viaţa mea
Ca o ciută prin dumbravă;
Inima-mi, de-atunci bolnavă,
Te mai caută, te vrea.

Ca pe-o apă de izvor
Te-oi sorbi din pumni, curată,
Nencepută încă, fată,
Soare tămăduitor.

Lin cu mîna ţi-oi umbla
Pe a coapsei prospeţime
Ca un meşter din vechime
Pe o fină Marmara.

Maci albaştri, ochii tăi
S-or umbri de-nceţoşare
Ca un iezer subt o boare
Străbătînd prin nuferi grei.

Floare desfăcută-n noapte,
Vei sta umedă de rouă,
Cînd pe ceruri luna nouă
Secera-va grîne coapte.

Şi vom fi atît de-aproape
Şi atît de amîndoi
Ca doi fluturi între foi
Strîns legaţi să nu-şi mai scape.

CODANA

În tine anii suie ca o sevă
În fragezi lujeri proaspeţi în april ;
Frumoasă eşti, începătoare Evă,
Cu dulci şi zvelte coapse de copil.

O, fie-ţi cuibul vatră de lumină
Şi trupul crin în soare, cercetat
Fecundător de harnica albină,
De ploi scăldat, de vînturi legănat.

Aşa să intri-n era noastră nouă
Cu flamurile-i roşii pe clădiri,
Să ai pe gene-n loc de lacrimi rouă,
În aurora caldelor iubiri.

CUVINTELE ŞI LUMEA COMUNISTĂ

Sînteţi crăpătura din Casa lui Usher
Cînd se despică în două zidul
Şi se străvede, palidă, dincolo luna.
Sînteţi zdrenţele de pe trupul Radei,
Ţiganca, tînăra, bruna ţigancă, jucînd cu pulpele goale.
Sînteţi gardul spinos
De după care copilul
Ieşit cu bobocii-n livadă
Pîndeşte soarele-n răsărit
Ca pe-un viţel proaspăt fătat
Lins cu limbi de argint
De ziua cea nouă.
Sînteţi negura destrămată
Prin care se zăreşte profilul
Plin de forţă şi de geometrice frumuseţi
Al unui combinat metalurgic.
Sînteţi frunzişul ascunzînd în umbră
Părechea-ndrăgostită.
Sînteţi săgeata colorată
Drumul indicîndu-l din arbor în arbor,
Pe coaja molizilor,
Către culmea cea mai înaltă.
Cuvintelor, cuvintelor,
Ce sărace sînteţi cînd vorbiţi
De lumea comunistă !

Dogoarea Marii Revoluții
Trece prin voi ca vîlvoarea
De foc printre ierburi uscate.
Sînteți niște stoluri de păsări
Cu penele arse-n incendii.
Vai ! Ce-au făcut din voi Sudul și Vestul !
Ați stat după meridianele lor
Ca după gratii de fier,
Cîntecul vostru e tîngă,
Aripile voastre-s ca mînile-ntinse
La poduri peste-o apă murdară
Ori poate la poarta pustie
A unei biserici.
Și eu, amețit, am plutit
Pe Marea de Sargase
A vorbelor crescute fără rost.
Îmi place însă verdele curat
Al orezăriilor din China Populară
Sau întinderile fără hotar
Ale colhozurilor din Kuban.
În locul Codrului Vlăsiei
Cu haiduci și domnițe țivlind
Prefer centrala hidroelectrică Lenin
De la Bicaz.
Prefer studenții aplecați
Pe o pagină din *Capitalul* lui Marx
În locul beților de la Heidelberg.
Unde-i cuvîntul în stare să zică
De fericirea că la noi în țară,
În Romînia fără Hohenzollerni,
Fără Aușnit, fără Malaxa,
Nu mai sînt neștiutori de carte ?
Ah ! visurile viitorului cad
Peste noi ca primele raze de soare

După zăpezi pe foile veștede,
Iar dragostea de oameni a lui Lenin,
Cuvinte, vai, n-aveți puterea
Nici pe departe s-o cuprindeți.
E cunoscut că Maiakovski,
Geniu matematic al cuvîntului,
A găsit ecuații strălucite
Ca niște pînze de Goya,
De Van Gogh,
Să prindă-n jerbe de scîntei
Cascada omeniei
Declanșată-n istorie de Lenin.
Salutînd întîia rîndunică,
Ce-i drept uriașă,
A primăverii omenești,
Eu strig de pe țărmul Dunării bătrîne :
Veniți, veniți, voi păsări măiestre !
Delta mea cu ape bogate,
Cu nuferi, cu trestii,
Cu forfota primordială a vieții
V-așteaptă.
Sînteți negreșit obosite
De zările putrede,
De-o lume ce se dărîmă
Troznind în viciu și ură.
Ciocul vostru
Miroase-a noroi și-a cadavru.
Știu, prea bine știu,
Ajunge doar numele meu,
Simplul meu nume,
Și radio Roma spumegă verde,
Vocea Americii se bilbîie mînioasă,
Londra mă-mproșcă cu flegma englezească,
Parisul nazalizează contra mea,
Iar Münchenul mă-njură birjărește.
Cuvintele mele îi dor într-atît ?

Nu cuvintele, ci faptele voastre,
Oameni ai petrolului ;
Ai recoltelor grase
Din Dobrogea colectivizată ;
Ai fierului de la Reşiţa
Ori de la Hunedoara ; –
Acestea-i usucă şi-i dor
Pe foştii stăpîni,
Pe cînii lor crunţi,
Pe lacomii stăpîni ai stăpînilor.
Pe proprietarii de acţiuni
De la marile bănci transatlantice.
Şi iată noi n-am găsit încă
Adevăratul cuvînt
Ce spune pe de-a-ntregul faptele voastre,
Ale celor cu munca,
Ale celor ce spun
Cînd îi lauzi pe merit :
«Partidul, nu noi...»
Partidul !
Trecutul de luptă,
Prezentul de muncă,
Lumina de mîne. Lumina !
Ce oare le lipseşte cuvintelor
Că nu pot cuprinde
Această lumină ?
Credinţa ?
Tăria de-a convinge
Omul să treacă la fapte ?
Forţa exploziei în lanţ
Din atomii-ntăriţaţi de căldură ?
Cînd prin vechi putregaiuri,
Ca rîma prin frunze căzute,
Vorbele pipăie,
Orbecăind,
Lumina cea nouă,

Atît le lipseşte :
Partidul !
Printr-însul şi numai printr-însul
Devii contradicţie
Pentru neant, nimicitoare ;
Rană mortală,
Cactus cu spinii de foc
În trupul tenebrelor ;
Prăpastie dintre moarte
Şi nemurirea colectivă ;
Devii ceea ce vine
După sfîrşitul sfîrşitului
Şi-ncepi să fii
Raza de aur
Luminînd cupola veacului.
Cuvintelor, voi sînteţi o tufă spinoasă
De roşii trandafiri
Înfloriţi peste noapte !

PRAG

Am bucurat pe mulţi, dar nu destui,
Am supărat, dar nu aşa cum trebe,
Iar zilele-mi, cămile mari cu ghebe,
Din cînd în cînd pieriră prin deşert
Şi niciodată nu pot să mi-o iert
Cînd n-a fost în folosul nimănui.

Sînt comunist şi n-o spun doar de fală,
Mustrare e cînd mie mi-o repet,
O voce din adînc îmi spune-ncet :

Nu uiți ce ești, așa, din timp în timp ?
Nu simți în suflet al trufiei ghimp ?
Nu-ți scapă vrun dușman ca din greșală ?

Hei ! soare trist al recelui brumar,
Eu știu că tu ești poarta dinspre iarnă
Și că vecia epoci o s-aștearnă
Și după mine ca-naintea mea.
Puținul mușchi ce-o crește pe subt nea
L-or paște reni din evul proletar.

Căci n-am pretenții să-mi răsune versul
Pe cosmicele unde ce-or transmite
În graiuri noi cîntările ivite,
Slăvind astronauții temerari,
Prieteni cu ceilalți buni planetari
Ce negreșit îi are Universul.

Eu pe pămînt, aici, o să rămîn
Luptînd pîn' la sfîrșit pe metereze,
Planeta mea să n-o desfigureze
Vrun Hitler nou cu focul din atom
Visîndu-se, hain, stăpîn pe om,
Pe soarta și pe munca lui stăpîn.

Sînt comunist, o spun c-un pic de fală,
Căci noi sîntem acei ce n-o să lase
Învîlvorări de flăcări peste case,
Și razele ce-i scurmă vieții miezul
Răpindu-i frumusețea și-nțelesul
Tot noi le vom opri, fără-ndoială !

Iar dacă am pretenții, e doar una :
Cînd voi cădea, tîrziu ori mai devreme,
Sărind mărețe trepte de poeme
Și-nsîngerînd cu fruntea-mi spartă pragul
Acestor timpuri, să-mi ridice steagul
Un altul, înfruntînd semeț furtuna !

VIAȚĂ

N-am proslăvit Crăciunuri nici Rusalii,
Dar mi-ai trecut prin suflet ca prin orgă
Și te-am înscris în cînturi ca-n vitralii,
Cu patimă, cu trudă, fără morgă,
Viață.

Tu mi-ai pătat icoanele cu sînge
Și geamăt de război mi-ai pus pe coarde
Și chipul zugrăvit de-aceea plînge
Și cîntul suspinat de-aceea arde,
Viață.

La tine vin ca-n fața lui Atila,
Rugîndu-te să schimbi în crin gîrbaciul,
Iar inima-mi zvîcnind ți-o fi haraciul,
De-așezi dreptatea unde mai stă sila,
Viață.

Sînt unul ce te-nalţ, fiindu-ţi slugă,
Nu, nu sînt papa de la Roma eu,
Dar nici tu biciul, al lui Dumnezeu,
Ascultă-mi deci stăruitoarea rugă,
Viaţă.

INSCRIPŢIE PE MORMÎNTUL UNUI OŞTEAN SOVIETIC

Acestui sovietic fiu căzut,
Pămîntul Romîniei apărîndu-l,
O clipă dă-i, oprindu-te tăcut,
Ca să-i priveşti, din drumul tău, mormîntul.

Aşază-ţi fruntea-ncet pe recea peatră –
El doarme-aici, ca tu să ai o vatră,
Să n-ai stăpîni, să-ţi steie sus pe casă
Biruitor steag roşu de mătasă.

– Cinstire ţie, slavă ţie, frate,
Căzut pentru a lumii libertate!

SALUT ÎN ZORI

Moară deci amurgul cum i se cuvine
Şi descindă rece noaptea peste mine.

N-am în astă seară rendez-vous cu luna,
Ea ori eu plec poate pentru totdeauna.

Totdeauna-i frate bun cu Niciodată,
Chiar de plec, în suflet mi-a rămas o fată.

Fată-i ori e luna nopţilor de mai?
Nu vrei, Primăvară, mai mult să mă iai?

Altora le cîntă-n crîng privighetoarea,
Peste alţii-şi cerne liliacul floarea.

De junia dragă cine mă desparte?
N-am prietenie eu cu tine, Moarte.

Ah, şi-aştept din umbră să sosească ora
Şi să mă sărute mîne aurora.

Şi la drumul mare, rourat din luncă,
Ies în calea celor ce se duc la muncă.

Şi ridic în mînă inima-mi, o floare
Roşie ca focul şi cu vin din soare.

CERBUL FERICIRII

Dorm lîngă cunoscutul vad în care
Vin, ciute, visele la adăpare.

Văd Fericirea, cerb cu coarne pline
De diamante mari şi de rubine.

Văd ciutele din jurul Fericirii
Setoase de izvoarele iubirii.

Dar codrul, înţeleptul, iarăşi sună,
Şi nu-i a bună, vai, şi nu-i a bună !

Se va-nroşi cu sînge iarăşi vatra,
Izvoarele, pămîntul, iarba, peatra.

Duşmanii păcii, vînători feroci,
Văzduhu-l răscoliră iar cu voci.

Şi-ar vrea să-ntindă iarăşi giulgi de jale
Din culme-n culme şi din vale-n vale.

Fii trează tu, pădure, şi veghează,
Veghează noaptea, ziua, pururi trează !

Căci scrisu-ni-i s-avem o mulţumire
Şi să vedem cum Cerbul-fericire

În coarne duce Vînătorul-moarte,
Ca să-l arunce-n văgăuni, departe.

ZIUA CEA BUNĂ

Zilele, nici două nu-s la fel,
Zilele se duc fără apel
De la răsărit către apus,
Cînd mai pe jos, cînd mai pe sus
Cu aripi de plumb uneori,
Alteori ca petale de flori,
Uneori ca un copil bolnav
Alteori ca un erou grozav.
Adesea-s nişte babe vestejite
Mergînd la liturghie gîrbovite,
Iar alteori sînt fete june
Mergînd s-adune mure, fragi, alune.
E cîte-o zi ca toga mohorîtă
De consul care plebea o-ntărîtă
Şi cîte una, giulgiu negru,
Ce-ntunecă lumina pe de-a-ntregul.
Şi cîte feluri nu mai sînt de zile
Care trufaşe, care umile,
Iar printre ele ziua ta de nuntă
Ori ziua cu iarbă căruntă,
Întîiul fir la tine-n plete,
Ziua dărîmării încete.
Şi printre ele ziua ceea mare
Ca o fioroasă arătare !
Şi te sărută pe gură
Şi buzele se fac albe ca o ţesătură,

Cu-un sărut ochii ți-i atinge
Și din ochi lumina se prelinge,
Cu mîna peste fruntea ta trece
Și fruntea rămîne galbenă și rece.

Eu însă-s omul zilelor de foc,
Cu steagul proletar în mînă joc.
De tine nici că-mi pasă, hidă moarte!
De negura-ți dincolo, mai departe,
Eu văd venind și ziua mare, bună,
Cînd lumea va fi toată doar Comună.

CINE NU CUNOAȘTE...

Cine nu cunoaște iadul visului ce vis rămîne?
Cine pe cărări deșarte n-a umblat în rătăcire?
Cine-n azi n-a pus nădejde că va fi mai bine mîne?
Cine poate spune sincer că el nu mai vrea iubire?

Îndărăt vezi ici și colo peatră de hotar vro faptă.
Și e-nscrisă-n forma-i tare mîna oamenilor muncii.
Înaintea ta cărarea nu-i ușoară nici nu-i dreaptă
Dar spre culmea ntrezărită fug de-acuma veseli pruncii!

Nu se uită la busolă, nu le trebuie nici hartă;
Ah, strengarilor, luați seama, sînt prăpăstii lîngă cale!
Și pe urma lor cu grabă pasul tău bătrîn te poartă,
Teamă ți-i că din greșeală vrunu-n hăuri se prăvale...

Dar luceafărul de ziuă le vestește o minune,
Gură de furnal e cerul, gata șarja să și-o deie –
Tu te-așezi visînd pe-o peatră, vîntu-ncet o vorbă-ți spune
Și te mîngîie pe frunte ca o mînă de femeie.

FRUNZE ȘI STEAGURI

Novembrie cu degete de brumă
Luminile le deapănă din pomi
A frunzelor cu dor bolnav de humă
Și vîntul cîntă-n șoaptă: frunză, dormi...

Dar iată că s-au înălțat pe case
Foi roșii, uriașe, de mătase
Și-n faldurile lor sînt alte șoapte:
Înalță-te, lumină, peste noapte!

Iar omul între-aceste două cînturi,
De moarte unul, altul de avînturi,
Se scoală din trecut cu fața pală
Și-n aurora vremii noi se spală.

AVÎNT

E timpul despărțirilor mai mari
De foști prieteni, de idei greșite.
Sus pe catarge, aspri marinari
Ai inimii acesteia cumplite!

Lăsăm un țărm cu porturi mucezite,
Intrăm cîntînd în vînturile tari.

Vom sta la tîrguială oare-acum,
De-or scoate vrunii a odihnă scîncet,
De-și face-n oase lîncezeala drum,
De patu-ncepe să miroase-a rînced ? .
Cine-i mahmur, molatec, trîndav; lînced,
Cine nu-și arde șovăiala scrum ?!

Furtună, ia-ne-n brațe cu putere,
Vom trece peste largile genuni !
Vom sparge orice scoică de tăcere
Pe unde-și caută adăpost minciuni
Dospind stătute-n verzi putreziciuni
Cu țepi cocliți, cu balele de fiere.

Desfășură-te, roșu steag, în vînt,
Cu fulgere-mpletindu-te, cu norii,
S-arunci lumină pe talazu-nfrînt
Ca peste cerul de cenușă zorii,
Să cînți deasupra beznei și viltorii
Nemuritorul luptei noastre cînt.

În unde vînzolindu-se sub trombe
Zvîrlim fără cruțare peste bord
Cu tot ce are duh de catacombe,
Cu tot ce-i viermănos, uscat și mort.
Luceafăr roș ni-i polul nostru nord,
La proră stă biruitor Octombre.

Nu mîne, viață dragă, nici poimîne,
Cînd fi-vom firmituri de noapte-n noapte,
Noi azi vrem să s-aleagă ce rămîne,
Ca flori deșarte ori ca roade coapte
Din truda noastră-ntruchipată-n fapte,
În roșii trandafiri și-n albă pîne.

Frigu-i tăios și spumele-s amare,
Busola joacă-n soare și sub lună,
Iar veghea-i lungă, lungă-n 'naintare,
Prin vijelia hohotind nebună –
Dar vom răzbi tot noi pînă-n Comună.
Cine-i cu noi, avînte-se pe mare !

TRUDĂ

Să-ncepem deci. Hîrtia stă pe masă,
Pămînt ce n-a mai fost desțelenit.
E netedă, e albă, e frumoasă
Și cînd o vezi ce stearpă-i, e cumplit !

Va trebui s-o uzi cu lacrimi poate
Ca-n ea să intre visul ca un plug,
Cu slove s-o-mpînzești nenumărate
Și peste ea s-asuzi ca vita-n jug.

Și toate-acestea-n orice anotimpuri
Cu vrerea bici și fără de popas
Și fără să te-aștepți să vină schimburi
Ca-n mină. Meșter unic, singur ai de tras...

Iar cînd ai isprăvit cu ogorîtul
Şi-ai vrea să pui pe plugu-ţi steagul roşu,
Pe pagină stă-n faţa ta urîtul,
Subt masă, plin cu ciorne, este coşul !

Mototoleşte foaia fără milă !
La fel Homer, Horaţiu au făcut.
Punînd pe masa ta o nouă filă,
Ia treaba crîncen iar de la-nceput.

RODITORII ANI

Undeva prin grădina fermecată
A roditorilor ani care vin
Se coace pe-o creangă ca o gutuie
Şi soarele meu cel din urmă.
Fi-va soarele dimineţii
Cînd înfioară ciocîrlia văzduhul curat
Ori soarele unui crepuscul de iarnă ?
Fi-va soarele-n crucea-nămiezii
Ori soarele din pîntecul nopţii ?
Oricare va fi, la oricare oră
Eu am să-l aştept liniştit
Cum n-am fost vreodată-n viaţă !
Dar nu te grăbi, soare din urmă al meu ;
Te pîrguie-ncet, pe-ndelete,
Rotunjeşte-te, coace-te ;
Eu am încă treabă destulă.
Marea oştire a Revoluţiei
Are nevoie de orice soldat –

Nu să ucidă, să ardă, să darme,
Ci să ridice omul
Pe culmea omeniei,
Să şteargă din inimi cuvîntul «stăpîn»,
Să deie pînea şi vinul,
Căldura şi lumina,
Frumseţa cîntecului şi a livezii-nflorite
Celor ce-au muncit şi muncesc
Şi fetelor şi fiilor lor.
Ce greu am trăit, ce superb am trăit !
Cutremure mari, uragane grozave
Mi-au desenat relieful prin ani
Şi iată, am rămas ca Etna
Cu poalele verzi, palmieri, portocali,
Cu zăpezi ce-mi învăluie creştetul,
Dar clocotind încă de lavă fierbinte
Şi rumenind cu scîntei
Întinderea nopţii,
Fumez liniştit cîte-o dată,
Iar de m-am dezvăţat să rîd
Şi foarte rareori zîmbesc,
Ştiu în adînc să mă bucur
Cînd aurora-şi desfăşoară peste lume
Uriaşa flamură de purpur.
Pe flamură-i luceafărul de ziuă
Şi luna ca o secere
Şi inima mea, ciocan care bate
În ritmul de asalt
Al muncitorilor şi soldaţilor
Cucerind Palatul de iarnă ;
În ritmul şarjelor de oţel,
Populînd nopţile cu stele fierbinţi,
În China Populară ;
În ritmul sondelor din Valea Prahovei
La sfertul de veac
După luptele muncitorilor de la Griviţa ;

În ritmul înscris de Hruşciov
În planul pe şapte ani,
Ori poate de două ori atît,
Ce ne mai despart
De răsăritul Comunei.
Cine mi-ar lua-o-n nume de rău
Dac-aş spune că vreau să ciocnesc un pahar,
Tot peste-un număr de ani previzibil,
În Casa Albă
Cu secretarul Partidului Comunist
Al Statelor Unite din America de Nord ?
Pîrguieşte-te, coace-te fără grabă
Şi rotunjeşte-te, soare măreţ,
Ultimul meu,
Din ultima zi
Ce dormitează ca un mugure viitor
În codrul fără moarte
Al primăverii omeneşti !

SÎNT CREDINCIOS ACESTEI ERE...

Sînt credincios acestei ere
De gînduri clare şi severe ;
Legi aspre, calcule precise
Pun aripi de oţel la vise
Croite din substanţe dure
Şi, fără farmece obscure
Smulgîndu-le din stări inerte,
Din gheara vechii gravitaţii,
Le-aruncă după reguli certe
Să cerce timpuri noi şi spaţii.

Tînjea, tînjea bătrîna lume
S-apară cine să mi-o-ndrume,
Orchestră cu acorduri multe
Visînd pe-acel ce să-l asculte,
Cu braţul sigur s-o conducă,
Cap limpede şi nu nălucă,
Baghetă fulgerînd în haos,
Stîrnind cu suflet şi ştiinţă
Nu doar nelinişte-n repaos,
Ci fericire-n suferinţă.

O, armonii mocnind în sfere
Şi lîncezind fără putere,
Vrun înţelept în vremi antice
Poate-ndrăznea să se ridice,
Visîndu-vă, de voi aproape
Ca prin deşert un om de ape,
De năzăritile ce-nşală,
De apa morţilor fugind,
Cînd însetatul, frînt, se scoală
Din uscăciunea de argint !

Nu metafizicele schele
Puteau să suie către stele,
Nici turnurile-n vîrf cu cruce,
Nici exegezele caduce
A sfinţilor părinţi ori papi,
Nici regi în purpur ori satrapi –
Căci le slujea la toţi ca treaptă
A celor mulţi robită trudă,
Orînduirea cea nedreaptă
Şi lunga stăpînire crudă.

A trebuit să vie omul
Ce-a slobozit nu doar atomul
Din echilibrul său, ci munca
Din lanțul ce-l ținea porunca
Încuibăriților în lene
Privind de sus și printre gene
Și necrezînd că vrun Spartac
În veacul douăzeci va frînge
Ce s-a nălțat veac după veac
Pe tiranie și pe sînge.

Vro aurora boreală
Și-a-ntins lumina de sineală,
De purpură, de foc, pe lume?
Tot Aurora e pe nume,
Dar nu din ceruri, nici din milă,
Și n-o stîrni rugă umilă –
Țîșni din forța proletară,
Din lupta lungilor milenii!
Era-n brumar, dar primăvară...
Pe-un tanc, vorbea mulțimii Lenin!

Pe-atunci aveam eu ani vro zece.
Ce repede viața trece!
Cincizeci și unu am acuma
Mi-i părul-n creștet alb ca spuma
Cînd marea e după furtună.
Am apucat și vreme bună
Și rea și iarăși luminoasă.
Pe Lenin îl cunosc din carte,
Și Lenin e în orice casă
La noi, – lumină fără moarte!

Lumina trece-n ani și fapte,
Ori cîte cinci ori cîte șapte,
Iar faptele – hidrocentrale,
Flori, colective, cîntec, școale,
Atom răzbit în carapace,
Mișcare largă pentru pace,
Avînd, în spații necuprinse,
Și sori domestici și căldură,
Livezi cu bucurii nestinse
Și pîne pentru orice gură.

Sînt credincios acestei ere
De gînduri nalte și severe;
Legi aspre, calcule precise
Pun aripi de oțel la vise
Croite din substanțe dure
Și, fără farmece obscure
Smulgîndu-le din stări inerte,
Din gheara vechii gravitații,
Le-aruncă după reguli certe
Să cerce timpuri noi și spații.

POETUL

De vă zîmbesc, răsar de după buză
Sclipiri de diamante și oțel.
Iar capul meu, pletos ca de meduză,
Nu are șerpi, ci fulgere pe el!

NU MĂ SUPĂR...

Nu știu, tracic ori iliric
Ori ce alta-s după baștini,
Dar m-am pomenit că-s liric
Lîngă Dunărea cu mlaștini.

Nu-mi apar trei pete crunte
Ca-n poveste pe maramă,
Totuși satul meu de munte
Cîteodată iar mă cheamă.

Ah, și știu că tot mai rar mi-i
Dat să văd acele plaiuri
Cu a visurilor armii
Din pruncie – stinse raiuri.

Timpul, timpu-ncet mă-nghite,
Veacul luptelor grozave,
Al materiei trezite
Și al lumii vechi bolnave.

Și mi-e teamă, bunăoară,
Că mesajul nu mi-l termin,
De-a vesti c-o să răsară
Fericirea, azi în germen.

Și mi-e teamă, dar nu foarte –
Viața-n lume n-are moarte !

POEZIA DIN LUCRURI

Ciugulesc poezia din lucruri
Ca mierla cireșele coapte din pom.
Răsună pînă departe Valea Socilor
De fluieratul meu fără grijă.
Soarele sare din ramură-n ramură
Ca o maimuță cu labe de aur,
Trenul încărcat cu lemne de la Codru
Șuieră mai tare decît mine.
Dar oamenii-și astupă urechile
Și se sperie caii moților pe drumul de munte –
Nu mai căutați sufletul poetului,
El e în gușă la mine ;
Numai trupul său rătăcește printre oameni,
Vorbindu-le de agrotehnică.
Taci mierlă, nu mă cleveti,
Căci inima mea-i printre oameni.
Uite, o pun ca pe o peatră în drum
Ca drumul să fie mai tare.
Dac-aș avea tone de inimi
Pe toate le-aș pune în drumul
Ce duce prin socialism pînă-n Comună.
Ah, ce-o să mai palpite urmașii-n urcuș
Și nu vor ști de ce e cărarea
De culoarea coralului.
Tu însă lămurește-i, mierlă, pe limba ta,
Și ei te vor înțelege.
Căci numai atuncea sufletul meu
O să fie în gușă la tine.

POȚI PE RÎND...

Poți pe rînd ori dintr-o dată
Să-mi răpești averea toată :
Cărți, cerneală, scaun, masă,
Lampa, liniștea din casă.

Poți viața c-o lovită
Să mi-o curmi într-o clipită,
Iar țărîna-mi pentru veci
S-o resfiri în bezne reci.

Dar ce nu poți niciodată
Orice-mi faci cu ură, iată :
Nu poți șterge tu din lume
Cîntu-mi și vestitu-mi nume.

Căci de mult și-n întregime
Cîntu-mi umblă prin mulțime,
Numele mi-i dus de cînturi
Ca semințele de vînturi.

Ca să-nfloară, să dea roadă,
Oricum le-ar fi dat să cadă,
Vor găsi un pic de țară
Și-un crîmpei de primăvară.

O, FLORI CATIFELATE...

O, flori catifelate de pe stînci,
Eterne brume vă-mbrăcară parcă
La marginea prăpastiei adînci
Ce să te cheme din străfund încearcă.

Deșert albastru sus, jos beznă, beznă,
Un vultur se rotește prin azur,
Un șarpe ți s-apropie de gleznă
Și mute stînci stau martori împrejur.

O, flori catifelate, nu e sînge
Nici măduvă-n făptura voastră nu-i,
Și tu, poet al izolării, plînge
Și vaietă-te-n jalea ta sîlhui...

Sirenele uzinelor departe
Vestesc o viață nouă, fără moarte !

DIN UMBRĂ

Odată, peste ani, trupul meu
Va părăsi suferințele, bucuriile,
Setea de-a fi, somnul și visele.
Mă voi despuia de toate ca șarpele
De pielea sa veche
Strecurîndu-mă prin iarba tăcerilor mari.

Fantomă de sàtir defunct,
Voi privi din umbra nepătrunsă viața,
Ea – cu fete vesele și harnici feciori,
Eu – cu o cupă zdrobită în mînă.

Cîntecele mele, ghiocuri sunătoare,
Vor sta fără mine pe țărm,
Galbene, roșii, albastre și albe,
Spirale colțuroase tinzînd către-nalturi.
În unele poate
Raci cu dosul moale
Se vor ascunde
Lăsînd afară foarfece tăioase,
Temîndu-se de stelele de mare.
Pe altele, însă,
Copiii zburdînd pe nisip
Le vor ridica sclipitoare în soare,
Iar pe una poate o codană
Își va apleca urechea
S-asculte vuietul adînc al veșniciei,
În timp ce forfota Comunei,
Din țărm în țărm,
De peste continente,
Va țese cîntecele-i noi, peste talazuri!
Ah! și eu nu voi fi acolo.
Și din zgăurile orbitelor mele
Vor picura mari boabe de-ntuneric.
Dar ghiocurile roșii, galbene, albastre
Jucate-n soare de copii,
Vor fi mai sclipitoare,
Iar o fată va sta cu urechea vrăjită
Peste ghiocul sonor
Ascultînd viitorul.

NU SÎNT PETE...

Nu sînt pete ce le vezi pe mine,
Ori de-s pete, sînt de leopard.
Ah! și cîte răni în mine ard
Ce mi le-nstelară-n trup jivine.

Am obrazul crîncen, de războinic,
Viață nouă, căci mă-ntorc din iad
Și pe gînduri dacă-adesea cad
E că nu-s de tine eu destoinic.

Prea mi-i aspră vorba, prea sînt iute
La mînie și neiertător –
Poate că și rănile mă dor
Și deprinderi am din vremi trecute.

Altul poate-ți este dat ca mire,
Și-nvățat și tare și bărbat
Care-n val de sînge n-a-notat
Și-a crescut în pace și iubire.

Eu rămîn cu fața spre hotare,
Unde nu e liniște de tot.
Coiful cîteodată doar mi-l scot
Și ascult a muncii noi cîntare.

ROIRE

Cînd frigul e de inimă aproape,
Iar Lethe, cu tăcutele ei ape,
Mă-mbie să mă scald, să mă scufund,
Mi-apare iarăşi soarele rotund.

Lăuntric foc într-însul se-nfierbîntă,
Materia se coace, se frămîntă,
Atomii cu atomii se combină,
Şi iarăşi dau căldură şi lumină.

Pasiunea mea, mînie ce se schimbă
Cîntare dînd în omeneasca limbă,
Să nu te stingi, aprinde-te mereu –
Eşti roibul meu la greu şi la mai greu !

Şi cum poţi alta fi, cînd de-o viaţă
Eşti vîntul care năvăleşte-n ceaţă,
Să iasă la iveală văi şi creste
Şi toate bucuriile terestre ?

Eu am puterea-n mădulare toată
Ce-n Horea clocotea strivit pe roată,
Iar din avîntul fără de repaos
Al muncii nou luceafăr i-am adaos.

Ca-n stup în mine zumzăe puterea,
A zbor înalt mi se-ntăriţă vrerea
Şi-naripate cîntecele mele
În zări se desfăşoară – roi de stele !

CUPRINSUL

Prefaţă III

CINTECE DE PIERZANIE — 1938

Drum în sus 3
Intrare 4
Vulturul de foc 7
Cu sanie fără clopoţei 8
La Şebiş ori în altă parte... 11
Îndoiala bate icuri 12
Cîntec despre melc 13
Jurnal 13
E ceasul tîrziu... 16
Ultima scrisoare 17
Întinde vremea giulgi 19
Nu mă vei uita 21
Păreri de rău 22
Tovarăşii copilăriei 24
Aicea printre Ardeleni... 28
Poeţilor tineri 29
Ursul romînesc 33
Necunoscuta femeie 34
Plecare 35
Teamă de toamnă 36
Întoarcerea mea 37
Cele trei corăbii 39

CINTECE NOI — 1940

Răsărit 51
Sania nebună 52
Coloana de atac 53
Nu, timpule... 54
Sînt copacul, strajă 55
Proorocire 56
Ființe 57
Sărut 58
Plînge busuiocul 59
Ana Kelemen 60
Apleacă-te lin 61
Întîlnire în toamnă 62
Peste veacuri 62
Steaua mea 63

POEZII — 1943

Drumuri 67
Paharul morții 73
Steaua cu coadă 74
Ursoaica 75
Dor 76
Pe o scîndură cu actinii 76
Latre cînii 78
Drumul meu 78
Melița 79
Secere 80
Sub Casiopeia 81
La mine-n sînge 82
Destin 83
Așteptare 85
Vas în furtună 86
Despărțire de o garoafă roșie 87
Cîntec de primăvară 88

Cîmp românesc 89
Ileana 92

ORAȘUL PIERDUT — 1943

Orașul pierdut 97
E slobod să mai cînt? 98

UN OM AȘTEAPTĂ RĂSĂRITUL — 1946

Cu mii de cai putere 103
Durerea românească 104
A fost odată unul Horea 104
Prin pădurea blestemată 106
Cu muntele pieptiș 106
Liniște de amiază 108
Bătrînul meu 109
Toboșarul timpurilor noi 110
Mesaj garoafei roșii de la Cluj 111
Ajun de sărbătoare la Cluj 112
Un om așteaptă răsăritul 114
Ziua mea 115
Vulturul răzbunării 116
Noi, cei deprinși a chiui-n căciulă 118
Cucuvaie și ciocîrlie 118

VERSURI — 1949

Luminiș 123
Ah, poezia 124
Bujori 124
Boierul 125
Meșteșug 127
Pahar de vin 128
Țara 129
Chivără roșie 131

STEAGURI — 1951

Letopiseț 143
N-am putut să cînt în cîntec 148
Orezărie 148
Venisem flăcău de pe Crișuri 149
Să vină poeții ! 151

MĂRUL DE LINGĂ DRUM — 1954

Arta poetică 155
Furtuni de primăvară 157
Povestea cu balaurul ucis de Iorgu Iorgovan . . . 160
Fericirea n-o cunosc prea bine... 162
Eu n-am nevoie de onoruri 164
Va rămînea un rînd... 165
Bucuria de-a trăi... 166
Stema țării 167
Să nu dai libertatea pe nimic 169
Iubito, nu mai sîntem tineri... 170
Fără răgaz 171
Eu știu că părul ți-i cărunt... 172
În mine cine dă, lovește-n tine... 173
Din cenușia vîrstă 173
Fraga 174
Străbunul 175
Nu mă țin în șa fălos... 177
Insecte 178
Din cimitir 178
S-o mohorî odată... 179
Fulgere și stele 181
Oaspeți 182
În mine, tată, tu mergi mai departe... 185
Mărul de lîngă drum 186

PARTIDUL M-A-NVĂȚAT — 1954

Mesaj 191
Inscripție 194

TRĂINICIE — 1955

Trăinicie 199
Atît 201
Paznic 202
Dragostea mea 203
Crișul 205
Gruia lui Novac 208
Patria 210
Descîntec 211
Mînuța moartă 212
Amintirile pămîntului 213
Tatuaj 217
Nu fii tristă... 217
Sînge din sîngele meu 218
Fuga lui Adam 220
Cristofor Columb 220
Inima-i pădure veche... 221
Copac bătrîn 222
Mărturisire 223
Piersicul 224

AZIMĂ — 1956

Studiu 229
Euridice 229
Suspinele de altădată cîntă... 230
Calul troian 231
Darul cel mare 232
Mi-s ochii arși, mi s-a orbit lumina... 234
Azimă 235

Cu moartea la taifas 236
Homer 237
Cititorului 238
Partidul 239
Inimi la congres 240
Mîndria cea mare 241
Credo 241
Puntea purpurie 243
Sînt gata... 243
Simplu soldat 245
Știa țiganca... 246
Lumina lui Octomvre 247
Pază 249
Umbra de la Hiroșima 250

INIMA BĂTRÎNULUI VEZUV — 1957

Merinde pentru carte 255
Piedestal 256
Caisul 257
Poetul 258
Nu legănat... 258
Floarea-soarelui 259
Floare rară 260
Vouă 261
Morarul 261
O rădăcină vorbește 262
Norul cu o stea lîngă sîn 263
„L'amor che move il sole e l'altre stelle" 264
Mai vii ? 265
Dragoste 266
Săruturi 266
Scrisoare 267
Trandafirii 270
Stele de toamnă 271
Doina 272
Mă rog... 273

Vestitorul minunilor 274
Stîlpul de foc 276
Gelu și Tuhutum 277
Pămîntul 278
Moartea poetului tînăr 279
De-i pe-ntrecute 280
Rătăcind pe Crișuri și pe Olt 282
Întruchipări 282
Inima bătrînului Vezuv 284

CĂLĂTORI PRIN CONSTELAȚII — 1957

Simbol 289
Ce bine-i stă dragostei 290
Alți tineri vin... 291
Iubirile 293
Eternul feminin 294
Fîntîni 295
Eu am răbdarea... 296

CU UN CEAS MAI DEVREME — 1959

Măr cu foi de aur... 301
Liliac 302
Seara ca o Salomee... 303
Focuri din adînc 305
Elevele 306
Ea 307
S-au resemnat copacii... 308
Sete 309
Codana 310
Cuvintele și lumea comunistă 311
Prag 315
Viață 317
Inscripție pe mormîntul unui oștean sovietic . . . 318

Salut în zori 318
Cerbul fericirii 320
Ziua cea bună 321
Cine nu cunoaşte... 322
Frunze şi steaguri 323
Avînt 323
Trudă 325
Roditorii ani 326
Sînt credincios acestei ere... 328
Poetul 331
Nu mă supăr... 332
Poezia din lucruri 333
Poţi pe rînd... 334
O, flori catifelate... 335
Din umbră 335
Nu sînt pete... 337
Roire 338

Responsabil de carte : E. Buşneag
Tehnoredactor : I. Gheorghiu
Corector : M. Ştefănescu

Dat la cules 19.11.59. Bun de tipar 03.02.60. Tiraj 30150 ex. Hîrtie tipar de 50 gr./m². Ft. 700×920/32. Coli ed. 11,38. Coli de tipar 11,25. Ediţia I. Comanda 4933. Planşe tiefdruc 1. A. nr. 0.1884. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 R—1.

Tiparul executat sub com. nr. 91.672 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", Bucureşti — R.P.R.

Clubul cărţii digitale 2022